

МОНГОЛ УЛСЫН ҮНДЭСНИЙ СТАТИСТИКИЙН ХОРОО



ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН САЛБАР, 2007 ОНД

Улаанбаатар хот

2008 он

Танилцуулгыг хянан, боловсруулсан:

ҮСХ-ны дэд дарга Г.Гэрэлт-Од
МЭЗСГ-ын дарга Б.Бадамцэцэг
МЭЗСГ-ын ЭЗСХ-ийн дарга Ч.Даваасүрэн

Танилцуулгыг нэгтгэн боловсруулсан:

МЭЗСГ-ын ЭЗСХ-ийн ахлах мэргэжилтэн М.Оюунжаргал
МЭЗСГ-ын ЭЗСХ-ийн мэргэжилтэн М. Оюун

Танилцуулгыг хэвлэлд бэлтгэсэн:

ТЗУГ-ын Мэдээллээр үйлчлэх төвийн ажилтан
Ж.Нямдаваа
Д. Батжав
М.Гантөгс

Танилцуулгыг ҮСХ-ны Мэдээллээр үйлчлэх төвд хэвлэв.

Хаяг: Засгийн газрын III байр, Улаанбаатар-20а, Монгол Улс

Утас: 322424

Имэйл: nso@magicnet.mn, Веб хаяг: <http://nso.mn>

АГУУЛГА

ОРШИЛ

I. Мал аж ахуй

I.1 Мал аж ахуйн салбарын үйлдвэрлэлт	7
I.2 2007 оны мал тооллогын дүн	11
I.2.1 Малтай болон малчин өрх, малчдын тоо, тэдний соёл, ахуйн нөхцөл	11
I.2.2 Мал, тэжээвэр амьтдын тоо, бүтэц	13
I.2.3 Эрчимжсэн мал аж ахуй	24
I.2.4 Малын бэлчээр, тэжээлийн хүрэлцээ, хангамж	26
I.2.5 Тэжээвэр амьтад	28
I.2.6 Малжуулах арга хэмжээний талаарх мэдээлэл	28
I.2.7 Шинээр гаргасан, засварласан худгийн тайлан	29
I.3 Мал эмнэлгийн үйлчилгээ	30

II. Газар тариалан

II.1 Тариалсан талбай	31
II.2 Хураасан ургац	33
II.3 Га-гийн ургац	37
II.4 Хөдөө аж ахуйн эдэлбэр газар	38

III. Мал бүхий өрхийн нэг удаагийн түүвэр судалгааны дүн	39
--	----

ДҮГНЭЛТ ХАВСРАЛТУУД

ТОВЧ ТАЙЛБАР, ТОДОРХОЙЛОЛТ

Малтай өрх. Малчин өрхөөс гадна малыг ахуй амьдралдаа туслах чанарын үүрэгтэй өсгөн үржүүлдэг өрх

Малчин өрх. Жилийн 4 улирлын туршид малаа маллаж, малын ашиг шим нь тэдний амьжиргааны эх үүсвэр нь болж байгаа өрх

Малчид. Жилийн 4 улирлын туршид мал аж ахуйг эрхэлж, малын ашиг шим нь тэдний амьжиргааны эх үүсвэр болж байгаа 16 ба түүнээс дээш насны хүмүүсийг хэлнэ.

Бодод шилжүүлэх коэффициент:

1 адуу, үхэр - 1 бод
1 тэмээ - 1.5 бод
6 хонь - 1 бод
8 ямаа - 1 бод

Бог малд буюу хонин толгойд шилжүүлэх коэффициент:

1 тэмээ - 5 хонь
1 адуу - 7 хонь
1 үхэр - 6 хонь
1 хонь - 1 хонь
1 ямаа - 0.9 хонь

Нас гүйцсэн мал. Малын төрөл бүр дээр сүүлчийн 2 насны малыг хамруулна.

Тэмээ - 4 настай, 5 ба түүнээс дээш настай

Адуу - 3 настай, 4 ба түүнээс дээш настай

Үхэр - 2 настай, 3 ба түүнээс дээш настай

Бог мал - тухайн жилийн төл малаас бусад насны мал

Өсвөр насны мал

Тэмээ-Өнгөрсөн жилийн төл, 2, 3 настай

Адуу- Өнгөрсөн жилийн төл, 2 настай

Үхэр- Өнгөрсөн жилийн төл

Төл мал. Тухайн жилийн төлийг хэлнэ.

Бэлэн хээлтэгч. Малын төрөл бүр дээр сүүлийн 2 насны эм малыг хамруулна.

Малын тоо, толгойн өсөлт. Оны эцсийн малаас оны эхний малыг хасч гаргана. Харьцангуй үзүүлэлтийг оны эцсийн малын тоог эхний малын тоонд харьцуулан 100-гаар үржүүлэн тооцно.

Малын өсөлтийн **орлого тал** нь төл бойжилт, **зарлага тал нь** хэрэглээний зарлага, том малын зүй бус хорогдол болно.

Төллөлтийн хувь. Төллөсөн хээлтэгчийн тоог оны эхний хээлтэгчийн тоонд харьцуулан, 100 –гаар үржүүлэн тооцно.

Бойжилтийн хувь. Бойжсон төлийн тоог нийт гарсан төлийн тоонд харьцуулан 100–гаар үржүүлнэ.

100 эхээс бойжуулсан төл. Бойжуулсан төлийн тоог оны эхний хээлтэгч малын тоонд харьцуулан 100-гаар үржүүлэн тооцно.

Хээлтэгч, хээлтүүлэгчийн тохироо. Хээлтэгч малын тоог хээлтүүлэгч малын тоонд харьцуулан гаргана.

1 хээлтүүлэгчид ногдох хээлтэгчийн тооны норм нь:

Буур - 20-25
Азарга - 12-15
Бух - 35-45
Хуц, ухна - 25-30

Малын зүй бус хорогдолд өвчний (халдвартай, халдваргүй) хорогдол, гэнэтийн аюулын (цас зуд, үер ус, гал түймэр, аянга цахилгаан зэрэг) хорогдол, бусад шалтгааны (малын хариулга, арчилгаа маллагаатай холбогдон гарсан) хорогдлыг оруулна.

Том малын зүй бус хорогдлын оны эхний малд эзлэх хувь. Зүй бусаар хорогдсон малын тоог оны эхний малын тоонд харьцуулан 100-гаар үржүүлэн тооцно.

Малын хэрэглээний зарлага.

Оны эхний малын тоон дээр бойжуулсан төлийг нэмж, том малын зүй бус хорогдол, оны эцсийн малын тоог хасч гаргана.

Малын хашааны хангамж. Хашааны хангамжийг гаргахдаа хашааны багтаамжийг малын тоонд харьцуулж тооцно. Бод малын хашааны хангамжийг гаргахдаа бодын хашааны багтаамжийг үхрийн тоонд, харин бог малынхыг богийн хашааны багтаамжийг бог малын /хонь, ямааны/ тоонд харьцуулж тооцно.

Тэжээл хангамж. Тэжээлийн хангамжийг гаргахдаа тэжээлийн нэгжид шилжүүлсэн тэжээлийн хэмжээг хонин толгойд шилжүүлсэн малын тоонд харьцуулан гаргана. Малын тэжээлийн хангамж, бэлчээрийн даацыг гаргахдаа малыг хонин толгойд шилжүүлэн тооцно.

Тэжээлийн нэгжид шилжүүлэх коэффициент. Бэлтгэсэн тэжээл нь илчлэг, чанарын байдлаараа харилцан адилгүй байдаг учраас нэг тэжээлийн нэгжид шилжүүлж тэжээлийн хангамжийг гаргана. Үүний тулд:

Хадлан өвс –	0.45
Таримал тэжээл -	0.35
Даршны ургамал -	0.25
Гар тэжээл, хужир шүү -	1.0
Төмс ногооны хаягдал -	0.22
Үр тарианы хаягдал -	0.9
Лай -	0.4

Сүрэл - 0.25 гэсэн итгэлцүүрүүдийг ашиглан тэжээлийн нэгжид шилжүүлнэ.

Малын тэжээлийн ангилал. Малын тэжээлийг ургамлын гаралтай, амьтны гаралтай, эрдэс тэжээлийн гаралтай гэж ангилна.

- Ургамлын гаралтай тэжээлд өвс, сүрэл, үр тариа, буурцгийн төрлийн ургамал багтах бөгөөд бүдүүн, хүчит, шүүст тэжээл гэж ангилна.
 1. Бүдүүн тэжээл- өвс, сүрэл, нэг наст ба олон наст өвс орно.
 2. Хүчит тэжээл- үр тариа, үр тарианы хаягдал, вандуй, буурцаг орно.
 3. Шүүст тэжээл - Бүх төрлийн дарш, төмс ногооны хаягдал орно.
- Амьтны гаралтай тэжээлд яс, цусны гурил зэрэг орно.
- Эрдэс тэжээлд давс, хужир шүү орно.

Тариалангийн талбай гэж хөдөө аж ахуйн таримал ургамлыг тариалсан талбайг хэлнэ. Тариалангийн талбайг тариалсан талбай, хураасан талбай, өнжөөсөн талбай, уринш боловсруулсан талбай гэж ангилна.

Тариалсан талбай гэж тухайн жилд үр суулгасан газрын нийт талбайн хэмжээ юм.

Хураасан талбай гэж тухайн жилд ургацыг хурааж авсан газрын нийт талбайн хэмжээ юм.

Га-гийн ургац гэж талбайн нэг нэгжээс /1 га-гаас/ авах газар тариалангийн бүтээгдэхүүний /ургацын/ хэмжээ бөгөөд га-гийн ургацыг тодорхойлохдоо нэг төрлийн ургамлын тариалсан талбайгаас хураан авсан бүх ургацыг тэр талбайн нийт хэмжээнд харьцуулж тодорхойлно.

Нийт ургац нь тухайн жилд газар тариалангийн үйлдвэрлэл эрхэлж үйлдвэрлэсэн нийт бүтээгдэхүүний хэмжээ, өөрөөр хэлбэл, тариалсан бүх талбайгаас хураан авсан үр тариа, төмс, хүнсний ногоо, жимс жимсгэнэ, малын тэжээл, техник, тосны ургамал зэрэг ургамал тус бүрийн төрлөөр нэмж гаргасан нийт ургацын хэмжээ болно.

Эдийн засгийн бүсэд:

Баруун бүсийн аймгууд – Баян-Өлгий, Говь-Алтай, Ховд, Увс, Завхан

Хангайн бүс – Баянхонгор, Булган, Архангай, Өвөрхангай, Орхон, Хөвсгөл аймаг

Төвийн бүс - Говьсүмбэр, Дорноговь, Дундговь, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Төв, Дархан-Уул аймаг

Зүүн бүс – Хэнтий, Дорнод, Сүхбаатар аймаг

Улаанбаатар бүс - Улаанбаатар хот

ОРШИЛ

Хөдөө аж ахуйн салбарын үйл ажиллагаа нь бусад хүчин зүйлээс илүүтэйгээр байгаль цаг агаараас хамааралтай байх бөгөөд үйлдвэрлэсэн бүтээгдэхүүн нь үндсэндээ хүн амын хүнсний хэрэглээ, боловсруулах үйлдвэрлэлийн болон үйлчилгээний салбарын түүхий эдийн хэрэглээг хангахад чиглэгдэж байдаг.

Дэлхийн олон улс орнуудын нэгэн адил манай улсын эдийн засгийн хөгжилд хөдөө аж ахуйн салбар нь ихээхэн чухал байр эзэлдэг салбарын нэг юм.

Энэ удаагийн танилцуулгад мал аж ахуйн, газар тариалангийн салбарын 2007 оны төлөв байдлыг нэгтгэн тусгалаа.

Манай улсын үндсэн хуулинд мал сүргийг үндэсний баялаг мөн гэж томъёолж, мал тооллогыг улсын хэмжээнд жил бүр зохион байгуулж, үр дүнг нь макро түвшинд хийгддэг тооцоо, судалгаанд ашиглаж, салбарын талаар удирдлагын шийдвэр гаргах мэдээллийн гол эх үүсвэр болгон ашиглаж байна.

“Статистикийн тухай” Монгол Улсын хуулийн 7 дугаар зүйлийн 1 дэх заалт, Монгол Улсын Засгийн газрын 2003 оны 224 дүгээр тогтоолын дагуу Үндэсний Статистикийн газар мал, тэжээвэр амьтад, тэжээлийн тооллогыг 2007 оны 12 сарын 7-ноос 17-ны өдрүүдэд улсын хэмжээнд зохион байгуулав.

2007 оны хувьд мал тооллогын холбогдолтой маягт, зааварт зарчмын өөрчлөлт ороогүй бөгөөд өмнөх жилүүдэд ашиглаж байсан мал тооллогын уламжлалт 10 маягт, зааврыг мөрдлөг болгон тооллогыг явуулж, үр дүнг нэгтгэн гаргалаа.

Энэхүү танилцуулгад мал тооллогын дүнг нэгтгэн дүгнэснээс гадна мал аж ахуйн салбарын бүтээгдэхүүн, голлох нэр төрлийн түүхий эд үйлдвэрлэлийн хэмжээ, тэдгээрийн экспорт болон мал эмнэлгийн арга хэмжээний талаар тусгагдсан.

Монгол Улсын Засгийн газрын Ядуурлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд малгүй болон мал цөөтэй иргэдийг малжуулах, мөн усны нөөцийн эх үүсвэрийг зохистой ашиглах замаар хөдөөгийн хүн ам, малын усны хангамжийг нэмэгдүүлэхэд анхаарч, худаг, уст цэгийг шинээр гаргах, сэргээн засварлахад зориулан тодорхой хэмжээний хөрөнгө зарцуулж байгаа билээ.

Үүнтэй холбоотойгоор малжуулах болон усжуулах арга хэмжээний үр дүнг улсын хэмжээгээр нэгтгэн дүгнэх зорилгоор 2007 оны мал тооллоготой хамтруулан гурав дахь удаагаа зохион байгуулан явууллаа.

Түүнчлэн “Өрхийн амьжиргааны чадавхийг дэмжих Үндэсний хөтөлбөр”-ийн хүрээнд Дэлхийн банкны санхүүгийн дэмжлэгтэйгээр хэрэгжиж байгаа “Тогтвортой амьжиргаа” хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн үр дүнг бодитойгоор үнэлж, дүгнэх шаардлагыг харгалзан тус хөтөлбөрөөс малжуулалт, усжуулалтын талаархи мэдээллийг цуглуулан авч дүгнэлт хийх хүсэлт тавьсныг мөн мал тооллогын ажилтай хамтатган гүйцэтгэлээ.

Сүүлийн жилүүдэд Монгол улсын Засгийн газраас газар тариаланг сэргээх зорилтыг хөдөө аж ахуйн бодлогын тэргүүлэх чиглэл болгон тавьж байгаа бөгөөд эдийн засгийн нөөцөө зохистой ашиглаж, техник технологийн дэвшлийг нэвтрүүлж, газар тариалангийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлийг нэмэгдүүлэхэд гол бодлогоо чиглүүлж байна. Үүнтэй холбоотойгоор газар тариалангийн салбарын үндсэн үзүүлэлтүүдийн талаархи мэдээллийг нэгтгэн тусгав.

Танилцуулгыг улсын дүн, бүсчилсэн байдлаар Баруун, Хангай, Төв, Зүүн бүс болон Улаанбаатар гэсэн бүсүүдээр зэрэгцүүлэлт хийж харуулав.

Манай улсын хөдөө аж ахуйн салбарын өнөөгийн байдалд дүгнэлт хийж, цаашид авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээг боловсруулах, төлөвлөхөд энэхүү танилцуулга, судалгааны материал суурь мэдээлэл нь болно гэдэгт итгэж байна.

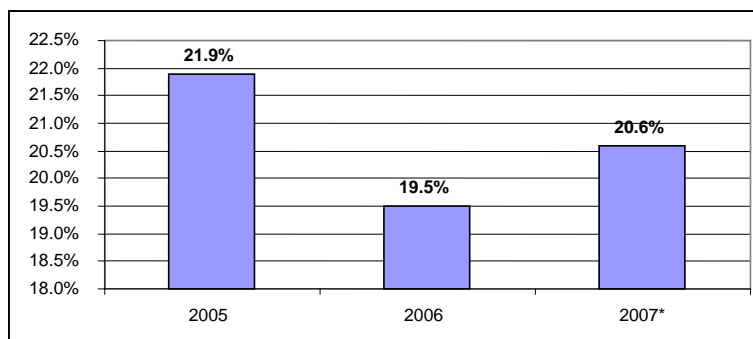
Хөдөө аж ахуйн салбарын үйл ажиллагаа нь бусад хүчин зүйлээс илүүтэйгээр байгаль цаг агаараас ихээхэн хамааралтай өвөрмөгц үйлдвэрлэл бөгөөд хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүн нь үндсэндээ хүн амын хүнсний хэрэглээ, боловсруулах үйлдвэрлэлийн салбарын үйлдвэрлэлийг явуулахад гол түүхий эд болдог онцлогтой.

Өнөөдөр дэлхийн хүн амын 45.0 орчим хувь нь хөдөөд амьдарч, амьдралын эх үүсвэр нь хөдөө аж ахуйн салбараас хамааралтай байгаа бөгөөд дэлхийн хэмжээний дотоодын нийт бүтээгдэхүүний 5.0 орчим хувь, худалдааны эргэлтийн 7.0 орчим хувийг хөдөө аж ахуйн салбар үйлдвэрлэж бөгөөд эдгээр үзүүлэлтүүд манай орны адил хөгжиж байгаа орнуудын хувьд харьцангуй өндөр хэвээр байна.

Манай улсын хувьд ДНБ (Дотоодын нийт бүтээгдэхүүн)-ий 20.0 орчим хувь, экспортын орлогын 10.0 гаруй хувийг хөдөө аж ахуйн салбар бүрдүүлж, ажиллах хүчний 30.0 гаруй хувь нь энэ салбарт ажиллаж байна.

Зураг 1

ХАА-н салбарын ДНБ-д эзлэх хувь



*- урьдчилсан гүйцэтгэлээр

Салбарын бүтцээс үзвэл анхдагч салбар буюу хөдөө аж ахуйн салбар, үүн дотроо мал аж ахуйн салбар 1999 он хүртэл ДНБ-ий 30-40 орчим хувийг үйлдвэрлэж, 2000 оноос хойш хөдөө аж ахуйн салбарт учирсан байгалийн гамшиг, үйлчилгээний салбарын өсөлтөөс шалтгаалж, хөдөө аж ахуйн салбарын ДНБ-д эзлэх хувийн жин буурч, үүний оронд үйлдвэрлэл, үйлчилгээний салбарын хувийн жин өссөөр байна.

Хөдөө аж ахуйн салбар нь үүний дотор мал аж ахуйн салбарын үйлдвэрлэл нь боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын хүнсний бүтээгдэхүүн, нэхмэл эдлэл үйлдвэрлэлийн салбарын түүхий эдийг нийлүүлж, боловсруулах салбар болон үйлчилгээний салбарын үйлдвэрлэлийн өсөлтийг хангах үндсэн нөхцөл нь болсоор байна.

I. МАЛ АЖ АХУЙ

I.1 Мал аж ахуйн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт

Мал аж ахуйн салбарын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр, оны үнээр 1147.0 тэрбум төгрөг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 919.9 тэрбум төгрөгт хүрч, 2006 онтой харьцуулахад оны үнээр 37.5 хувиар, зэрэгцүүлэх үнээр 17.1 хувиар өслөө /Хүснэгт 1/.

Энэхүү өсөлтөд 2007 онд цаг агаарын байдал тааламжтай байж, 2006 онтой харьцуулахад малын хорогдол 182.3 мянган толгойгоор буурч, бойжуулсан төлийн тоо 1989.0 мянга, малын тоо 5.5 сая толгойгоор өссөн нь голлон нөлөөллөө.

Мал аж ахуйн голлох үйлдвэрлэл болох бойжуулсан төлийн тоо 2007 онд 12767.6 мянга, үүний дотор тэмээ 34.8 мянга, унага 431.0 мянга, тугал 688.1 мянга, хурга 5857.0 мянга, ишиг 5756.6 мянган толгойд хүрч, түүхэндээ анх удаа хамгийн олон төл бойжуулсан жил боллоо.

**Мал аж ахуйн салбарт үйлдвэрлэсэн
бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт**

тэрбум төг.

	2006	2007	2007/2006	
			%	зөрүү
Тайлант оны үнээр	834.5	1147.0	137.5	312.5
2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр	785.7	919.9	117.1	134.1

Мал аж ахуйн салбарт 2007 онд нядалгааны жингээр 188.2 мянган тонн мах, 465.6 мянган тонн сүү, 19.2 мянган тонн ноос, 4.9 мянган тонн ноолуур, 7.2 сая ширхэг арьс шир үйлдвэрлэлээ.

Өнгөрсөн онтой харьцуулахад махны үйлдвэрлэл, нядалгааны жингээр 17.4 мянган тонн, сүүний үйлдвэрлэл 15.5 мянган тонн, ноосны үйлдвэрлэл 2.4 мянган тонн, ноолуур үйлдвэрлэл 0.7 мянган тонноор, арьс шир үйлдвэрлэл 0.7 сая ширхэгээр өссөн байна /Хүснэгт 2/.

Хүснэгт 2

Мал аж ахуйн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, биет хэмжээгээр

	2006	2007	2007/2006	
			%	зөрүү
Мах,нядалгааны жингээр, мян.тн	170.8	188.2	110.2	17.4
Тэмээний	6.1	5.3	86.9	-0.8
Адууны	31.9	29	90.9	-2.9
Үхрийн	44.2	46.6	105.4	2.4
Хонины	55.4	68.4	123.5	13.0
Ямааны	33	38.6	117.0	5.6
Сүү, мян.тн	450.4	465.6	103.4	15.4
Ингэний	4.1	3.8	92.7	-0.3
Гүүний	51.6	51.6	100.0	0.0
Үнээний	293.7	307.8	104.8	14.1
Хонины	32.4	32.9	101.5	0.5
Ямааны	68.4	69.6	101.8	1.2
Ноос, ноолуур, тн	22392.7	25578.2	114.2	3185.5
Тэмээний ноос	979.0	975.6	99.7	-3.4
Хонины ноос	15814.0	18174.8	114.9	2360.9
Ямааны ноолуур	4275.0	4938.1	115.5	663.3
Арьс, мян.шир	6374.0	7219.3	113.3	845.3
Тэмээ	31.8	26.8	84.3	-5.0
Адуу	273.2	269.1	98.5	-4.2
Үхэр	383.8	410.7	107.1	27.1
Хонь	2935.5	3498.5	119.2	563.0
Ямаа	2455.3	2807.3	114.3	352.0

Нэг хүнд ногдох мал аж ахуйн бүтээгдэхүүн. 2007 онд нэг хүнд дунджаар 72.1 кг мах, 178.1 кг сүү ногдож, өнгөрсөн онтой харьцуулахад мах 5.9 кг-аар, сүү 3.5 кг-аар тус тус нэмэгдсэн байна. Түүнчлэн хүн амын хүнсэнд голлон хэрэглэгдэж буй нэг хүнд ногдох үхэр, хонины махны хэмжээ 2006 оныхоос 3.5 кг-аар өссөн байна.

Нэг хүнд ногдох мах сүүний хэмжээг хөрш орон Хятад, үүний дотор манай оронтой цаг агаарын хувьд төстэй Өвөр монголтой харьцуулан 2005 оны байдлаар авч үзсэн. Нэг хүнд ногдох үхэр, хонины мах манай улсад 40.0 кг, Хятад улсад 47.2 кг, Өвөр монголд 81.4 кг, сүү манай улсад 167.2 кг, Хятад улсад 21.1 кг, Өвөр Монголд 290.1 кг байна.

**Нэг хүнд ногдох хөдөө аж ахуйн
гол нэрийн бүтээгдэхүүн***

	кг			
	2004	2005	2006	2007
Мах, нядалгааны жингээр	77.5	72.2	66.2	72.1
Үүнээс: Үхэр, хонины мах	46.1	40.0	38.7	44.0
Сүү	161.3	167.2	174.6	178.1

Тайлбар: *-жилийн дундаж хүнд оногдуулж тооцноор

Мал аж ахуйн бүтээгдэхүүний экспорт. 2007 онд хөдөө аж ахуйн гаралтай гол нэрийн бүтээгдэхүүн, түүхий эдийн экспортоос 207.0 сая ам долларын орлого олсон байна.

2007 онд бэлтгэсэн хонины ноосны 50.0 хувь буюу 9.1 мянган тонн, бэлтгэсэн ямааны ноолуурын 66.7 хувь буюу 3.3 мянган тонн бохир, угаасан болон самнасан ноолуурыг тус тус экспортод гаргасан байна. Мөн 2007 онд бэлтгэсэн нийт арьс ширний 4.0 хувь буюу 277.8 мянган ширхэг арьсыг боловсруулалт хийлгүйгээр экспортод гаргасан байна.

Хүснэгт 3

Мал аж ахуйн гол нэрийн бүтээгдэхүүний экспорт

Бүтээгдэхүүн, хэмжих нэгж	2006		Нэгжийн ду үнэ, ам.\$	2007*		Нэгжийн ду үнэ, ам.\$
	тоо, хэмжээ	үнийн дүн, мян.ам \$		тоо, хэмжээ	үнийн дүн, мян.ам \$	
Мах, тонн						
Үхрийн шинэ мах	194.6	309.1	1.6	-	-	
Үхрийн хөлдүү мах	2689.8	4425.0	1.6	3846.8	6212.9	1.6
Хонь, ямааны мах	0.3	0.5	1.7	76.9	151.7	2.0
Адууны мах	8814.3	10279.4	1.2	7072.8	9769.0	1.4
Малын дайвар бүтээгдэхүүн	1367.9	1564.1	1.1	1136.8	756.2	0.7
Сүү, цагаан идээ, кг						
Хуурай сүү	30.0	0.7	23.3	75.0	3.3	44.0
Тараг, цагаан идээ	164.0	2.3	14.0	15540.9	14.3	0.9
Бяслаг, аарц	42.0	0.3	7.1	-	-	-
Цэцгийн тос	20054.0	23.0	1.1	-	-	-
Ноос, ноолуур, тн						
Хонины ноос	6377.9	4545.4	0.7	9097.3	8425.7	0.9
Бохир ноолуур	4.5	47.5	10.6	-	-	-
Угаасан ноолуур	1671.2	63017.0	37.7	1509.0	63416.0	42.0
Самнасан ноолуур	1427.5	81740.6	57.3	1784.5	114277.0	64.0
Арьс, шир						
Адууны шир	302953.0	4872.8	16.1	236933.0	3812.8	16.1
Үхрийн шир	3502.0	63.0	18.0	46.0	1.0	21.7
Хонины арьс	-	-	-	40039.0	211.6	5.3

*-урьдчилсан гүйцэтгэл

Дэлхийн хэмжээнд нийт 16 орчим тонн ноолуур бэлтгэх боломжтой гэж үздэг бөгөөд Монгол Улс түүхий ноолуурын үйлдвэрлэлтээрээ дэлхийд хоёр дугаар байранд буюу Хятадын дараа орж, дэлхийн ноолуурын үйлдвэрлэлийн 30 орчим хувийг бэлтгэж байна. Орос, Иран, Афганистан улсууд бага хэмжээний ноолуур бэлтгэн зах зээлд нийлүүлдэг байна.

2007 оны байдлаар нийт экспортын 6.0 хувийг самнасан ноолуур, 3.4 хувийг бохир ноолуур эзэлж байна.

Судлаачдын үзэж байгаагаар Монголд бэлтгэж буй ноолуурыг 100 хувь дотооддоо боловсруулалт хийвэл жилд 6.0 сая гаруй сүлжмэл эдлэл, 400.0 мянган ширхэг ноолууран хөнжил үйлдвэрлэх боломжтой байна. Гэтэл 2007 оны байдлаар дотоодын үйлдвэрт дөнгөж 667.1 мянган ширхэг сүлжмэл эдлэл үйлдвэрлэж, 1.6 мян тонн самнасан ноолуур, 20.9 тонн бөмбөгөн ноолуур боловсруулсан байна.

Ямааны ноолуур нь манай улсын экспортын гол нэрийн бүтээгдэхүүний хувьд ямааны ноолуурын чанарын талаархи зарим баримтыг авч үзье.

Манай улсад монгол ямаа, Завханы халтар ямаа, эрчмийн хар, баяндэлгэрийн улаан ямаа, өлгийн бор, говь гурван сайхан, уулын бор зэрэг ноолуурын чиглэлийн ямааг өсгөн үржүүлж байна.

Сүүлийн жилүүдэд ноолуурын гарцыг нэмэгдүүлэх үүднээс монгол ямааг олноор эрлийжүүлж, үүний үр дүнд ямааны ноолуурын гарц өссөн. Гэвч ноолуурын ширхэг бүдүүрч, будаг авдаггүй, завсрын үс нэмэгдсээр байна.

Монгол ямааны ноолуурын голч нь чанар, зэрэглэлээс хамааран 13.0-19.0 микроной байна.

Ноолуурын үйлдвэрлэлээрээ дэлхийд тэргүүлэгч Хятад улсын ноолуурын чиглэлийн ямааны ихэнх нь ӨМӨЗО-д байдаг бөгөөд лионик, өвөр монголын цагаан ноолуурт, шиньзжяны цагаан ноолуурт, өвөр монголын үзэмчин ямаа зэргийг өсгөн үржүүлж, ноолуурын голч нь 14-16 микроной байна.

Эндээс харахад Хятад улс ноолуураар дэлхийд монополь өрсөлдөгч хэвээр байх бөгөөд Монгол улс ямааны ноолуурынхаа чанарын үзүүлэлтийг сайжруулах чиглэлээр анхаарвал дэлхийд эзлэх монгол ямааны байр суурь хэвээр хадгалагдах боломжтой.

Дотоодын үйлдвэрт боловсруулсан мал аж ахуйн бүтээгдэхүүн. 2007 онд дотоодын үйлдвэрүүдэд, нийт үйлдвэрлэсэн сүүний 2.0 хувьтай тэнцэх 9.5 мянган тонн сүүг үйлдвэрийн аргаар боловсруулан шингэн сүү, тараг, бяслаг, аарц, цөцгий зэрэг сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэсэн байна. Мөн нийт бэлтгэсэн махны 4.7 хувьтай тэнцэх 8.9 мянган тонн махыг дотоодын үйлдвэрүүдэд үйлдвэрийн аргаар боловсруулалт хийж мах, хиам, консерв зэрэг мах, махан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэжээ. Түүнчлэн нийт үйлдвэрлэсэн ноосны 8.7 хувьтай тэнцэх 1.7 мянган тонн угаасан ноос, ноолуурын 31.5 хувьтай тэнцэх 1.6 мянган тонн самнасан ноолуур үйлдвэрийн аргаар бэлтгэсэн байна.

Мөн улсын хэмжээнд бэлтгэсэн үхрийн ширны 25.4 хувьтай тэнцэх 104.2 мянган ширхэг, хонины арьсны 20.6 хувьтай тэнцэх 722.4 мянган ширхэг, ямааны арьсны 8.5 хувьтай тэнцэх 238.3 мянган ширхэг үхэр, хонь, ямааны арьсыг тус тус дотоодын үйлдвэрт боловсруулсан байна.

Малын ашиг шимийн үзүүлэлт. Малын тоо, толгой нэмэгдэхийн хирээр мал аж ахуйн үйлдвэрлэлийн хэмжээ нэмэгдэж, энэ нь малчдын орлого нэмэгдэх үндсэн эх сурвалж болж байна.

2004 онд мал бүхий нэг өрх жилд дунджаар мал аж ахуйгаас 2.5 сая орчим төгрөг олж байсан бол 2007 онд 5.1 сая орчим төгрөг болж, 2004 оныхоос 2.6 сая орчим төгрөгөөр буюу 2 дахин өссөн байна.

Малын ашиг шимийн түүвэр судалгаагаар малын ашиг шимийн гарц бүсүүдэд ялгаатай байгаа хэдий ч нэг үнээнээс жилд дунджаар 497 литр сүү, ямаанаас 300 грамм ноолуур, тэмээнээс 3.8 кг ноос, хониноос 1.2 кг ноос ашиглаж байна.

2007 оны зах зээлийн үнээр үнэлж, мах, сүү, ноос, ноолуур, арьс, шир зэрэг бүтээгдэхүүнийг оруулж тооцоход нэг тэмээнээс 650.0 мянга орчим төгрөг, үхрээс 600.0 орчим мянган төгрөг, адуунаас 400.0 орчим мянган төгрөг, хониноос 60.9 мянган орчим төгрөг, ямаанаас 70.0 мянга орчим төгрөгийн орлогыг тус тус олсон байна.

Хүснэгт 4

**Дотоодын үйлдвэрт боловсруулсан малын
гаралтай бүтээгдэхүүн**

	Х/н	2006	2007	2007/2006	
				%	зөрүү
Боловсруулсан мах	тн	9980.4	8867.5	88.8	-1112.9
Боловсруулсан сүү	тн	6386.0	9476.0	148.4	3090.0
Угаасан ноос	тн	1107.8	1670.8	150.8	563.0
Самнасан ноос	тн	-	1.1	-	1.1
Самнасан ноолуур	тн	1388.2	1554.7	112.0	166.5
Адууны шир	ш	7125	-	-	-
Үхрийн шир	мян.ш	65.1	104.2	160.1	39.1
Хонины арьс	мян.ш	287.9	722.4	250.9	434.5
Ямааны арьс	мян.ш	260.7	238.3	91.4	-22.4

Мал аж ахуйн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, хэрэглээ. 2007 онд манай улсын хүн амын хүнсний гол нэрийн бүтээгдэхүүний хэрэглээг тооцож үзвэл улсын хэмжээнд жилд 200.0 мянган тонн мах, махан бүтээгдэхүүн, 320.3 мянган тонн сүү, сүүн

бүтээгдэхүүний хэрэгцээтэй байсан бөгөөд хүн амын хүнсний гол хэрэглээ болох мах, сүүг хөдөө аж ахуйн салбараас бүрэн хангах боломжтой юм. 2007 онд улсын хэмжээнд нийт 200.0 орчим мянган тонн мах, махан бүтээгдэхүүн, 481.9 мянган тонн сүү, сүүн бүтээгдэхүүнийг зах зээлд нийлүүлсэн байна. Эндээс харахад манай улс мах, махан бүтээгдэхүүнийг бүрэн, сүү, сүүн бүтээгдэхүүний хэрэглээг үндсэнд нь дотоодын үйлдвэрлэлээр хангажээ.

I.2 Мал тооллогын 2007 оны дүн

I.2.1 Малтай өрх, малчдын тоо, тэдний соёл ахуйн үзүүлэлтүүд

Малтай өрх, малчдын тоо. Улсын хэмжээгээр 2007 оны мал тооллогын дүнгээр мал бүхий 226.1 мянган өрх тоологдсон байна. Үүний 75.9 хувь буюу 171.6 мянган өрх нь жилийн 4 улирлын туршид малаа маллаж, малын ашиг шим нь тэдний амьжиргааны эх үүсвэр болж байгаа малчин өрх, 24.1 хувь нь буюу 54.5 мянган өрх нь малыг амьдрал ахуйдаа туслах чанартайгаар өсгөн үржүүлж буй өрх байна.

2007 оны дүнгээр мал тооллогын 366.2 мянган малчид мал аж ахуйн үйлдвэрлэлд ажиллаж байгаа бөгөөд малчдыг насны бүлгээр авч үзвэл 48.5 хувь нь 16-34 насны, 38.7 хувь нь 35 наснаас тэтгэвэрт гарах хүртэлх насныхан, 12.8 хувь нь тэтгэврийн насны хүмүүс байна. Сүүлийн жилүүдэд малчдын дотор 16-34 насны залуу малчдын эзлэх хувийн жин буурч, харин 35 наснаас тэтгэвэрт гарах хүртэлх насныхны эзлэх хувийн жин өссөөр байна.

Хүснэгт 5

Өрх, малчдын тоо, насны бүтэц

	2003	2004	2005	2006	2007
1. Малтай өрх, (мян.)	236.2	229.4	225.4	225.3	226.1
2. Малчин өрх, (мян.)	172.4	169	168.3	170.8	171.6
3. Малчдын тоо (мян.)	377.9	369.7	364.3	364.4	366.2
үүнээс: -16-34 насны	201.8	192.8	184.5	180.5	177.7
- эмэгтэй 35-55, эрэгтэй 35-60 насны	126.6	127.7	131.8	137.9	141.9
- Тэтгэврийн насны	49.6	49.1	48	45.9	46.7
4. Нийт малчдаас эмэгтэй	161	158.6	155.5	160.6	166.1
5. Насны бүтэц %	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
үүнээс: -16-34 насны	53.4	52.2	50.6	49.5	48.5
- эмэгтэй 35-55, эрэгтэй 35-60 насны	33.5	34.6	36.2	37.9	38.7
- Тэтгэврийн насны	13.1	13.3	13.2	12.6	12.8

2007 онд малчин өрхийн тоо 2006 онтой харьцуулахад 0.5 хувиар буюу 0.8 мянган өрхөөр өсчээ.

Малчин өрхийн тоо Булган, Төв, Завхан, Хэнтий, Өмнөговь, Ховд, Орхон, Увс, Сэлэнгэ, Баян-Өлгий, Баянхонгор аймгуудад 23-815-аар өсч, бусад аймгуудад 4-428-аар буурсан байна.

Бүсээр авч үзвэл малчин өрхийн тоо Хангай, Төв, Баруун бүсэд 505-582 өрхөөр өсч, Зүүн бүс болон Улаанбаатарт 377-457 өрхөөр буурсан байна.

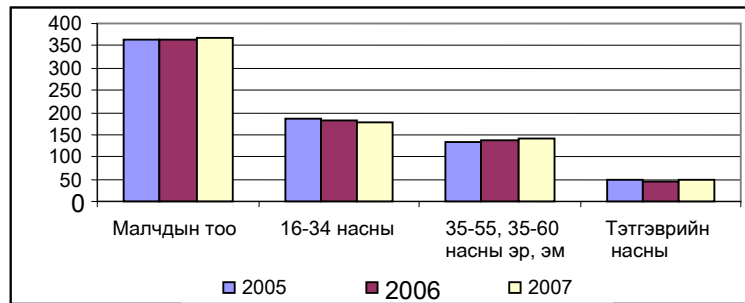
Малчин өрхийн 29.1 хувь Баруун бүсэд, 40.4 хувь нь Хангайн бүсэд, 18.2 хувь нь Төвийн, 10.8 хувь нь Зүүн бүсэд, 1.5 хувь нь Улаанбаатарт тус тус ногдож байна.

2007 онд малчдын тоо 366.2 мянгад хүрч, 2006 онтой харьцуулахад 0.5 хувь буюу 1.8 мянгаар өссөн байна.

Аймгаар авч үзэхэд малчдын тоо Төв, Булган, Хөвсгөл, Увс, Баян-Өлгий, Архангай, Завхан, Дархан-Уул, Өмнөговь, Хэнтий аймаг, Улаанбаатар хотод 2006 оныхоос 148-2004-оор нэмэгдэж, бусад аймгуудад буурав.

Бүсээр авч үзвэл Хангайн болон Төвийн бүс, Улаанбаатарт малчдын тоо өсч, бусад бүсэд буурсан байна (Хавсралт 1, 2).

Малчдын тоо, насны бүлгээр, мян.



Малчдын нийгэм ахуйн үзүүлэлт. 2007 оны мал тооллогоор нийт малчин өрхийн 60.5 хувь нь цахилгааны эх үүсгүүртэй, 53.1 хувь нь телевизортой, 19.7 хувь нь авто машинтай, 31.3 хувь нь мотоцикльтой, 1.5 хувь нь трактортой, 65.1 хувь нь малын хашаатай, 17.8 хувь нь худагтай гэсэн дүн гарлаа.

Сүүлийн жилүүдэд малчин өрхийн цахилгаан эрчим хүчний хэрэглээг нарны зайн эрчим хүчээр хангах арга хэмжээг авч явуулсны үр дүнд цахилгаан үүсгүүртэй өрхийн тоо 2007 онд 103.9 мянган болж, өнгөрсөн оныхоос 25.2 мянгаар буюу 32.0 хувиар нэмэгдэж, үүнтэй уялдаж телевизортой өрхийн тоо 20.9 мянгаар буюу 29.7 хувиар тус тус нэмэгдсэн байна. Мөн автомашинтай өрхийн тоо 2006 оныхоос 7.2 мянгаар буюу 27.1 хувиар, мотоцикльтэй өрхийн тоо 11.6 мянгаар буюу 27.7 хувиар тус тус нэмэгджээ.

Хүснэгт 6

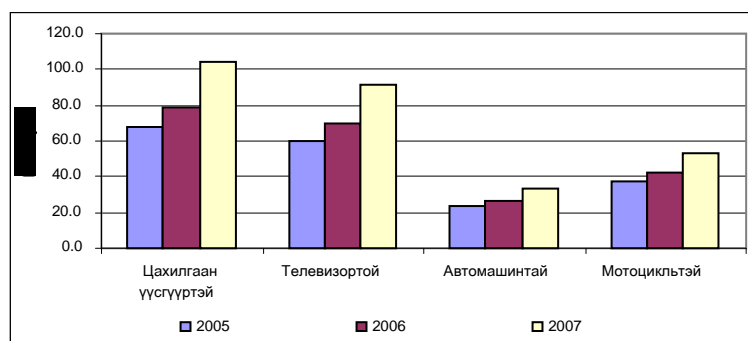
Малчин өрхийн нийгэм ахуйн үзүүлэлтүүд

	Өрхийн тоо, мян.					Малчин өрхийн тоонд эзлэх хувь				
	2003	2004	2005	2006	2007	2003	2004	2005	2006	2007
Цахилгаан үүсгүүртэй	28.9	53.7	67.7	78.7	103.9	16.7	31.8	40.2	46.1	60.5
Телевизортой	33.2	48.6	60.1	70.2	91.1	19.3	28.7	35.7	41.1	53.1
Автомашинтай	19.8	21.8	23.2	26.6	33.8	11.5	12.9	13.8	15.6	19.7
Мотоцикльтэй	33.4	35.7	37.8	42.0	53.6	19.4	21.1	22.2	24.6	31.3

Аймаг, бүсээр харуулсан дэлгэрэнгүй мэдээллийг хавсралт 3-аас харна уу.

Зураг 3

Малчин өрхийн нийгэм ахуйн үзүүлэлтүүд



2006 онд малчин өрхийн 46.1 хувь нь цахилгаан үүсгүүртэй байсан бол 2007 онд 60.5 хувь болж, цахилгаан үүсгүүртэй өрхийн тоо 14.4 пунктээр нэмэгдсэн байна.

Нийт цахилгаан үүсгүүртэй өрхийн 85.2 хувь нь нарны, 6.4 хувь нь салхины, 8.4 хувь нь бусад (бага оврын мотор, акумулятор гэх мэт) төрлийн цахилгаан эх үүсгүүртэй байна.

Цахилгаан үүсгүүртэй өрхийн тоо

	Бүгд	Үүнээс			Дүнд эзлэх хувь		
		Нарны	Салхины	Бусад	Нарны	Салхины	Бусад
Цахилгаан үүсгүүртэй өрх	103882	88511	6672	8699	85.2	6.4	8.4

I.2.2 Мал, тэжээвэр амьтдын тоо, бүтэц

Малын тоо. 2007 оны жилийн эцсийн мал тооллогын дүнгээр малын тоо 40.3 сая толгойд хүрч, 2006 оныхоос 5.5 саяар буюу 15.7 хувиар, малын таван төрөл дээрээ өслөө. Төрлөөр авч үзвэл тэмээний тоо 260.6 мянга, адуу 2239.5 мянга, үхэр 2425.8 мянга, хонь 16990.1 мянга, ямаа 18347.8 мянгад хүрч, 2006 оныхоос тэмээ 7.1 мянга, адуу 124.7 мянга, үхэр 257.9 мянга, хонь 2175.0 мянга, ямаа 2896.1 мянган толгойгоор тус тус өслөө (Хавсралт 7, 8).

2007 онд нийт 600.0 мянган сарлаг тоологдсон нь нийт үхэр сүргийн 24.7 хувийг эзэлж байна (Хавсралт 39). Сарлагийн тоо 2006 оныхоос 11.8 хувь буюу 63.5 мянган толгойгоор өссөн байна.

Хүснэгт 8

Малын тоо, төрлөөр

	МЯН.ТОЛ						
	2003	2004	2005	2006	2007	2007/2006	
						%	Зөрүү
Бүгд	25 427.7	28 027.9	30398.8	34802.9	40263.8	115.7	5460.9
Тэмээ	256.7	256.6	254.2	253.5	260.6	102.8	7.1
Адуу	1 968.9	2 005.3	2029.1	2114.8	2239.5	105.9	124.7
Үхэр	1 792.8	1 841.6	1963.6	2167.9	2425.8	111.9	257.9
Хонь	10 756.4	11 686.4	12884.5	14815.1	16990.1	114.7	2175.0
Ямаа	10 652.9	12 238.0	13267.4	15451.7	18347.8	118.7	2896.1

Малын тоо толгойн өсөлт нь үндсэндээ бог малын өсөлтөөр хангагдсан бөгөөд нийт өсөлтийн 53.0 хувийг ямаа, 39.8 хувийг хонь, 4.7 хувийг үхэр, 2.3 хувийг адуу, 0.1 тэмээний өсөлт хангасан байна.

2007 онд нийт нутгаар байгаль, цаг уурын байдал тааламжтай байж, урьд онуудтай харьцуулахад харьцангуй олон төл бойжуулж, малын хорогдол бага гарсан нь малын тоо, толгой өсөхөд нөлөөллөө.

Мал тооллогын 2007 оны дүнгээр бүх аймаг, Улаанбаатар хотод 2006 онтой харьцуулахад малын тоо толгой өссөний дотор Баян-Өлгий, Баянхонгор, Булган, Говь-Алтай, Дорнод, Завхан, Өвөрхангай, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Увс, Ховд, Дархан-Уул аймаг малаа таван төрөл дээр нь өсгөсөн байна.

Нийт малын 30.6 хувь буюу 12301.7 мянган толгой нь Баруун бүсэд, 34.8 хувь буюу 14030.7 мянган толгой нь Хангай бүсэд, 20.9 хувь буюу 8400.2 мянга нь Төвийн бүсэд, 12.9 хувь буюу 5199.7 мянга нь Зүүн бүсэд, 0.8 хувь буюу 331.2 мянга нь Улаанбаатарт тус тус ногдож байна (Хавсралт 8).

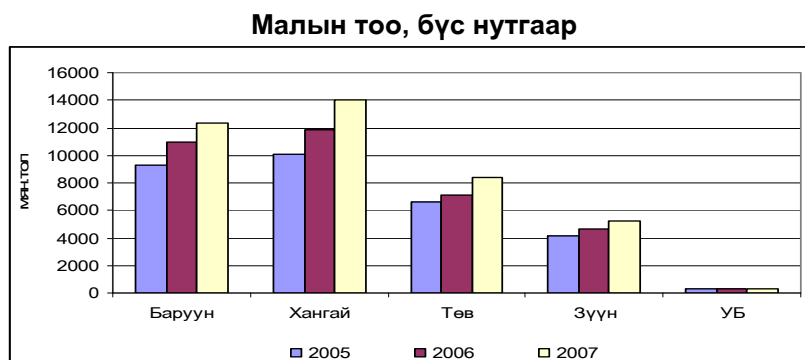
Хүснэгт 9

Малын тоо, бүс нутгаар

	МЯН.ТОЛ						
	2003	2004	2005	2006	2007	2007/2006	
						%	Зөрүү
Дүн	25 427.8	28 028.1	30398.8	34802.9	40263.8	115.7	5460.9
Баруун	7 410.8	8 524.8	9242.1	10915.0	12301.7	112.7	1386.7
Хангай	8 131.8	9 050.9	10090.3	11852.6	14030.7	118.4	2178.1
Төв	5 723.7	6 252.8	6628.2	7071.2	8400.2	118.8	1329.0
Зүүн	3 918.2	3 973.2	4191.3	4642.1	5199.7	112.0	557.6
УБ	243.3	226.4	247	322.0	331.2	102.9	9.2

2007 онд тоологдсон малын тоог бүс тус бүрээр 2006 онтой харьцуулан авч үзэхэд Баруун бүсийн малын тоо 1386.7 мянга буюу 12.7 хувиар, Хангайн бүсийнх 2178.1 мянга буюу 18.4 хувиар, Төвийн бүсийнх 1329.0 мянгаар буюу 18.8 хувиар, Зүүн бүсийнх 557.6 мянга буюу 12.0 хувиар, Улаанбаатарынх 9.2 мянга буюу 2.9 хувиар тус тус өсчээ. Баруун, Хангай, Төвийн бүсийн малын тоо 5 төрөл дээрээ өсөв. Нийт малын тооны өсөлтийн 39.9 хувь нь Хангайн бүсийн, 25.4 хувийг Баруун бүсийн, 24.3 хувь нь Төвийн бүсийн, 10.2 хувь нь Зүүн бүсийн, 0.2 хувь нь Улаанбаатарын малын тооны өсөлтөөр хангагдсан байна.

Зураг 4



Таван төрлийн малын тооны өсөлт, бууралтыг 2006 онтой харьцуулан аймгаар авч үзэхэд тэмээ- 14 аймаг, Улаанбаатар хотод, адуу -18 аймагт, үхэр, хонь -20 аймаг, Улаанбаатар хотод, ямаа -21 аймаг, Улаанбаатар хотод тус тус өссөн байна.

2007 оны байдлаар нийт мал сүргийн 87.8 хувийг бог мал, 12.2 хувийг бод мал эзэлж байна.

Бүсээр авч үзэхэд Баруун бүсийн нийт малын 8.5 хувийг бод, 91.5 хувийг бог, Хангайн бүсийн нийт малын 13.5 хувийг бод, 86.5 хувийг бог, Төвийн бүсийн малын 11.8 хувийг бод, 88.2 хувийг бог, Зүүн бүсийн малын 17.8 хувийг бод, 82.2 хувийг бог, Улаанбаатарын малын 23.3 хувийг бод, 76.7 хувийг бог мал эзэлж байна.

Нийт сүрэгт таван төрлийн малын эзлэх хувийн жинг авч үзвэл тэмээ 0.6, адуу 5.6, үхэр 6.0, хонь 42.2, ямаа 45.6 хувийг тус тус эзэлж байна. 2006 онтой харьцуулахад нийт мал сүрэгт ямаан сүргийн эзлэх хувийн жин 1.2 пунктээр өсч, бусад төрлийн малын эзлэх хувийн жин 0.1-0.5 пунктээр буурчээ.

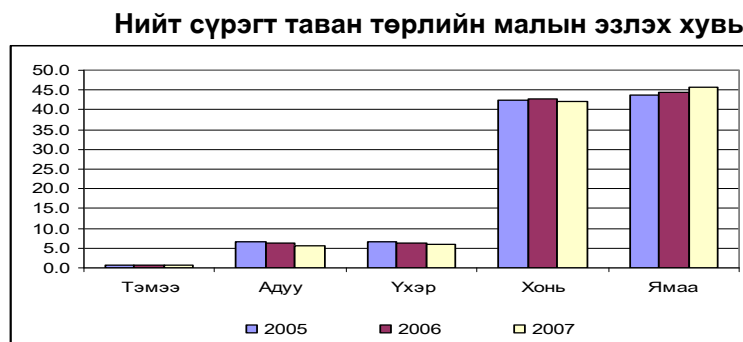
Хүснэгт 10

Нийт сүрэгт таван төрлийн малын эзлэх хувь

	2003	2004	2005	2006	2007
Бүгд	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
Тэмээ	1.0	0.9	0.8	0.7	0.6
Адуу	7.7	7.2	6.7	6.1	5.6
Үхэр	7.1	6.6	6.5	6.2	6.0
Хонь	42.3	41.7	42.4	42.6	42.2
Ямаа	41.9	43.7	43.6	44.4	45.6

2007 оны байдлаар авч бог малын 48.1 хувийг хонь, 51.9 хувийг ямаа эзэлж байна.

Зураг 5

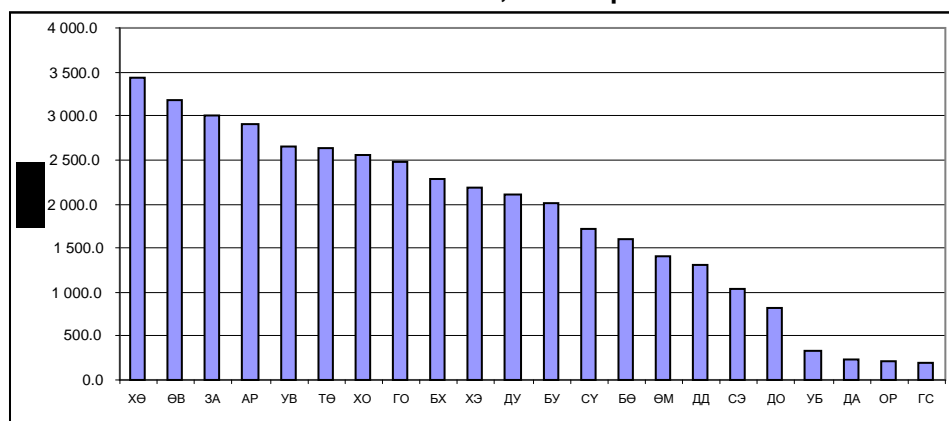


2007 онд улсад нийт мал болон үхрээр Хөвсгөл, тэмээгээр Өмнөговь, адуугаар Архангай, хониор Завхан, ямаагаар Говь-Алтай аймаг тэргүүлж байна (Хавсралт 6).

Бүсээр авч үзвэл нийт мал болон адуу, үхэр, хониор Хангайн бүс, ямаагаар Баруун бүс, тэмээгээр Төвийн бүс тэргүүлж байна.

Зураг 6

Малын тоо, аймгаар



Хувийн малын тоо. 2007 онд хувийн малын тоо 39.8 сая толгойд хүрч, нийт малын 98.7 хувийг эзэлж байна. Тэмээний 98.7 хувь, адууны 98.9, үхрийн 98.9, хонины 98.2, ямааны 99.2 хувь нь хувийн аж ахуйд байна (Хавсралт 10,11, 13). Хувийн малын тоо 2006 оныхоос 5437.0 мянгаар буюу 15.8 хувиар өслөө.

Хүснэгт 11

Хувийн малтай өрх, малын тоо

МЯН.ТОЛ

	Бүгд	Үүнээс				
		тэмээ	адуу	үхэр	хонь	ямаа
1990	8242.9	88.2	1108.1	1457.5	3684.7	1904.4
1991	14002.6	186.3	1492.1	1896.6	7209.4	3218.2
1992	18081.1	253.7	1728.0	2237.4	9589.1	4272.9
1993	22565.2	335.0	2026.8	2503.5	11902.0	5797.9
1994	24527.2	343.3	2279.0	2811.8	12133.8	6959.3
1995	26447.2	349.7	2532.0	3140.4	12194.1	8231.0
1996	27365.2	342.6	2670.6	3323.4	12184.6	8844.0
1997	29529.0	343.8	2807.4	3485.4	12912.0	9980.5
1998	31356.3	346.4	2982.6	3613.5	13630.1	10783.8
1999	32278.7	346.4	3097.3	3733.2	14306.5	10795.3
2000	29236.7	315.5	2609.4	3028.3	13206.0	10077.5
2001	25335.6	278.3	2152.4	2031.8	11439.0	9434.2
2002	23280.0	247.2	1953.0	1853.4	10232.4	8994.1
2003	24888.8	251.8	1937.5	1768.3	10417.6	10513.5
2004	27517.5	252.1	1973.4	1817.0	11376.9	12098.1
2005	29901.8	250.0	2001.2	1940.3	12582.9	13127.4
2006	34315.0	249.7	2088.7	2142.3	14522.1	15312.2
2007	39752.0	257.1	2215.7	2398.0	16681.0	18200.2

2007 оны байдлаар хувийн аж ахуйн нийт малын 45.8 хувийг ямаа, 42.0 хувийг хонь, 6.0 хувийг үхэр, 5.6 хувийг адуу, 0.6 хувийг тэмээ эзэлж байна.

Мал бүхий 226.1 мянган өрхийг малын тоогоор нь бүлэглэн авч үзвэл, 2007 онд 100 хүртэл толгой малтай өрхийн тоо 105.7 болж, 2006 оныхоос 11.7 мянган өрхөөр буюу 10.0 хувиар буурч, харин 100–гаас дээш малтай өрхийн тоо 120.5 мянгад хүрч, 2006 оныхоос 12.5 мянга буюу 11.5 хувиар өслөө (Хавсралт 4).

2007 онд нийт малтай өрхөд 100 хүртэл толгой малтай өрхийн эзлэх хувийн жин 46.7 хувь болж, 2006 оныхоос 5.4 пунктээр буурч, харин түүнээс дээшхи бүлгийн малтай өрхийн эзлэх хувийн жин 53.3 хувь болж, 5.4 пунктээр нэмэгдсэн байна.

2007 оны байдлаар малтай өрхийн дийлэнх хувь буюу 70.8 хувь нь 200 хүртэл толгой малтай байна. Уг үзүүлэлт 2006 онд 75.3 хувьтай байсан бөгөөд 4.5 пунктээр буурсан байна.

Малтай өрхийн малын бүлэглэлт

Бүлэг	Малтай өрхийн тоо		Дүнд эзлэх хувь		Малын тоо, мян.тол	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Дүн	225366	226116	100.0	100.0	34315.1	39752.0
>10	21710	19326	9.6	8.5	123.0	109.8
11-30	27791	24373	12.3	10.8	570.6	506.1
31-50	24175	21002	10.7	9.3	987.8	852.6
51-100	43687	40962	19.4	18.1	3263.1	3086.3
101-200	52445	54441	23.3	24.1	7593.8	8014.7
201-500	44765	51200	19.9	22.6	13365.0	15676.9
501-999	8458	11460	3.8	5.1	5486.7	7317.4
1000-1499	2024	2922	0.9	1.3	2307.5	3325.6
1500-2000	182	251	0.1	0.1	305.5	419.7
2001+	129	179	0.1	0.1	312.1	442.9

Аймгаар авч үзэхэд 200 хүртэл толгой малтай өрхийн нийт малтай өрхөд эзлэх хувь 2006 онд 59.1-95.6 хувьтай байсан бол 2007 онд 53.3-94.6 хувь болсон байна.

Бүсээр авч үзвэл, 2007 онд 200 хүртэл толгой малтай өрхийн нийт мал бүхий өрхөд эзлэх хувь Баруун бүсэд 68.2, Хангай бүсэд 73.1, Төвийн бүсэд 68.2 хувь, Зүүн бүсэд 68.2 хувь, Улаанбаатарт 94.6 хувь болж, 2006 оныхоос 1.0-5.2 пунктээр буурсан байна.

2007 онд 1000 ба түүнээс дээш малтай 3352 өрх тоологдож, 2006 оныхоос 1017 өрхөөр нэмэгдсэн байна. 1000-аас дээш малтай өрхийн 30.6 хувь нь Баруун бүсэд, 30.2 хувь нь Хангайн бүсэд, 19.7 хувь нь Төвийн бүсэд, 18.9 хувь нь Зүүн бүсэд ногдож байна.

1000-аас дээш малтай өрхийн тоогоор Завхан аймаг тэргүүлж байна. (Хавсралт 5)

Хүснэгт 13

Малтай нэг өрхөд ногдох малын тоо, бүлэглэлтээр

Бүлэг	1 өрхөд ногдох мал		Үүнээс:				
			тэмээ	адуу	үхэр	хонь	ямаа
	2006	2007					
Дүн	152	176	1	10	11	74	80
>10	6	6	0	1	3	1	1
11-30	21	21	0	2	5	5	9
31-50	41	41	0	3	6	12	20
51-100	75	75	0	5	7	25	38
101-200	145	148	1	8	10	54	75
201-500	299	306	2	16	15	127	146
501-999	649	639	4	34	28	310	263
1000-1499	1 140	1 139	5	61	48	625	400
1500-2000	1 679	1 673	8	107	69	914	575
2001+	2 420	2 474	9	162	111	1 428	764

Улсын дунджаар хувийн малтай нэг өрхөд 176 толгой мал ногдож байгаа нь 2006 оныхоос 24 толгой малаар илүү байна. Малтай нэг өрхөд тэмээ 1, адуу 10, үхэр 11, хонь 74, ямаа 80 ногдож байна.

1 өрхөд ногдох малын бүтцийг авч үзэхэд 87.5 хувь нь бог мал, 12.5 хувь нь бод мал байна.

200 хүртэл толгой малтай нэг өрхөд дунджаар 79 толгой, 201-999 малтай нэг өрхөд 367 толгой, 1000 ба түүнээс дээш малтай өрхөд 1249 толгой мал тус тус ногдож байна.

Малтай нэг өрхөд ногдох малын тоо Дундговь, Говь-Сүмбэр, Говь-Алтай, Дорнод, Завхан, Хөвсгөл, Ховд, Өмнөговь, Төв, Увс, Сүхбаатар, Дорноговь, Хэнтий аймгуудад улсын дунджаас 6-66 толгойгоор дээгүүр, бусад аймагт 7-130 толгойгоор доогуур байна.

Бүсээр авч үзвэл, нэг өрхөд ногдох малын тоо Баруун, Төв, Зүүн бүсэд улсын дунджаас 6-24 толгойгоор илүү байна.

2007 оны байдлаар амьжиргааны гол эх үүсвэр нь мал аж ахуй болсон малчин өрхийн эзэмшилд нийт малын 89.9 хувь буюу 36.2 сая толгой мал байна.

Хүснэгт 14

Малчин өрхийн малын бүлэглэлт, 2007 онд

Бүлэг	Малчин өрхийн тоо	Малчин өрхийн малын тоо	үүнээс :				
			Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
>10	6244	35.9	0.3	5.9	16.7	5.1	7.8
11-30	12953	274.8	1.6	29.0	67.2	65.7	111.4
31-50	13638	554.4	3.2	44.1	81.7	164.6	260.8
51-100	31043	2399.4	14.2	160.4	250.7	784.7	1189.5
101-200	47461	7037.6	49.5	406.4	479.7	2548.3	3553.7
201-500	46366	14718.5	113.5	771.0	723.2	6099.6	7011.2
501-999	10702	7102.8	44.8	373.2	304.3	3457.8	2922.7
1000-1499	2764	3252.7	15.0	172.0	136.5	1784.8	1144.4
1500-2000	247	412.5	2.1	26.5	16.7	223.7	143.4
2001+	170	426.8	1.6	28.0	19.1	249.0	129.2
Дүн	171588	36215.5	245.7	2016.5	2095.9	15383.2	16474.2

2007 оны байдлаар нэг малчин өрхөд дунджаар 211 толгой мал, үүний дотор тэмээ 1, адуу 12, үхэр 12, хонь 90, ямаа 96 тус тус ногдож байна.

Хүснэгт 15

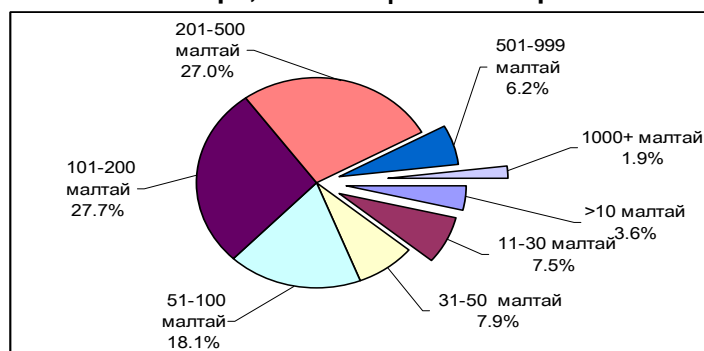
Нэг малчин өрхөд ногдох малын тоо

Бүлэг	Бүгд	Үүнээс:				
		тэмээ	адуу	үхэр	хонь	ямаа
Дүн	211	1	12	12	90	96
>10	6	0	1	3	1	1
11-30	21	0	2	5	5	9
31-50	41	0	3	6	12	19
51-100	76	0	5	8	25	38
101-200	149	1	9	10	54	75
201-500	318	2	17	16	132	151
501-999	663	4	35	28	323	273
1000-1499	1 176	5	62	49	646	414
1500-2000	1 670	9	107	68	905	581
2001+	2 511	9	165	112	1 465	760

Малчин өрхийн 37.2 хувь нь 100 хүртэл малтай, 27.7 хувь нь 101-200 хүртэл малтай, 27.0 хувь нь 201-500 малтай, 6.2 хувь нь 501-999 малтай, 1.9 хувь нь 1000-аас дээш малтай байна. Эндээс харахад малчин өрхийн талаас илүү хувь нь 200 хүртэл толгой малтай байна (Хавсралт 4.1).

Зураг 7

Малчин өрх, малын бүлэглэлтээр



Хээлтэгч мал, 2007 оны эцэст 16784.8 мянган толгой хээлтэгч мал тоологдсон нь 2006 оныхоос 2072.4 мянган толгой буюу 14.1 хувиар өссөн байна.

Төрлөөр авч үзвэл хээлтэгч малын тоо бүх төрөл дээр өссөн бөгөөд ингэ 4.3 мянга, гүү 38.8 мянга, үнээ 92.3 мянга, эм хонь 879.2 мянга, эм ямаа 1057.8 мянган толгойгоор тус тус өссөн байна (Хавсралт 24).

Хүснэгт 16

Хээлтэгч малын тоо

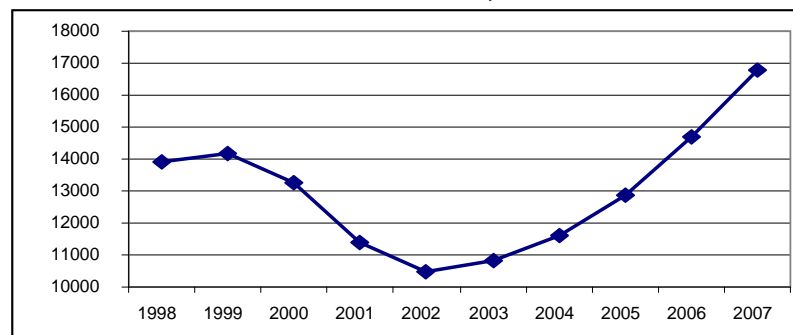
	2003	2004	2005	2006	2007	2007/2006	
						%	Зөрүү
Бүгд	10804.8	11604.7	12883.7	14712.4	16784.8	114.1	2072.4
Ингэ	77.7	77.4	76.3	76.8	81.0	105.5	4.3
Гүү	580.2	571.8	569.7	594.0	632.8	106.5	38.8
Үнээ	721.4	733.3	764.3	839.4	931.7	111.0	92.3
Эм хонь	4853.2	5147.5	5751.8	6611.5	7490.7	113.3	879.2
Эм ямаа	4572.4	5074.8	5721.8	6590.7	7648.5	116.1	1057.8

Хээлтэгч мал нийт малын 41.7 хувийг эзэлж байгаа бөгөөд тэмээн сүргийн 31.1 хувь, адуун сүргийн 28.3 хувь, үхэр сүргийн 38.4 хувь, хонин сүргийн 44.1 хувь, ямаан сүргийн 41.7 хувийг тус тус эзэлж байна.

Мал аж ахуйн эрдэмтэн, судлаачдын үзэж байгаагаар мал аж ахуйн нөхөн үйлдвэрлэлийг хэвийг хэмжээнд байлгахад хээлтэгч мал бод малын хувьд сүргийн 50.0-55.0 хувь, бог малын хувьд сүргийн 60.0-65.0 хувийг эзэлж байвал зохиомжтой байна гэж үздэг бөгөөд сүүлийн жилүүдэд энэ харьцаа алдагдаж, сүүлийн 4 жилийн байдлаар хээлтэгч малын эзлэх хувь бод малд дунджаар 32.6, бог малд 43.3 хувь байна.

Зураг 8

Хээлтэгч малын тоо, мян.тол



Аймгаар авч үзвэл хээлтэгч малын тоо нь Дорноговь аймагт 8.7 мянган толгой буюу 2.5 хувиар буурч, бусад аймгуудад 2.3-204.9 мянган толгойгоор буюу 1.5-30.7 хувиар нэмэгджээ (Хавсралт 25).

Бүсээр авч бүх бүсэд хээлтэгч малын тоо 1.5-17.6 хувь буюу 2.3-865.3 мянган толгойгоор өссөн байна. Зүүн бүсийн нийт малын 43.6 хувь, Баруун болон Хангайн бүсийн нийт малын 41.2 хувь, Төвийн бүсийн нийт малын 41.8 хувь, Улаанбаатарын нийт малын 45.9 хувийг хээлтэгч мал эзэлж байна.

Төл бойжилт. 2007 оны байдлаар оны эхний эх малын 88.8 хувь буюу 13071.0 мянган эх мал төллөж, гарсан төлийн 97.1 хувийг буюу 12767.6 мянган төл бойжуулав. Бойжсон төлийн тоо 2006 оныхоос 1989.0 мянган толгойгоор нэмэгдэж, бойжилтын хувь 1.8 пунктээр өссөн байна.

Гарсан ботгоны 95.7 хувь, унаганы 94.7 хувь, тугалын 97.3 хувь, хурганы 97.7, ишигний 96.8 хувийг бойжуулсан байна. Бойжуулсан төл өмнөх оныхтой харьцуулахад бүх төрөл дээрээ 1.5-1026.1 мянган толгойгоор өссөн байна.

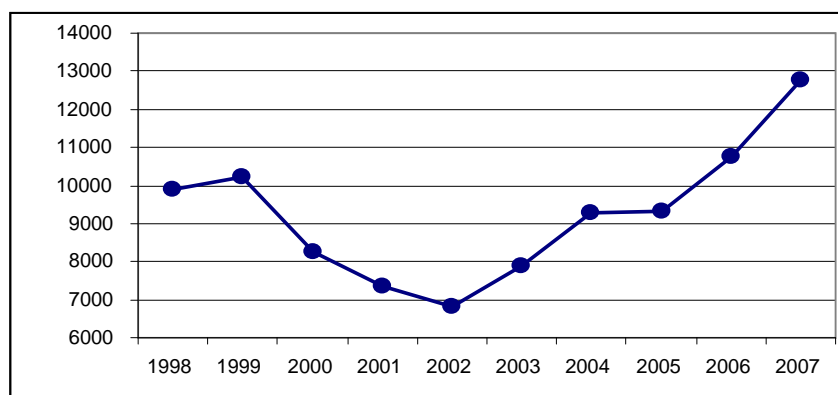
Төл бойжилт

	Бүгд			Үүнээс:				
	2005	2006	2007	Ботго	Унага	Тугал	Хурга	Ишиг
Гарсан төл	9913.7	11309.0	13143.5	36.4	454.9	707.0	5996.6	5948.6
Бойжсон төл	9333.0	10778.6	12767.6	34.8	431.0	688.1	5857.0	5756.6
Бойжилтын хувь	94.1	95.3	97.1	95.7	94.7	97.3	97.7	96.8

2007 онд бойжуулсан төлийн тоо бүх аймагт 8.4-168.3 мянган толгойгоор өссөн байна (Хавсралт 27).

Зураг 9

Бойжуулсан төлийн тоо, мян.тол



Бойжуулсан төлийг бүсээр авч үзвэл, бүх бүсэд бойжуулсан төлийн тоо 17.6-696.4 мянган толгойгоор нэмэгджээ.

Нийт бойжуулсан төлийн 31.0 хувь нь Баруун бүсэд, 34.0 хувь нь Хангайн бүсэд, 20.7 хувь нь Төвийн бүсэд, 13.4 хувь нь Зүүн бүсэд, 0.9 хувь нь Улаанбаатарт ногдож байна.

Хүснэгт 18

Бойжуулсан төл

	МЯН.ТОЛ				
	2003	2004	2005	2006	2007
Бүгд	7885.5	9296.1	9333.0	10778.6	12767.6
Ботго	31.7	35.8	34.6	33.3	34.8
Унага	306.3	384.1	387.4	394.1	431.0
Тугал	512.8	549	569.3	611.6	688.1
Хурга	3761.0	4250.4	4372.8	5009.1	5857.0
Ишиг	3273.7	4076.8	3968.9	4730.5	5756.6

2007 онд улсын дунджаар 100 эхээс 87 төл бойжуулсан нь 2006 оныхоос 3 төлөөр нэмэгдэв.

Дорноговь, Өмнөговь, Дундговь, Дархан-Уул, Өвөрхангай, Хэнтий, Сэлэнгэ, Баянхонгор, Сүхбаатар, Архангай, Говьсүмбэр, Орхон аймгуудад 100 эхээс бойжуулсан төлийн тоо 1-48 толгойгоор нэмэгдэж, бусад аймагт 2-7 толгойгоор буурсан байна (Хавсралт 28).

Хүснэгт 19

100 эхээс бойжуулсан төл

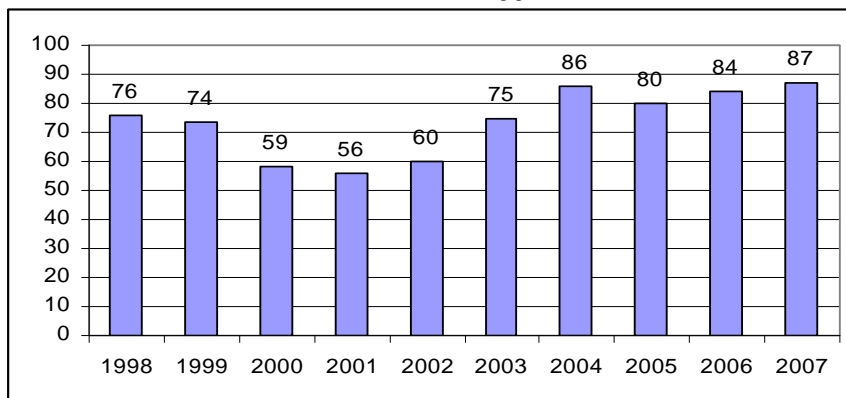
	ТОЛ.				
	2003	2004	2005	2006	2007
Бүгд	75	86	80	84	87
Ботго	42	46	45	44	45
Унага	52	66	68	69	73
Тугал	66	76	78	80	82
Хурга	77	88	85	87	89
Ишиг	78	89	78	83	87

Бүсээр авч үзвэл, Хангай, Төв болон Зүүн бүсэд 100 эхээс бойжуулсан төлийн тоо 2006 оныхоос 1-15 толгойгоор өсч, харин Баруун бүс, Улаанбаатарт 3-7 толгойгоор буурсан байна.

Улсын дундажтай харьцуулахад Баруун болон Хангайн бүсэд 100 эхээс бойжуулсан төлийн тоо улсын дунджаас дээгүүр, Төвийн болон Зүүн бүс, Улаанбаатарт доогуур байна.

Зураг 10

100 эхээс бойжуулсан төл



Том малын зүй бус хорогдол. 2007 онд, оны эхний нийт малын 0.8 хувьтай тэнцэх 294.1 мянган толгой мал хорогдсон нь 2006 оныхоос 182.3 мянгаар буюу 38.2 хувиар буурсан байна. Нийт хорогдсон малын 40.8 хувийг хонь, 40.7 хувийг ямаа, 9.5 хувийг үхэр, 8.4 хувийг адуу, 0.7 хувийг тэмээ эзэлж байна.

Нийт хорогдлын 14.9 хувь буюу 43.8 мянга нь гэнэтийн аюулаар, 85.1 хувь буюу 250.3 мянга нь өвчнөөр болон бусад шалтгаанаар хорогджээ.

Хүснэгт 20

Том малын зүй бус хорогдол

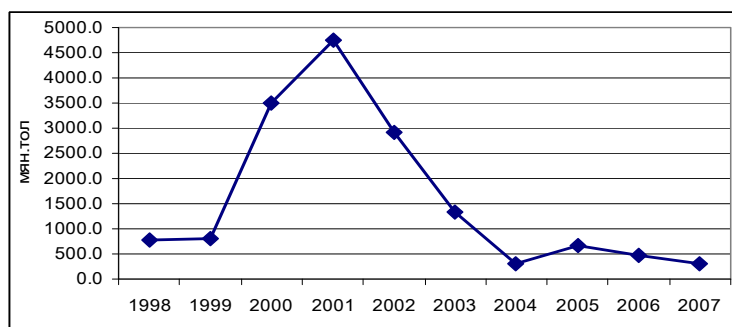
	МЯН.ТОЛ				
	2003	2004	2005	2006	2007
Бүгд	1324.3	291.7	677.2	476.4	294.1
Тэмээ	7.3	2.4	3.7	4.7	2.0
Адуу	136.7	31.0	39.1	30.6	24.6
Үхэр	215.4	46.0	58.1	39.5	27.9
Хонь	536.6	116.0	255.7	182.2	119.9
Ямаа	428.4	96.3	320.7	219.3	119.8

Том малын зүй бус хорогдол Дорноговь, Дундговь, Өмнөговь, Хэнтий, Өвөрхангай, Архангай, Дорнод, Төв, Сэлэнгэ, Говьсүмбэр аймаг, Улаанбаатар хотод 2006 оныхоос 0.4 -125.2 мянган толгойгоор буурч, бусад аймагт 1.7-15.3 мянган толгойгоор нэмэгдсэн байна (Хавсралт 29).

Нийт хорогдлын 59.8 хувь нь Увс, Сүхбаатар, Хэнтий, Хөвсгөл, Баян-Өлгий, Баянхонгор аймагт ногдож байна.

Зураг 11

Том малын зүй бус хорогдол



Бүсээр авч үзвэл, Хангай, Төв, Зүүн бүс, Улаанбаатарт хорогдлын хэмжээ 0.5-203.1 мянган толгойгоор буурч, харин Баруун бүсэд 33.2 мянган толгойгоор өссөн байна.

Нийт хорогдлын 36.2 хувь нь Баруун бүсэд, 29.4 хувь нь Хангайн бүсэд, 21.0 хувь нь Зүүн бүсэд, 12.8 хувь нь Төвийн бүсэд гарсан байна.

Хүснэгт 21

Оны эхний малд зүй бус хорогдлын эзлэх хувь

	2003	2004	2005	2006	2007
Бүгд	5.5	1.1	2.4	1.6	0.8
Тэмээ	2.9	1.0	1.4	1.9	0.8
Адуу	6.9	1.6	1.9	1.5	1.2
Үхэр	11.4	2.6	3.2	2.0	1.3
Хонь	5.0	1.1	2.2	1.4	0.8
Ямаа	4.7	0.9	2.6	1.7	0.8

Зүүн бүсэд оны эхний малын 1.3 хувь, Баруун бүсэд 1.0 хувь, Хангайн бүсэд 0.7 хувь, Төв болон Улаанбаатарт 0.5 хувь нь хорогдсон байна.

2007 онд 43.8 мянган мал гэнэтийн аюулаар хорогдсон нь 2006 оныхоос 29.2 мянган толгойгоор буюу 40.0 хувиар буурсан байна (Хавсралт 30).

Хүснэгт 22

Гэнэтийн аюулаар хорогдсон малын тоо

	2003	2004	2005	2006	2007
Бүгд	643.3	39.6	123.5	73.0	43.8
Тэмээ	1.1	0.2	0.4	0.5	0.2
Адуу	65.9	3.4	5.1	5.0	2.9
Үхэр	107.6	4.6	10.4	5.2	3.8
Хонь	267.9	17.3	48.6	29.1	20.2
Ямаа	200.9	14.2	59.1	33.3	16.8

мян.тол

Гэнэтийн аюулаар хорогдсон малын 31.4 хувь нь Увс аймагт, 23.9 хувь нь Сүхбаатар аймагт, 11.2 хувь нь Баянхонгор аймагт гарсан байна.

Гэнэтийн аюулаар хорогдсон малын 37.0 хувь нь Баруун бүсэд, 33.3 хувь нь Зүүн бүсэд, 18.0 хувь нь Хангайн бүсэд, 10.1 хувь нь Төвийн бүсэд тус тус ногдож байна.

Малын хээл хаялт, сувайралт. 2007 онд оны эхний хээлтэгч малын 8.0 хувьтай тэнцэх 1.2 сая мал хээл хаяж, сувайрсны улмаас төл өгөөгүй байна. Хээл хаяж, сувайрсан хээлтэгч малын тоо 2006 оныхоос 3.9 хувь буюу 48.0 мянгаар буурчээ.

Төл өгөөгүй хээлтэгч малын 73.1 хувь буюу 865.9 мянга нь сувайрсан хээлтэгч, 26.9 хувь буюу 317.9 мянга нь хээл хаясан эх мал байна.

Хүснэгт 23

Хээл хаяж, сувайрсан эх малын тоо

мян.тол

	Сувайрсан				Хээл хаясан			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Бүгд	700.1	820.7	898.9	865.9	251.8	512.9	332.9	317.9
Ингэ	2.9	3.1	2.9	2.4	0.5	0.6	0.5	0.3
Гүү	99.3	85.8	85.2	83.2	29.7	26.4	24.8	20.1
Үнээ	93.7	82.8	84.9	88.7	25.6	26.4	20.5	22.2
Эм хонь	260.7	310.4	314.1	330.9	90.8	105.8	98.5	100.7
Эм ямаа	243.5	338.7	411.8	360.7	105.2	353.6	188.7	174.6

Аймгаар авч үзвэл, Өмнөговь, Дорноговь, Дундговь, Өвөрхангай, Хэнтий, Орхон, Баянхонгор, Сүхбаатар, Говьсүмбэр, Дорнод аймагт төл өгөөгүй хээлтэгч

малын тоо 0.7-90.8 мянган толгойгоор буурч, бусад аймгуудад 0.2-45.3 мянгаар нэмэгджээ (Хавсралт 31, 32).

Хүснэгт 24

Оны эхний хээлтэгчид хээл хаялт, сувайралтын эзлэх хувь

	Сувайрсан				Хээл хаясан			2007
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	
Бүгд	6.5	7.1	7.0	5.9	2.3	4.4	2.6	2.2
Ингэ	3.7	4.0	3.8	3.1	0.6	0.7	0.6	0.4
Гүү	17.1	15.0	15.0	14.0	5.1	4.6	4.3	3.4
Үнээ	13.0	11.3	11.1	10.6	3.6	3.6	2.7	2.6
Эм хонь	5.4	6.0	5.5	5.0	1.9	2.1	1.7	1.5
Эм ямаа	5.3	6.7	7.2	5.5	2.3	7.0	3.3	2.6

Хээл хаяж, сувайрсан эх малын 25.6 хувь нь Баруун, 32.5 хувь нь Хангайн, 25.6 хувь нь Төвийн, 15.2 хувь нь Зүүн бүсэд, 1.1 хувь нь Улаанбаатар хотод ногдож байна.

Хээлтэгч, хээлтүүлэгчийн тохироо. 2007 онд 375.3 мянган хээлтүүлэгч мал тоологдож, 2006 оныхоос 37.3 мянган толгойгоор буюу 11.0 хувиар өсчээ.

Хүснэгт 25

Хээлтүүлэгч малын тоо

	2003	2004	2005	2006	2007
Бүгд	295.9	296.1	309.2	338.0	375.3
Буур	3.8	3.5	3.3	3.3	3.4
Азарга	89.5	85.8	83.5	83.7	86.0
Бух	26.5	26.0	27.7	31.0	34.7
Хуц	91.0	91.3	101.2	110.8	125.5
Ухна	85.1	89.5	93.5	109.2	125.7

мян.тол

Хээлтэгч, хээлтүүлэгчийн тохироо нь бод малын хувьд үржлийн нормоор, харин бог малын хувьд алдагдсан хэвээр байна.

Үржлийн нормоор бог малын нэг хээлтүүлэгчид 25-30 хээлтэгч ногдох ёстой атал 2007 онд улсын дунджаар 60-61 эм хонь, ямаа ногдож, 2 дахин өндөр үзүүлэлт гарч байна (Хавсралт 33).

Хүснэгт 26

Хээлтэгч, хээлтүүлэгчийн тохироо

	Үржлийн норм	2003	2004	2005	2006	2007
Ингэ	20-25	21	22	23	24	24
Гүү	12-15	7	7	7	7	7
Үнээ	35-45	27	28	28	27	27
Эм хонь	25-30	53	53	57	60	60
Эм ямаа	25-30	54	51	61	60	61

Малын хэрэглээний зарлага. 2007 онд оны эхний нийт малын 20.1 хувьтай тэнцэх 7012.6 мянган малыг хэрэглээнд зарцуулсан байна.

Малын хэрэглээний зарлага 2006 оныхоос 1114.6 мянган толгойгоор өссөн байна (Хавсралт 37).

Малтай нэг өрх дунджаар 31 толгой малыг хэрэглээнд зориулан зарцуулсан байна.

Үүнийг улсын хэмжээний нийт өрхөд харьцуулбал нэг өрх дунджаар 11 толгой малыг хэрэглээндээ зарцуулсан байна.

Малын хэрэглээний зарлага

	МЯН.ТОЛ				
	2003	2004	2005	2006	2007
Бүгд	5034.5	6404.9	6284.0	5898.0	7012.6
Тэмээ	20.7	33.3	33.4	29.6	25.7
Адуу	193.6	317.6	324.5	277.8	281.6
Үхэр	388.7	454.2	389.2	367.6	402.3
Хонь	3104.4	3204.3	2918.2	2896.0	3562.2
Ямаа	1327.1	2395.5	2618.8	2326.9	2740.7
Оны эхний малд эзлэх хувь					
Бүгд	21.1	25.2	22.4	19.4	20.1
Тэмээ	8.2	13.0	13.0	11.5	10.2
Адуу	9.7	16.1	16.2	13.7	13.3
Үхэр	20.6	25.3	21.1	18.7	18.6
Хонь	29.2	29.8	25.0	22.5	24.0
Ямаа	14.5	22.5	21.4	17.5	17.7

Оны эхний тэмээний 10.2 хувь, адууны 13.3 хувь, үхрийн 18.6 хувь, хонины 24.0 хувь, ямааны 17.7 хувийг хэрэглээнд зарцуулсан байна.

Хэрэглээнд зарцуулсан малын 89.9 хувийг бог мал, 10.1 хувийг бод мал эзэлж байна.

Сүүлийн жилүүдэд тэмээний хэрэглээний зарлага буурч байсан нь тэмээний тоо толгой өсөхөд голлон нөлөөлсөн байна.

Хүснэгт 28

Зах зээлд худалдан борлуулсан болон аж ахуйн дотоод хэрэглэсэн малын тоо

	Зах зээлд худалдан борлуулсан				Аж ахуйн дотоод хэрэглэсэн			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Бүгд	2230.2	2317.6	2214.6	2672.5	2877.6	2829.2	2692.6	2957.0
Тэмээ	10.9	11.4	9.8	9.9	12.8	12.5	11.2	10.0
Адуу	120.5	132.4	128.5	131.1	129.1	123.1	107.9	105.7
Үхэр	180.6	156.4	157.3	170.6	187.0	175.7	160.0	167.9
Хонь	1110.6	1108.7	1107.5	1395.9	1364.6	1265.8	1254.0	1405.4
Ямаа	807.6	908.7	811.5	965.0	1184.1	1252.1	1159.5	1268.0

Хэрэглээнд зарцуулсан малын 38.2 хувийг зах зээлд худалдан борлуулж, 42.2 хувийг аж ахуйн дотоод хэрэгцээнд зарцуулжээ.

Бүсээр авч үзвэл, Баруун бүсэд оны эхний малынхаа 22.6 хувь, Хангайн бүсэд 17.5 хувь, Төвийн бүсэд 18.0 хувь, Зүүн бүсэд 23.4 хувь, Улаанбаатард 32.9 хувийг тус тус хэрэглээнд зарцуулсан байна.

Хэрэглээнд зарцуулсан малын 35.2 хувь нь Баруун, 29.6 хувь нь Хангайн бүсэд, 18.2 хувь нь Төвийн бүсэд, 15.5 хувь нь Зүүн бүсэд, 1.5 хувь нь Улаанбаатарт ногдож байна.

Малтай нэг өрх дунджаар 12 толгой малыг зах зээлд борлуулж, 13 толгой малыг өөрийн хүнсэндээ хэрэглэжээ.

Сүргийн бүтэц. 2007 оны байдлаар нийт сүргийн 33.3 хувь буюу 13417.9 мянган толгой нь төл, өсвөр насны мал, 24.1 хувь буюу 9685.9 мянган толгой нь нас гүйцсэн мал, 41.7 хувь буюу 16784.7 мянган толгой нь хээлтэгч мал, 0.9 хувь буюу 375.3 мянган толгой нь хээлтүүлэгч мал байна (Хавсралт 16-21).

Хүснэгт 29

2007 оны сүргийн бүтэц

	Толгойгоор, мян.тол					Хувиар				
	Бүгд	Төл, өсвөр насны мал	Нас гүйцсэн эр мал	Хээлтэгч	Хээлтүүлэгч	Бүгд	Төл, өсвөр насны мал	Нас гүйцсэн эр мал	Хээлтэгч	Хээлтүүлэгч
Бүгд	40263.3	13417.9	9685.9	16784.8	375.3	100.0	33.3	24.1	41.7	0.9
Тэмээ	260.6	94.1	82.0	81.0	3.4	100.0	36.1	31.5	31.1	1.3
Адуу	2239.5	854.3	666.4	632.8	86.0	100.0	38.1	29.8	28.3	3.8
Үхэр	2425.8	1135.5	324.0	931.7	34.7	100.0	46.8	13.4	38.4	1.4
Хонь	16990.1	5743.8	3630.1	7490.7	125.5	100.0	33.8	21.4	44.1	0.7
Ямаа	18347.8	5590.2	4983.4	7648.5	125.7	100.0	30.5	27.2	41.7	0.7

2007 онд төл, өсвөр нас, нас гүйцсэн малын сүрэгт эзлэх хувь 0.2-0.4 пунктээр нэмэгдэж, харин хээлтэгч, хээлтүүлэгчийн нийт сүрэгт эзлэх хувь 0.1-0.6 пунктээр буурчээ.

Хүснэгт 30

Сүргийн бүтэц, хувиар

	Төл, өсвөр насны				Нас гүйцсэн эр			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Бүгд	34.8	32.7	33.1	33.3	22.7	23.9	23.7	24.1
Тэмээ	32.0	35.2	35.8	36.1	36.4	33.5	32.7	31.5
Адуу	34.3	36.7	37.7	38.1	32.9	31.1	30.3	29.8
Үхэр	46.1	47.1	47.1	46.8	12.7	12.5	12.8	13.4
Хонь	35.2	33.5	33.5	33.8	19.9	21.1	21.2	21.4
Ямаа	32.8	29.2	30.0	30.5	25.0	26.9	26.6	27.2

	Хээлтэгч				Хээлтүүлэгч			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Бүгд	41.4	42.4	42.3	41.7	1.1	1.0	1.0	0.9
Тэмээ	30.2	30.0	30.3	31.1	1.4	1.3	1.3	1.3
Адуу	28.5	28.1	28.1	28.3	4.3	4.1	4.0	3.8
Үхэр	39.8	38.9	38.7	38.4	1.4	1.4	1.4	1.4
Хонь	44.0	44.6	44.6	44.1	0.8	0.8	0.7	0.7
Ямаа	41.5	43.1	42.7	41.7	0.7	0.7	0.7	0.7

I.2.3 Эрчимжсэн мал аж ахуй

Цэвэр үүлдрийн болон эрлийз, нутгийн шилдэг омгийн мал. 2007 онд цэвэр үүлдрийн 1997.4 мянган мал, эрлийз 475.8 мянга, сайжруулсан нутгийн үүлдрийн 1601.0 мянган мал, нутгийн шилмэл омгийн 745.6 мянган мал тоологдов.

2006 онтой харьцуулахад цэвэр үүлдрийн мал 12.0 хувиар буюу 214.4 мянган толгойгоор, сайжруулсан нутгийн үүлдрийн мал 7.6 хувь буюу 113.5 мянган толгойгоор өсч, эрлийз мал 5.8 хувь буюу 29.2 мянган толгойгоор, нутгийн шилдэг омгийн мал 3.7 хувь буюу 28.7 мянган толгойгоор тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 31

Цэвэр үүлдрийн болон эрлийз нутгийн шилдэг омгийн малын тоо

	2003	2004	2005	2006	2007	2007/2006	
						%	зөрүү
						МЯН.ТОЛ	
Цэвэр үүлдрийн	1161.0	1211.3	1520.7	1783.0	1997.4	112.0	214.4
Үхэр	15.7	26.5	21.7	30.2	33.1	109.6	2.9
Хонь	975.3	1013.1	1205.2	1411.0	1574.7	111.6	163.7
Ямаа	170.0	171.7	293.8	341.8	389.6	114.0	47.8
Эрлийз	380.4	450.4	356.9	505.0	475.8	94.2	-29.2
Үхэр	57.9	53.5	55.5	62.3	67.9	109.0	5.6
Хонь	68.1	73.7	53.9	57.7	59.9	103.8	2.2
Ямаа	254.4	323.2	247.5	385.0	348.0	90.4	-37.0
Нутгийн шилдэг омгийн	572.8	708.4	697.4	774.3	745.6	96.3	-28.7
Тэмээ	5.2	5.3	7.3	8.7	9.4	108.0	0.7
Адуу	19.0	21.4	16.5	25.3	27.7	109.5	2.4
Үхэр	2.5	0.7	0.5	2.1	0.1	4.0	-2.0
Хонь	65.5	81.6	113.0	103.9	65.2	62.8	-38.7
Ямаа	480.6	599.4	560.1	634.3	643.2	101.4	8.9
Сайжруулсан нутгийн үүлдрийн	1111.5	1177.5	1280.0	1487.5	1601.0	107.6	113.5
Тэмээ	0.5	0.7	1.3	0.5	0.7	140.0	0.2
Адуу	10.2	12.6	21.3	10.2	10.3	101.0	0.1
Үхэр	21.8	23.2	27.9	19.8	20.3	102.5	0.5
Хонь	738.8	719.0	753.3	892.7	918.4	102.9	25.7
Ямаа	340.2	422.0	449.6	564.3	651.3	115.4	87.0

Нийт малын 5.0 хувийг цэвэр үүлдрийн мал, 1.2 хувийг эрлийз үүлдрийн мал, 1.9 хувийг нутгийн шилдэг омгийн мал, 4.0 хувийг сайжруулсан нутгийн үүлдрийн мал тус тус эзэлж байна (Хавсралт 34, 35)

Эрчимжсэн фермерийн аж ахуй. Хот суурин газрын хүн амыг аюулгүй хүнс тэжээлээр хангах хэрэгцээ шаардлагын улмаас эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлэх талаар төр засгаас ихээхэн анхаарч байгаа билээ. Үүнтэй холбоотойгоор сүүлийн жилүүдэд эрчимжсан фермерийн аж ахуйн тоо нэлээд нэмэгдэж, энэ чиглэлийн бизнес эрхлэгчдийн тоо нэмэгдсээр байна.

ХХААЯ-наас хүн ам төвлөрсөн томоохон хот, суурин газрын орчимд эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлэх зорилгоор 2007 онд 56 иргэн, аж ахуйн нэгжид 665.0 сая төгрөгийн хөнгөлттэй зээл, хөрөнгө оруулалтын дэмжлэг үзүүлсэн байна.

Хүснэгт 32

Эрчимжсэн фермерийн аж ахуйн тоо

	2005	2006	2007	2007/2006	
				%	зөрүү
Бүгд	284	599	750	125.2	151
Сүүний үхрийн ферм	186	395	494	125.1	99
Махны үхрийн ферм	11	7	10	142.9	3
Мах, ноосны хонины ферм	12	13	15	115.4	2
Гахайн ферм	21	72	79	109.7	7
Тахиан ферм	38	81	111	137.0	30
Зөгийн ферм	16	31	40	129.0	9
Туулайн ферм	-	-	1	-	-

2007 оны байдлаар улсын хэмжээнд 750 эрчимжсэн аж ахуй үйл ажиллагаа явуулж байгаа бөгөөд өнгөрсөн онтой харьцуулахад фермерийн аж ахуйн тоо 151-ээр буюу 25.2 хувиар нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 33

Эрчимжсэн аж ахуй эрхэлж байгаа фермерийн аж ахуйд өсгөн үржүүлж байгаа малын тоо

	Сүүний үхэр			Махны үхэр			Мах, ноосны хонь		
	Фермерийн аж ахуйн тоо	үхрийн тоо	1 фермерийн аж ахуйд ногдох үхэр	Фермерийн аж ахуйн тоо	үхрийн тоо	1 фермерийн аж ахуйд ногдох үхэр	Фермерийн аж ахуйн тоо	малын тоо	1 фермерийн аж ахуйд ногдох хонь
2006	395	8012	20	7	1334	191	13	6750	519
2007	494	10070	20	10	1705	171	15	7350	490

үргэлжлэл

	Гахай			Тахиа			Зөгий		
	фермерийн аж ахуйн тоо	Гахайны тоо	1 фермерийн аж ахуйд ногдох гахай	Фермерийн аж ахуйн тоо	тахиааны тоо	1 фермерийн аж ахуйд ногдох тахиа	Фермерийн аж ахуйн тоо	Зөгийн тоо, бүл	1 фермерийн аж ахуйд ногдох зөгий, бүл
2006	72	8948	124	81	390173	2350	31	1221	39
2007	79	10000	127	111	395200	3560	40	1667	42

2007 онд сүүний чиглэлийн нэг фермерийн аж ахуйд 20 толгой үхэр, махны чиглэлийн нэг фермерийн аж ахуйд 171 толгой үхэр, мах, ноосны чиглэлийн нэг

фермерийн аж ахуйд 490 толгой хонь, гахайн нэг фермерийн аж ахуйд 127 гахай, тахианы нэг фермерийн аж ахуйд 3560 тахиа, зөгийн нэг фермерийн аж ахуйд 42 бүл зөгий ногдож байна.

ХХААЯ-ны мэдээгээр эдгээр эрчимжсэн фермерийн аж ахуй нь жилд нэг үнээнээс 1210-2230 л сүү, нэг өндөглөгчөөс 160-290 ширхэг өндөг, нэг бүл зөгийнөөс 10 кг бал, нэг хониноос 2.8-3.6 кг нарийн, нарийвтар ноос ашиглаж байгаа мэдээтэй байна.

Эрчимжсэн фермерийн аж ахуйн 32.0 хувь нь Улаанбаатар хотод, 26.8 хувь нь Төв аймгийн нутагт үйл ажиллагаа явуулж байгаа болно (Хавсралт 36).

1.2.4 Малын бэлчээр, тэжээлийн хүрэлцээ, хангамж

Бэлчээрийн хүрэлцээ. Газрын харилцаа, геодези, зураг зүйн газрын 2007 оны газрын нэгдмэл сангийн урьдчилсан тайлангаар манай улсын бэлчээр хадлангийн талбай 113.5 сая га талбайд хүрч, 2006 оныхоос 0.04 хувиар буюу 47.6 мянган га-гаар буурсан байна.

Хүснэгт 34

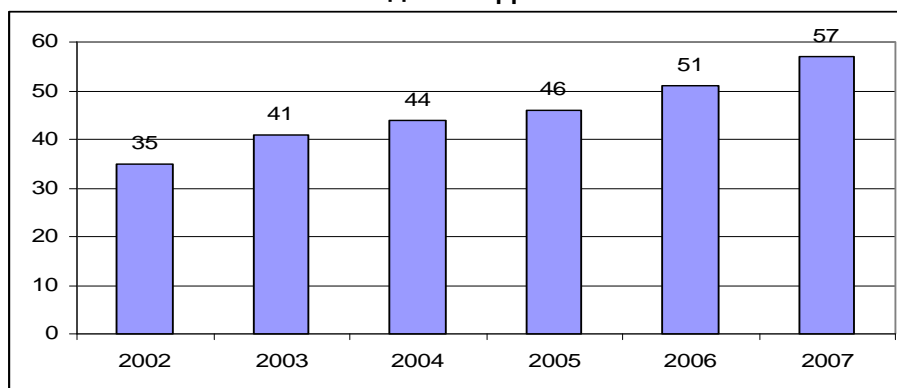
Бэлчээрийн хүрэлцээ хангамж

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Хадлан бэлчээрийн талбай, сая га	128.9	113.1	112.8	113.4	113.6	113.5
100 га хадлан, бэлчээрийн талбайд ногдох хонин толгойд шилжүүлсэн малын тоо	35	41	44	46	51	57

2007 онд 100 га хадлан, бэлчээрийн талбайд хонин толгойд шилжүүлснээр 57 толгой мал ногдож, өмнөх оныхоос 6 толгойгоор буюу 11.7 хувиар нэмэгджээ. Сүүлийн жилүүдэд малын тоо толгой өсөхийн хэрээр 100 га хадлан бэлчээрийн талбайд ногдох малын тоо өссөөр байна.

Зураг 12

100 га хадлан, бэлчээрийн талбайд ногдох хонин толгойд шилжүүлсэн малын тоо



Хадлан, бэлчээрийн 100 га талбайд ногдох хонин толгойд шилжүүлсэн малын тоо Орхон аймагт 865, Улаанбаатарт 273, Дархан-уул аймагт 206, Архангай аймагт 151, Булган аймагт 136, Хөвсгөл аймагт 131 толгой байгаа нь бусад аймаг болон улсын дундажтай харьцуулахад өндөр байна (Хавсралт 39)

Бүсээр авч үзвэл, Хангайн бүс, Улаанбаатарт 100 га хадлан, бэлчээрийн талбайд хонин толгойд шилжүүлснээр 92-273 толгой мал ногдож энэ улсын дунджаас 35-216 толгойгоор өндөр байна.

Малын тэжээлийн үйлдвэрлэлт, хангамж. 2007 онд улсын хэмжээгээр тэжээлийн нэгжид шилжүүлснээр 513.4 мянган тонн тэжээл үйлдвэрлэсэн нь 2006 оныхоос 4.2 хувь буюу 22.5 мянган тонноор буурав. Бэлтгэсэн тэжээлийг нэр төрлөөр авч үзвэл сүрэл, гар тэжээл, эрдэс тэжээлийн хэмжээ 2006 оныхоос 0.6-4.5 мянган тонноор өсч, байгалийн хадлан 50.2 мянган тонноор буурсан байна.

Бэлтгэсэн тэжээл, нэр төрлөөр

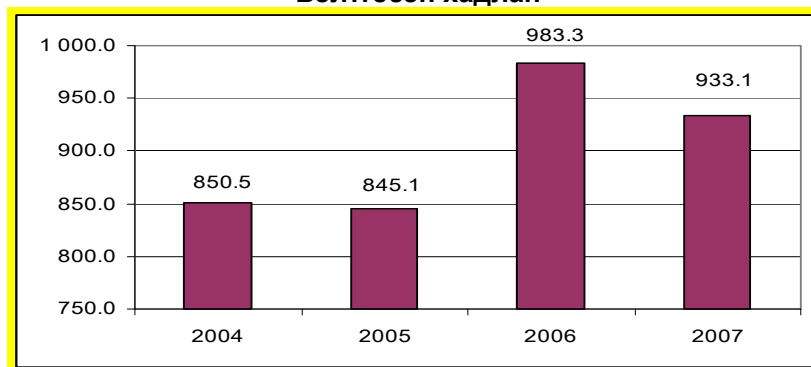
МЯН.ТН						
	2003	2004	2005	2006	2007	$\frac{2007}{2006}$ %
Байгалийн хадлан	840.6	850.5	845.1	983.3	933.1	94.9
Сүрэл	22.5	19.2	10.0	4.0	8.5	2.1*
Гар тэжээл	30.5	30.4	35.2	34.0	35.4	104.1
Бэлтгэсэн дарш	3.8	2.1	0.9	0.7	1.3	185.7
Эрдэс тэжээл	42.6	39	44.6	48.5	50.5	104.1
Үйлдвэрлэсэн тэжээл- бүгд, (тэж.нэгж)	465	464.2	468.5	535.9	513.4	95.8

* - дахин их

Тэжээл бэлтгэлтийн хэмжээ /тэжээлийн нэгжид шилжүүлснээр/ Орхон, Сүхбаатар, Өмнөговь, Увс, Сэлэнгэ, Хөвсгөл, Дорнод, Баян-Өлгий, Булган зэрэг 9 аймагт 2006 оныхоос 666.3-5231.8 тонноор өсч, бусад аймагт 19.5-7891.4 мянган тонноор буурав (Хавсралт).

Зураг 13

Бэлтгэсэн хадлан



Бүсээр авч үзвэл, тэжээл үйлдвэрлэлтийн хэмжээ /тэжээлийн нэгжээр / бүх бүсэд 2006 оныхоос 2.1- 43.4 хувиар буюу 0.1-7.9 мянган тонноор буурсан байна.

Нийт бэлтгэсэн тэжээлийн 23.4 хувь нь Баруун, 30.5 хувь нь Хангай, 28.6 хувь нь Төвийн, 15.5 хувь нь Зүүн, 2.0 хувь нь Улаанбаатарт ногдож байна.

Хүснэгт 36

Үйлдвэрлэсэн тэжээлийн хангамж

	2003	2004	2005	2006	2007
Хонин толгойд шилжүүлсэн мал, мян.тол	46166.6	49070.4	52081.6	57800.0	65037.5
Хонин толгойд шилжүүлсэн нэг малд ногдох тэжээл, тэж.нэгж, кг м	10.1	9.5	9.0	9.3	7.9

2007 онд хонин толгойд шилжүүлсэн нэг малд 7.9 кг тэжээл ногдож байгаа нь 2006 оныхоос 1.4 кг-аар бага байна.

Бэлтгэсэн тэжээлийн хэмжээнд үйлдвэрийн аргаар боловсруулсан тэжээлийн хэмжээ ороогүй, зөвхөн малчид, аж ахуйн нэгжүүдийн гар аргаар бэлтгэсэн тэжээлийн хэмжээ орсон болно.

Бэлчээр, ургамал хамгаалал. Бэлчээр, бэлчээрийн ургамлыг хамгаалах ажлын хүрээнд Хүнс, Хөдөө аж ахуйн яамнаас (ХХААЯ) 2007 онд нийт 9 аймгийн 81 сумын 421.1 мянга га бэлчээрийн талбайд үлийн цагаан оготонотой, 5 аймгийн 26 сумын 90.0 мянган га талбайд царцаатай тэмцэх ажлыг зохион байгуулжээ.

Үлийн цагаан огтонотой тэмцэх ажилд нийт 563.9 сая төгрөг, царцаатай тэмцэх ажилд 401.6 сая төгрөгийг 2007 онд тус тус зарцуулсан байна.

I.2.5 Тэжээвэр амьтад

2007 онд 36.0 мянган гахай, 295.2 мянган шувуу, 926 цаа буга, 324 илжиг, 2393 бүл зөгий тоологдсон нь 2006 оныхоос гахай 3.2, шувуу 83.5 мянгаар, цаа буга 67, тус тус нэмэгдсэн байна.

Хүснэгт 37

Тэжээвэр амьтад, тэдгээрийг өсгөн үржүүлдэг өрхийн тоо

	2003	2004	2005	2006	2007
Гахай (мян.тол)	13.7	17.2	22.7	32.8	36.0
Шувуу (мян.тол)	90.6	177.4	141.7	211.7	295.2
Цаа буга	612	634	808	859	926
Илжиг	320	402	386	384	324
Зөгий (бүл)	1047	839	789	3404	2393
Туулай	225	257	526	392	371
Гахайтай өрхийн тоо (мян.)	1.8	2	2.3	2.4	2.6
Шувуутай өрхийн тоо(мян.)	1.5	1.7	3.6	1.9	2.1

Тэжээвэр амьтдын дундаас гахай, шувууны аж ахуйг бусад аж ахуйгаас илүүтэйгээр эрхэлж байгаа бөгөөд 2007 онд 2.6 мянган өрх гахай, 2.1 мянган өрх шувуу өсгөн үржүүлж байна.

Өсгөн үржүүлж байгаа гахайны 40.6 хувь нь Төвийн, 25.0 хувь нь Хангайн бүсэд, 29.5 хувь нь Улаанбаатард ногдож байна. Шувууны 70.1 хувь нь Улаанбаатар хотод, 23.2 хувь нь Төвийн бүсэд байна (Хавсралт 44, 45).

2007 онд тэжээвэр амьтад өсгөн үржүүлдэг өрхүүд 554.6 тонн гахайн мах бэлтгэж, 1142.0 сая төгрөгийн борлуулалт; 113.1 тонн шувууны мах бэлтгэж, 147.7 сая төгрөгийн борлуулалт; 46.2 сая ширхэг өндөг бэлтгэж, 6267.2 сая төгрөгийн борлуулалт; 11.5 тонн зөгийн бал бэлтгэж, 128.6 сая төгрөгийн борлуулалт хийсэн байна.

I.2.6 Малжуулах арга хэмжээний талаарх мэдээлэл

Монгол Улсын Засгийн газрын Ядуурлыг бууруулах үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд малгүй болон мал цөөтэй иргэдийг малжуулах арга хэмжээг авч, нилээдгүй хөрөнгө, мөнгийг зарцуулж байна. Малжуулах арга хэмжээ нь орон нутаг, гадаад улс орон, олон улсын байгууллага, төрийн бус байгууллага зэрэг олон төрлийн байгууллагын санхүүжилтээр хийгдэж байна.

Хүснэгт 38

Малжуулах арга хэмжээнд хамрагдсан өрхийн тоо, ам бүл

	Малжуулах арга хэмжээнд хамрагдсан						1 өрхийн ам бүлийн тоо		
	Өрхийн тоо			Ам бүлийн тоо			2005	2006	2007
	2005	2006	2007	2005	2006	2007			
ДҮН	3811	4513	4752	15738	19275	19639	4.1	4.3	4.1

2007 оны байдлаар улсын хэмжээнд 4752 өрх малжуулах арга хэмжээнд хамрагдсан бөгөөд нэг өрхийн ам бүлийн тоо дунджаар 4.1 байна.

Малжуулах арга хэмжээнд хамрагдсан өрхийн тоо өмнөх оныхоос 239 өрхөөр буюу 5.3 хувиар нэмэгдсэн байна.

Малжуулах арга хэмжээнд хамрагдсан өрхийн 29.0 хувь нь Баруун, 24.6 хувь нь Хангайн, 31.4 хувь нь Төвийн, 13.2 хувь нь Зүүн, 1.8 хувь нь Улаанбаатарт ногдож байна (Хавсралт 46, 47)

Малжуулах арга хэмжээгээр олгогдсон малын тоо

	Малжуулах арга хэмжээгээр олгосон малын тоо, мян.тол			Үүнээс:						Малжуулах арга хэмжээнд хамрагдсан 1 өрхөд ногдох малын тоо, тол		
				Бод малын тоо, мян.тол			Бог малын тоо, мян.тол					
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
ДҮН	114.3	125.9	174.9	6.5	5.4	7.2	107.8	120.4	167.8	30	28	37

Малжуулах арга хэмжээгээр 4.8 мянган өрхөд нийт 174.9 мян.толгой мал олгогдсон бөгөөд олгосон малын 95.9 хувь нь бог мал, 4.1 хувь нь бод мал байна. Нэг өрхөд дунджаар 37 толгой мал ногдож байна.

2007 онд малжуулах арга хэмжээнд нийт 5107.7 сая төгрөг зарцуулсан бөгөөд үүний 16.4 хувь нь гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгөөр, 6.4 хувь нь орон нутгийн хөрөнгөөр, 77.2 хувь нь бусад эх үүсвэрээр санхүүжигдсэн байна.

Малжуулах арга хэмжээнд зарцуулсан хөрөнгийн тайлан

	Нийт зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ сая.төг			Үүнээс:			Нийт зарцуулсан хөрөнгөд эзлэх хувь		
				Гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгө мян.төг	Орон нутгийн хөрөнгө мян.төг	Бусад мян.төг	Гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгө	Орон нутгийн төсвийн хөрөнгө	Бусад
	2005	2006	2007						
ДҮН	2 803.0	3 213.3	5107.7	839.3	327.6	3940.8	16.4	6.4	77.2

1.2.7 Шинээр гаргасан, засварласан худаг

Монгол Улсын Засгийн газраас усны нөөцийн эх үүсвэрийг зохистой ашиглах замаар хүн ам, малын усны хангамжийг нэмэгдүүлэх, бэлчээрийн ашиглалтыг сайжруулахад анхаарал хандуулж, худаг, уст цэгийг шинээр гаргах, сэргээн засварлахад зориулан тодорхой хэмжээний хөрөнгө зарцуулж байна.

2005 оноос эхлэн мал тооллоготой хамтруулан шинээр гаргасан, засварласан худгийн талаархи мэдээллийг цуглуулан авч нэгтгэн гаргаж байна.

2007 онд 1987 худаг шинээр ашиглалтанд орсноос 53.9 хувь буюу 1071 нь энгийн уурхайн, 46.1 хувь буюу 916 нь инженерийн хийцтэй худаг байна.

Шинээр гаргасан худгийн тоо

	Шинээр гаргасан худгийн тоо, бүгд			Үүнээс:					
				Инженерийн хийцтэй			энгийн уурхайн		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Дүн	1492	1516	1987	183	345	916	1309	1171	1071

Шинээр гаргасан худгийн 19.0 хувь нь Баруун, 25.6 хувь нь Хангайн, 24.8 хувь нь Төвийн, 25.6 хувь нь Зүүн бүсэд, 5.1 хувь нь Улаанбаатарт байна (Хавсралт 48)

Шинээр худаг гаргахад зарцуулсан хөрөнгө

	Шинээр худаг гаргахад зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, сая төг			Үүнээс:		
				Улсын төсвийн хөрөнгөөр	Гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл хөтөлбөрийн хөрөнгөөр	Малчид иргэдийн өөрийн хөрөнгөөр
	2005	2006	2007			
Дүн	1279.6	2674.0	7539.8	5856.9	1082.2	600.7

Шинээр худаг гаргахад нийт 7539.9 сая төгрөг зарцуулсны 77.7 хувь нь улсын төсвийн хөрөнгөөр, 14.3 хувь нь гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгөөр, 8.0 хувь нь бусад эх үүсвэрээр буюу малчдын хамтын хөрөнгөөр санхүүжигдсэн байна.

Хүснэгт 43

Засварласан худгийн тоо

	Засварласан худгийн тоо, бүгд			Үүнээс:					
				инженерийн хийцтэй			энгийн уурхайн		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
ДҮН	2341	2142	1945	772	933	633	1569	1209	1312

2007 онд нийт 1945 худаг засварласнаас 67.5 хувь буюу 1312 нь энгийн уурхайн, 32.5 хувь буюу 633 нь инженерийн хийцтэй худаг байна.

Говь-Алтай, Баянхонгор, Дорноговь, Дундговь, Өмнөговь, Дорнод, Сүхбаатар, Хэнтий аймгуудад нийт засварласан худгийн 69.6 хувь буюу 1.4 мянга нь байна

2007 онд засварласан худгийн 14.9 хувь нь Баруун, 19.2 хувь нь Хангайн, 44.9 хувь нь Төвийн, 20.4 хувь нь Зүүн, 0.6 хувь Улаанбаатарт ногдож байна.

Хүснэгт 44

Худаг засварлахад зарцуулсан хөрөнгө

	Худаг засварлахад зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, сая төг.			Үүнээс:		
				Улсын төсвийн хөрөнгөөр	Гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгөөр	Малчид иргэдийн өөрийн хөрөнгөөр
	2005	2006	2007			
ДҮН	1713.3	2542.3	2366.5	1479.7	453.7	433.1

Худгийн засвар шинэчлэлд нийт 2366.5 сая төгрөг зарцуулсан байна. Нийт зарцуулсан хөрөнгийн 62.5 хувь нь улсын төсвийн хөрөнгөөр, 19.2 хувь нь гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгөөр, 18.3 хувь нь бусад эх үүсвэрээр буюу малчдын хамтын хөрөнгөөр санхүүжигдсэн байна.

I.3 Мал эмнэлгийн үйлчилгээ

ХХААЯ-ны мэдээгээр 2007 онд халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд давхардсан тоогоор 24.5 сая толгой мал хамрагдаж, нэг малд 91 төгрөгийн, паразиттах өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд 21.3 сая толгой мал хамрагдаж, нэг малд 34 төгрөгийн, лабораторийн оношлогоо, шинжилгээнд 786.2 мянган толгой мал хамрагдаж, нэг малд 97 төгрөг, гоц халдварт өвчнөөс сэргийлэх вакцинжуулалтад давхардсан тоогоор 5.8 сая толгой мал хамрагдаж, нэг малд 342 төгрөгийг тус тус зарцуулсан байна.

Мал эмнэлгийн арга хэмжээний мэдээ

	Халдварт өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ			Паразиттах өвчнөөс урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээ		
	Хамрагдсан малын тоо, мян.тол	Зарцуулсан зардал, сая.төг	1 малд ногдох зардал, төг	Хамрагдсан малын тоо, мян.тол	Зарцуулсан зардал, сая.төг	1 малд ногдох зардал, төг
Дүн	24538.8	2238.3	91	21285.5	249.7	34

үргэлжлэл

	Лабораторийн оношлогоо, шинжилгээ			Гоц халдварт өвчний вакцинжуулалтын зардал		
	Хамрагдсан малын тоо, мян.тол	Зарцуулсан зардал, сая.төг	1 малд ногдох зардал, төг	Хамрагдсан малын тоо, мян.тол	Зарцуулсан зардал, сая.төг	1 малд ногдох зардал, төг
Дүн	786.2	76.3	97	5816.0	1990.0	342

2007 онд боом, дуут хавдар, адуун томуу зэрэг халдварт өвчнөөр нийт 35.4 мянган мал өвчилж, 2.7 мянган мал хорогдсон байна. Халдварт өвчнөөр өвчилсөн малын тоо 2006 оныхоос 1.0 мянган толгойгоор буюу 2.8 хувиар өссөн байна.

Мөн паразиттах өвчнөөр 552.8 мянган толгой мал өвчилж, 1.9 мянган толгой мал үхсэн байна. Паразиттах өвчнөөр өвчилсөн малын тоо 2006 оныхоос 77.6 мянгаар толгойгоор буюу 16.3 хувиар нэмэгдсэн байна.

III. ГАЗАР ТАРИАЛАН

III.1 Тариалсан талбай

Тариалсан талбай. Улсын хэмжээгээр 2007 онд нийт 202.7 мян.га-д тариалалт хийсэн нь 2006 оныхоос 40.7 мян.га-аар буюу 25.1 хувиар өсчээ.

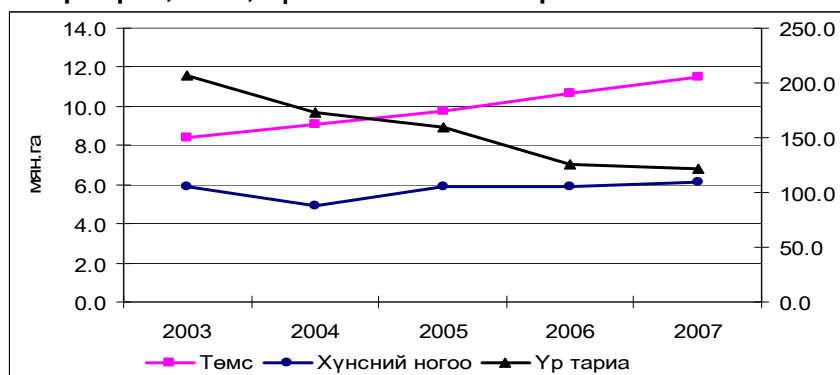
Хүснэгт 46

Тариалсан талбай, мян.га-гаар

	2003	2004	2005	2006	2007	2007/2006	
						зөрүү	хувь
Нийт тариалсан талбай	225.9	200.5	189.5	162.0	202.7	40.7	125.1
Үр тариа	207.3	172.9	159.1	126.2	121.8	-4.4	96.5
Үүнээс: Буудай	202.6	168.0	153.8	118.0	116.7	-1.2	98.9
Төмс	8.4	9.1	9.8	10.7	11.5	0.7	106.9
Хүнсний ногоо	5.9	4.9	5.9	5.9	6.1	0.3	104.3
Тэжээлийн ургамал	3.2	5.1	5.2	3.9	4.9	1.1	128.3
Техникийн ургамал	1.1	8.5	9.6	15.3	58.4	43.1	3.8

2007 онд тариалсан талбайг ургамлын нэр төрлөөр авч үзвэл: 121.8 мян.га-д үр тариа, 11.5 мян.га-д төмс, 6.1 мян.га-д хүнсний ногоо, 4.9 мян.га-д тэжээлийн ургамал тариалсан нь төмсний тариалсан талбай 2006 оныхоос 6.9 хувь буюу 0.7 мян.га-гаар, хүнсний ногооных 4.3 хувь буюу 0.3 мян.га-гаар, тэжээлийн ургамлынх 28.3 хувь буюу 1.1 мян.га-гаар тус тус өсч, харин үр тарианых 3.5 хувь буюу 4.4 мян.га-гаар буурчээ. (Хүснэгт 49, хавсралт 51)

Үр тариа, төмс, хүнсний ногооны тариалсан талбай



2007 онд тариалсан талбайн бүтцийг авч үзэхэд 60.1 хувийг үр тарианы, 5.7 хувийг төмсний, 3.0 хувийг хүнсний ногооны, 2.4 хувийг тэжээлийн ургамлын, 28.8 хувийг техникийн ургамлын тариалсан талбай эзэлж байна. Үүнийг 2006 оныхтой харьцуулахад нийт тариалсан талбайд үр тарианы талбайн эзлэх хувь 17.8 пунктээр, төмснийх 0.9 пунктээр, хүнсний ногооных 0.6 пунктээр тус тус буурч, харин техникийн ургамлынх 19.4 пунктээр өссөн байна (Хавсралт 50).

Хүснэгт 47

Тариалсан талбай, аж ахуйн төрлөөр

	Төмс, га	Хүнсний ногоо, га	Тэжээлийн ургамал, га	эзлэх хувь			
				Үр тариа	Төмс	Хүнсний ногоо	Тэжээлийн ургамал
ХАА-н компани, хоршоо	2501.7	801.7	1861.4	93.8	21.8	13.1	37.7
Иргэд	8959.8	5332.9	3078.0	6.2	78.2	86.9	62.3
Бүгд	11461.5	6134.6	4939.4	100.0	100.0	100.0	100.0

2007 онд тариалалт хийсэн нийт талбайн бүтцийг аж ахуйн нэгжийн төрлөөр нь авч үзвэл ХАА-н компани, хоршоонд үр тарианы талбайн 93.8 хувь, тэжээлийн ургамлын талбайн 37.7 хувь, төмсний талбайн 21.8 хувь, хүнсний ногооны 13.1 хувь нь ногдож байгаа бол иргэд, өрхийн аж ахуйд үр тарианы талбайн 6.2 хувь, төмсний 78.2 хувь, хүнсний ногооны 86.9 хувь, тэжээлийн ургамлын 62.3 хувь нь тус тус ногдож байна (Хүснэгт 47).

Нийт тариалсан талбай Хэнтий, Булган, Дорнод, Дорноговь аймгууд, Улаанбаатар хотод 2006 оноос 4.0-2998.0 га-гаар буурч, бусад аймгуудад 1.0-27199.4 га-гаар нэмэгдсэн байна. Ялангуяа газар тариалангийн гол бүс нутаг болох Сэлэнгэ аймагт 27199.4 га-гаар, Төв аймагт 7267.3 га-гаар, Дархан-Уул аймагт 5035.0 га-гаар, Хөвсгөл аймагт 3146.0 га-гаар, Увс аймагт 1364.9 га-гаар тус тус өссөн байна.

Уринш. 2007 онд 146.8 мян.га талбайд уринш хийсэн нь 2006 оныхоос 12.2 хувиар буюу 25.0 мян.га-гаар их байна. Өмнөх жилүүдэд дунджаар нийт тариалсан талбайн 70.0 хувьд уринш хийж байсан бол 2007 онд тариалсан талбайн 72.4 хувьд уринш хийсэн байна (Хавсралт 53).

Уринш боловсруулалтын нөлөөлөл

ОН	Нийт хураасан үр тариа (мян.тонн)	Тариалсан талбай (мян.га)	Уринш хийсэн талбай (мян.га)	Уринш боловсруулалтын нэг га-д ногдох ургац хураалт (тн)
1993	479.5	584.8	317.9	1.508
1994	330.7	470.6	210.7	1.570
1995	261.4	372.6	245.5	1.065
1996	220.1	347.8	228.0	0.965
1997	240.4	333.8	243.8	0.986
1998	194.9	326.6	232.2	0.839
1999	169.5	296.3	218.8	0.775
2000	142.1	209.3	188.6	0.753
2001	142.2	217.6	274.6	0.518
2002	125.9	285.7	226.8	0.555
2003	165.0	225.9	151.7	1.088
2004	138.5	200.5	144.2	0.960
2005	75.5	189.5	148.7	0.508
2006	138.6	162.0	120.1	1.154
2007	114.8	202.7	146.8	0.782

III.2 Газар тариалангийн үйлдвэрлэл, хураасан ургац

Газар тариалангийн салбарын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр, оны үнээр 172.7 тэрбум төгрөг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 147.1 тэрбум төгрөгт хүрч, 2006 онтой харьцуулахад оны үнээр 17.2 хувиар, зэрэгцүүлэх үнээр 3.1 хувиар тус тус өслөө (Хүснэгт 49).

Хүснэгт 49

Газар тариалангийн салбарын үйлдвэрлэлт

сая төг.	2006	2007	2007/2006	
			%	зөрүү
			Оны үнээр	147333.2
2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр	142775.1	147132.7	103.1	4357.6

Хураасан ургац. 2007 онд 114.8 мян.тн үр тариа, 114.5 мян.тн төмс, 76.4 мян.тн хүнсний ногоо хурааж, 933.1 мян.тн өвс хадлан, 35.4 мян.тн гар тэжээл бэлтгэсэн нь 2006 оныхоос төмс 5.4 мян.тн-оор буюу 5.0 хувиар, хүнсний ногоо 6.0 мян.тн-оор буюу 8.6 хувиар, гар тэжээл 1.4 мян.тн-оор буюу 4.2 хувиар тус тус өсч, харин үр тариа 23.8 мян.тн-оор буюу 17.2 хувиар, өвс хадлан 50.2 мян.тн-оор буюу 5.1 хувиар буурсан байна. (Хүснэгт 50, хавсралт 50).

Хүснэгт 50

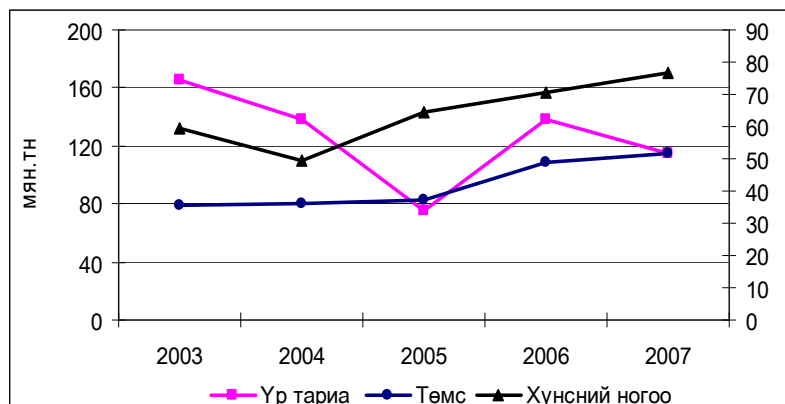
Хураасан ургац

	Хураасан ургац, мян.тн					2007/2006	
	2003	2004	2005	2006	2007	хувь	зөрүү
Үр тариа	165.0	138.5	75.5	138.6	114.8	82.8	-23.8
Үүнээс: Буудай	160.4	135.6	73.4	127.8	109.6	85.8	-18.2
Төмс	78.7	80.2	82.8	109.1	114.5	105.0	5.4
Хүнсний ногоо	59.6	49.2	64.2	70.4	76.4	108.5	6.0
Хадлан	840.7	850.5	845.1	983.3	933.1	94.9	-50.2
Тэжээлийн ургамал	8.4	9.6	8.3	10.2	14.1	138.2	3.9

2007 онд хураан авсан ургацыг сүүлийн 4 жилийн дундажтай харьцуулбал үр тариа 11.3 хувь буюу 14.6 мян.тн-оор, тэжээлийн ургамал 11.0 хувиар буюу 1.0 мян.тн-оор буурч, харин төмс 30.6 хувиар буюу 26.8 мян.тн-оор, хүнсний ногоо 25.5 хувь буюу 15.5 мян.тн-оор, хадлан бэлтгэлт 6.0 хувиар буюу 53.2 мян.тн-оор тус тус өссөн байна.

Зураг 15

Хураасан ургац



2007 онд аж ахуйн нэгж, байгууллага үр тарианы 95.3 хувь, төмсний 20.3 хувь, хүнсний ногооны 12.6 хувийг тус тус үйлдвэрлэсэн бол иргэд, өрхийн аж ахуй үр тарианы 4.7 хувь, төмсний 79.7 хувь, хүнсний ногооны 87.4 хувийг тус тус үйлдвэрлэсэн байна (Хүснэгт 51).

Хүснэгт 51

Хураасан ургац, аж ахуйн төрлөөр

	Хураасан ургац, тн				Эзлэх хувь			
	Үр тариа	Төмс	Хүнсний ногоо	Тэжээлийн ургамал	Үр тариа	Төмс	Хүнсний ногоо	Тэжээлийн ургамал
ХАА-н компани, хоршоо	109358.4	23282.3	9657.9	9181.9	95.3	20.3	12.6	65.1
Иргэд, өрхийн аж ахуй	5419.8	91208.1	66772.6	4927.8	4.7	79.7	87.4	34.9
Бүгд	114778.2	114490.4	76430.5	14109.7	100.0	100.0	100.0	100.0

2007 онд үр тариа хураалт Баян-Өлгий, Баянхонгор, Говь-Алтай, Увс, Хөвсгөл аймгуудад 2006 оныхоос 0.1-3960.1 тн-оор нэмэгдэж, бусад бүх аймагт 156.1-7950.7 тн-оор буурсан байна. Төмс хураалтын хувьд Архангай, Баян-Өлгий, Дорнод, Сүхбаатар, Увс, Хөвсгөл, Хэнтий, Улаанбаатар, Орхон аймагт 4.7-619.3 тн-оор буурч, харин бусад аймгуудад 4.9-1875.9 тн-оор өссөн байна.

Манай оронд хүчит буудайн “Орхон” сорт, зусах буудайн “Дархан-34”, “Дархан-74” сорт, зусах буудайн “Халх гол-1” сорт, мөн усалгаатай улаан буудайн “Юнцо”, “Цагаан дэглий” сортуудыг тариалж байна.

Төмс нь хураан авч буй ургацын хэмжээ болон ач холбогдлоороо буудайн дараа ордог газар тариалангийн гол бүтээгдэхүүн юм. “Монгол төмс” хөтөлбөрөөс сүүлийн жилүүдэд явуулж байгаа судалгааны үр дүнгээр голландын эрт болцтой “Импала” сорт, германы дунд эртийн болцтой “Витара” сортыг нутагшсан сортоор, голландын дунд эртийн болцтой “Санте” сортыг Улсын сорт сорилтын зөвлөл ашиглахаар баталсан байна. Эдгээр сортыг тариалангийн гол бүс нутгуудад 200.0 гаруй га талбайд тариалж, тодорхой хэмжээний үрийн нөөцтэй болоод байна.

Хүнсний ногооны хувьд Баян-Өлгий, Дорнод, Дундговь, Увс, Хөвсгөл, Хэнтий, Дархан-Уул аймгууд болон Улаанбаатар хотод 3.7-1740.7 тн-оор буурч, бусад аймгуудад 15.6-5032.5 тн-оор өссөн байна (Хавсралт 1, 3).

Техникийн ургамлын хувьд 2007 онд Сэлэнгэ, Төв, Дархан, Булган, Өвөрхангай, Хөвсгөл, Хэнтий, Орхон аймгууд тосны ургамал, рапсийг 17.2 мян. тн-ыг хураан авсан нь 2006 оныхоос 1.6 дахин буюу 6.2 мян.тн-оор илүү байна.

Ургац хураалтад нөлөөлсөн хүчин зүйл. 2007 онд тариалсан талбайн хэмжээ өмнөх жилүүдээс буурсан боловч нэг га-аас авсан ургацын хэмжээ сүүлийн 4 жилийн дунджаас нэлээд өссөн байна. Хураан авсан үр тарианы ургацын хэмжээнд нөлөөлсөн тариалсан талбайн болон га-гийн ургацын хүчин зүйлийн нөлөөллийг судалж үзэхэд 2007 онд тариалсан талбайн хэмжээ өмнөх оноос 4.4 мян.га-аар багассанаас 4857.3 тн үр тариа, га-гийн ургац 0.2 цн-ээр буурснаас 18.9 мянган тонн үр тариа хурааж авах боломж алдсан байна. Харин хураасан төмсний хувьд тариалсан талбайн хэмжээ 0.7 мянган га-гаар нэмэгдсэнээс 8.4 мянган тонн төмс өмнөх оноос илүү хураасан бол га-гийн ургацын хэмжээ 10.1 цн-ээр буурснаас 2.9 мянган тонн төмс хураах боломжийг алдсан байна (Хүснэгт 52).

Хүснэгт 52

2007 оны ургацад нөлөөлсөн зарим хүчин зүйл

Хүчин зүйлийн нөлөөлөл		Аймгийн нэр	Ургацын хэмжээ (тн)
Нийт ургацыг нэмэгдүүлсэн			
Талбайн хэмжээ, га-гийн ургац нэмэгдсэнээс	үр тариа	ГО, УВ, ХӨ	4420.3
	төмс	БХ, БУ,ГО, ЗА, ӨВ, ӨМ, СЭ, ХО	5358.8
Га-гийн ургац буурсан боловч талбайн хэмжээ нэмэгдсэнээс	үр тариа	БХ	3.5
	төмс	ДУ, ТӨ	1723.7
Талбайн хэмжээ буурсан боловч Га-гийн ургац нэмэгдсэнээс	үр тариа	БӨ	0.1
	төмс	ДД, ДА, ГС	540.5
Нийт ургацыг бууруулсан			
Талбайн хэмжээ, га-гийн ургац зэрэг буурснаас	үр тариа	ДД, ӨВ, ТӨ, ХО, ХЭ, ДА	16060.2
	төмс	БӨ, ДО, ХЭ, УБ	955
Талбайн хэмжээ нэмэгдсэн ч га-гийн ургац буурснаас	үр тариа	АР, СЭ, ОР	9138.8
	төмс	СҮ, УВ, ХӨ, ОР	805.9
Га-гийн ургац өссөн ч талбайн хэмжээ буурснаас	үр тариа	БУ	3018.7
	төмс	АР	421.9

Дээрх хүснэгтээс үзэхэд нэг га-аас авах ургац болон талбайн өсөлт, бууралтын нөлөөллөөр хураасан үр тариагаа 2006 оныхоос Баян-Өлгий, Баянхонгор, Говь-Алтай, Увс, Хөвсгөл аймгууд нийлбэр дүнгээр 4423.9 тн-оор нэмэгдүүлж, харин Архангай, Булган, Дорнод, Өвөрхангай, Сэлэнгэ, Төв, Ховд, Хэнтий, Дархан, Орхон аймгууд нийтдээ 28217.7 тн-оор бууруулсан байна.

Харин төмсний хувьд нэг га-аас авах ургац болон талбайн өсөлт, бууралтын нөлөөллөөр төмсний ургац хураалтыг Баянхонгор, Булган, Говь-Алтай, Дорнод, Дундговь, Завхан, Өвөрхангай, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Төв, Ховд, Дархан-Уул, Говьсүмбэр аймгууд 2006 оныхоос нийлбэр дүнгээр 7623.0 тн-оор нэмэгдүүлж, харин Архангай, Баян-Өлгий, Дорноговь, Сүхбаатар, Увс, Хөвсгөл, Хэнтий, Улаанбаатар, Орхон аймгууд 2182.8 тн-оор бууруулсан байна.

Дотоодын үйлдвэрт боловсруулсан газар тариалангийн бүтээгдэхүүн. 2007 оны намрын ургацаас Алтантариа, Улаанбаатар гурил, Дарханы гурилын үйлдвэр зэрэг томоохон үйлдвэрүүд 53.0 мянган тонн, Тариалан эрхлэлтийг дэмжих сан 11.1 мянган тонн, бусад жижиг гурил үйлдвэрлэгчид 10.1 мянган тонн, нийтдээ 74.2 мянган тонн буудай худалдан авч, 60.0 гаруй мянган тонн гурил үйлдвэрлэсэн нь дотоодын үйлдвэрүүдийн үйлдвэрлэсэн гурилын 84.7 хувийг эзэлж байна.

Дотоодын үйлдвэрт боловсруулсан бүтээгдэхүүн

	Х/н	2006	2007	2007/2006	
				%	зөрүү
Үр тарианы гурил	мян.тн	63.5	70.8	111.5	7.3
Үүнээс: -дээд гурил	мян.тн	18.2	22.4	123.1	4.2
-1-р гурил	мян.тн	36.2	36.1	99.7	-0.1
-2-р гурил	мян.тн	7.1	12.3	173.2	5.2
-3-р гурил	мян.тн	1.9	-	-	-
Тэжээл	мян.тн	24.9	22.3	89.6	-2.6

Газар тариалангийн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл, хэрэглээ. Монгол Улсын Гаалийн ерөнхий газар, Үндэсний Статистикийн газрын албан ёсны статистик мэдээлэлд үндэслэн газар тариалангийн гол нэрийн бүтээгдэхүүнүүдийн хэрэглээг тооцож үзэхэд 2007 онд улсын хэмжээгээр 210.4 мян.тн улаан буудай, 105.1 мян.тн хүнсний ногоо, 144.7 мян.тн төмс зах зээлд нийлүүлэгдсэнээс улаан буудайн 52.1 хувь, хүнсний ногооны 72.8 хувь, төмсний 79.1 хувийг дотоодын үйлдвэрлэлээр, үлдсэн хувийг импортоор хангасан байна. Харин дотоодын үйлдвэрлэгчдийн нийт үйлдвэрлэлт 2006 оныхоос улаан буудайных 18.2 мян.тн-оор буурч, харин төмснийх 5.4 мян.тн-оор, хүнсний ногооных 6.1 мян.тн-оор тус тус нэмэгдсэн байна. (Хавсралт 54). Улаан буудайны хэрэглээнд дотоод үйлдвэрлэлийн хувийн жин 3.5 пунктээр, хүнсний ногооных 3.2 пунктээр тус тус 2006 оныхоос буурч, харин төмсний нийт хэрэглээнд эзлэх дотоодын үйлдвэрлэлтийн хувийн жин 3.7 пунктээр 2006 оныхоос өссөн байна.

Хүснэгт 54

Үйлдвэрлэл, хэрэглээний харьцаа

	Нийт хэрэглээ, (мян.тн) (дотоодын үйлдвэрлэл+импорт)				Дотоодын үйлдвэрлэл, мян.тн				Дотоодын үйлдвэрлэлт/нийт хэрэглээ (%)			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Төмс	118.6	123.8	144.7	144.7	80.2	82.8	109.1	114.5	67.6	66.9	75.4	79.1
Хүнсний ногоо	74.5	87.1	92.8	105.1	49.2	64.1	70.4	76.5	66.0	73.6	75.9	72.7
Улаан буудай	250.5	171.0	230.0	210.4	135.6	73.4	127.8	109.6	54.1	43.0	55.6	52.1

2007 онд манай улсад 100.8 мян.тн улаан буудайн гурил импортоор орж ирсний 74.3 хувийг ОХУ-аас, 14.6 хувийг БНХАУ-аас, 11.0 хувийг Казакстан улсаас авсан байна. Өмнөх онтой харьцуулахад Казакстан улсаас оруулж ирсэн улаан буудайн гурилын эзлэх хувь 9.7 пунктээр буурч, ОХУ болон БНХАУ-аас оруулж ирсэн гурилын эзлэх хувь 2.3-7.9 пунктээр өсчээ.

Хүснэгт 55

Импортыг үйлдвэрлэл, хэрэглээтэй харьцуулсан байдал

	Үйлдвэрлэл/хэрэглээ				Импорт/хэрэглээ				Импорт/үйлдвэрлэл			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Төмс	67.6	66.9	75.4	79.1	32.4	33.1	24.6	20.9	47.9	49.5	32.6	26.4
Хүнсний ногоо	66.0	73.6	75.9	72.7	34.0	26.4	24.1	27.3	51.5	35.9	31.7	37.4
Улаан буудай	54.1	43.0	55.6	52.1	45.9	57.0	44.4	47.9	84.7	132.6	80.0	92.0

Гаалийн Ерөнхий Газрын статистик мэдээгээр манай улс 2007 онд импортоор 100.8 мян.тн улаан буудай, 30.2 мян.тн төмс, 28.6 мян.тн хүнсний ногоо авсан нь өмнөх оныхоос улаан буудайн импорт 1.4 мян.тн-оор, төмсний импорт 5.4 мян.тн-оор тус тус буурч, харин хүнсний ногооны импорт 9.8 мян.тн-оор өссөн байна.

2007 онд импортолсон 100.8 мян.тн улаан буудай нь манай улсын улаан буудайн хэрэглээний 52.1 хувьтай тэнцэж байгаа нь өмнөх оноос 3.5 пунктээр буурчээ.

III.3 ГА-ГИЙН УРГАЦ

2007 онд нэг га-аас дунджаар 9.4 цн үр тариа, үүнээс 9.4 цн буудай, 13.8 цн арвай, 8.4 цн овъёос, 99.9 цн төмс, 16.3 цн тэжээлийн ургамал хураан авсан бөгөөд нэг га-гаас авсан ургац хүнсний ногооноос төрөл дээрээ буурсан байна (Хүснэгт 55).

2006 оныхоос нэг га-аас авсан ургац үр тарианых 1.6 цн, буудайных 1.4 цн, арвайнх 22.5 цн, овъёосных 6.4 цн, төмснийх 1.8 цн-ээр тус тус буурсан байна.

Хүснэгт 56

Га-гийн ургац

Төрөл	центнер				
	2003	2004	2005	2006	2007
Үр тариа-дундаж	8.0	8.0	4.7	11.0	9.4
Улаан буудай	7.9	8.1	4.8	10.8	9.4
Арвай	12.5	6.1	6.0	36.3	13.8
Овъёос	11.4	6.8	6.9	14.8	8.4
Төмс	93.4	88.3	84.8	101.7	99.9
Хүнсний ногоо	101.6	99.9	108.9	119.7	124.6
Тэжээлийн ургамал	26.0	18.8	16.1	28.8	28.6

Манай улсын түүхэнд 1985 онд хамгийн их үр тариа хурааж байх үед га-гаас 13.9 цн үр тариа авч байв. Түүнчлэн 1989 онд хамгийн их талбайд тариалалт хийсэн байна. 2007 оны хувьд хүнсний ногооны хураан авсан ургац түүхэнд хамгийн их байлаа (Хүснэгт 56).

Хүснэгт 57

Хураасан ургац, тариалсан талбай, га-гийн ургацын дээд хэмжээ

	Хураасан ургац		Тариалсан талбай		Га-гийн ургац	
	он	мян.тн	он	мян.га	он	цн
Үр тариа	1985	886.2	1989	673.4	1985	13.9
Үүнээс: Буудай	1985	688.5	1990	532.9	1985	14.3
Төмс	1989	155.5	1988	13.1	1984	130.0
Хүнсний ногоо	2007	76.4	2007	6.1	-	-
Тэжээлийн ургамал	1987	607.9	1988	169.5	-	-
Хадлан	1958	1781.0	-	-	-	-

2007 онд га-гаас хураан авсан үр тариа Баян-Өлгий, Булган, Төв, Хөвсгөл аймгуудад 0.3-4.1 цн-ээр өсч, харин бусад аймгуудад 0.4-9.9 цн-ээр буурсан байна.

Га-гаас хураан авсан төмс Архангай, Баянхонгор, Булган, Говь-Алтай, Дорнод, Завхан, Өвөрхангай, Өмнөговь, Сэлэнгэ, Дархан, Говьсүмбэр аймгуудад 0.7-18.3 цн-ээр өсч, бусад аймгуудад 1.6-111.9 цн-ээр буурчээ. (Хавсралт 52).

Өнгөрсөн 7 сард тариалангийн бүс нутгуудаар 10-14 хоног үргэлжилсэн нарны хэт их халалт болсон нь таримал ургамлын ургацад муугаар нөлөөлж, улмаар хураасан ургацын хэмжээ, га-гаас авах ургацын хэмжээ буурахад зохих нөлөө үзүүлжээ.

Хүснэгт 58

Га-аас хураасан төмс, хүнсний ногооны ургац, аж ахуйн төрлөөр

	Нийт			ХАА-н компани			Иргэд, өрхийн аж ахуй		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
Үр тариа	4.7	11.0	9.4	4.7	11.2	9.5	4.8	8.3	7.1
Төмс	84.8	101.7	99.9	76.7	85.4	93.1	87.6	105.8	101.8

Га-гаас авч байгаа үр тариа, төмсний хэмжээг хөрш орнуудтай харьцуулж үзэхэд ОХУ-д 2006 оны байдлаар га-гаас 18.9 цн үр тариа, Хятад улсад 2005 оны байдлаар 52.3 цн үр тариа, Өвөр Монголд 49.1 цн үр тариа хурааж авсан байна.

III.4 ХӨДӨӨ АЖ АХУЙН ЭДЭЛБЭР ГАЗАР

Газрын харилцаа, геодези зураг, зүйн газрын мэдээгээр 2007 онд хөдөө аж ахуйн эдэлбэр газрын хэмжээ 116.0 сая га-д хүрч, 2006 оныхоос 44.8 мян. га-гаар буурсан байна. Үүний дотор бэлчээрийн талбай 49.2 мян.га-гаар буурч, харин хадлангийн талбай 1.6 мян.га, тариалангийн талбай 6.7 мян.га-гаар өссөн байна.

Хөдөө аж ахуйн эдэлбэр газрын 96.3 хувийг бэлчээрийн талбай, 1.6 хувийг хадлангийн талбай, 0.6 хувийг тариалангийн талбай, 1.5 хувийг бусад газар эзэлж байна (Хүснэгт 58).

Хүснэгт 59

ХАА-н эдэлбэр газар

	2003	2004	2005	2006	2007	мян.га
						2007 % 2006
Хөдөө аж ахуйн эдэлбэр газар	115580.5	115455.7	115232.6	116037.6	115992.8	99.96
Үүнээс: - Бэлчээр	111280.8	111146.9	110929.6	111729.0	111679.8	99.96
- Хадлан	1809.1	1828.9	1822.8	1821.4	1823	100.1
- Тариалан	705.7	705.7	697	697.8	704.5	101.0
- Атаржсан газар	475.8	471.2	478.4	479.5	472.5	98.5
- ХАА-н бусад .						
- хэрэгцээний газар	42.2	41.5	43.3	48.4	51.4	106.2
- ХАА-н хэрэгцээнд тохиромжгүй газар	1266.9	1261.4	1261.4	1261.6	1261.6	100.0

Бэлчээрийн газар нь 2006 оны тайлантай харьцуулахад 49.2 мянган га-гаар буурсан байна. Энэ нь уурхайн эдэлбэр газар нэмэгдэж байгаа, шинээр өвөлжөө, хаваржааны доорх газрыг эзэмшилд олгож байгаа, хадлангийн зориулалтаар эзэмшилд олгосон, атар газар хагалсан болон зарим хот, тосгон бусад суурины газарт иргэдэд газар өмчлүүлэхтэй холбогдуулан тэг гортигоо тэлж байгаатай холбоотойгоор гарсан өөрчлөлт юм.

Хадлангийн газрын хувьд өнгөрсөн оны тайлангийн үзүүлэлттэй харьцуулахад 1.6 мянган га-гаар нэмэгджээ. Малын тоо толгойн өсөлт, бэлчээрийн ургац муудаж байгаатай холбоотойгоор нэмэлт хадлангийн талбай ашиглах, усалж тордох, бордох боломж бүхий талбайнуудыг хашиж хамгаалан байнгын хадлангийн талбайтай болж байгаагаас Хөвсгөл, Баян-Өлгий, Увс зэрэг аймгуудад хадлангийн газрыг иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагын эзэмшилд олгосноор хадлангийн талбайн хэмжээ бэлчээрийн газраас нэмэгдсэн дүнтэй байна.

Тариалангийн газар нь урьд онтой харьцуулахад нийт дүндээ 6.7 мянган га-гаар нэмэгдсэн байна. Улаанбаатар, Хөвсгөл, Хэнтий, Өвөрхангай зэрэг аймгуудад атаршсан газраас эргүүлэн тариалангийн зориулалтаар ашиглахаар эзэмшилд олгосноос тариалангийн газар нэмэгджээ.

Атаршсан газрын хэмжээг 2006 оны тайлангийн дүнтэй харьцуулахад 7.0 мянгаар буурсан байна. Нийслэл болон Хөвсгөл аймагт 482.3 га тариалангийн газар олон жил тариалалт хийгдээгүй орхигдсоны улмаас эзэмшигч иргэн, аж ахуйн нэгж байгууллагын газар эзэмших эрхийг цуцалж, атаршсан газарт шилжүүлэх өөрчлөлт хийгдсэн боловч Улаанбаатар, Хөвсгөл, Хэнтий, Өвөрхангай, Баян-Өлгий зэрэг аймгуудад атаршсан газрыг тариаланд ашиглахаар эзэмшилд олгосон, Сэлэнгэ аймагт тариалан, атаршсан газрын кадастрын зураглал, бүртгэл хийсэн үр дүнгээс шалтгаалан атаршсан газрын хэмжээ өнгөрсөн оныхоос буурсан дүнтэй байна.

IV. Мал бүхий өрхийн нэг удаагийн түүвэр судалгааны дүн

Үндэсний статистикийн хороо нь өөрийн чиг үүргийнхээ хүрээнд хөдөө аж ахуйн статистикийг боловсронгуй болгох, мэдээлэл цуглуулах түүвэр судалгааны аргыг уг салбарт нэвтрүүлэх боломжийг бүрдүүлэх, салбарын бодлого, тодорхойлоход шаардлагатай суурь мэдээллийг бий болгох чиглэлээр багагүй ажлыг хийж гүйцэтгэж байна.

Цаашид ҮСХ-оос зөвхөн малын тоо, толгойтой холбоотой мэдээллийг цуглуулаад зогсохгүй мал ахуйн үйлдвэрлэл эрхэлж буй мал бүхий өрхийн мал аж ахуйгаас олж буй орлого, гарч буй зардал зэрэг эдийн засгийн үндсэн үзүүлэлтүүд болон малын тооны зохист харьцаа, өрхийн амьжиргааг хангах боломжит малын тоо, малчдад хүрч буй нийгмийн үйлчилгээ зэрэг үзүүлэлтүүдийг тодорхойлон тогтоож, судалгаанд хамруулах зорилтыг тавьж байгаа бөгөөд эдгээр мэдээллийг эхний удаад туршилтын байдлаар цуглуулах зорилгоор 2007 оны жилийн эцсийн мал тооллоготой хамтруулан нэг удаагийн судалгааг явууллаа. Энэ судалгааны дүнгээс энэхүү танилцуулгад мөн тусгаж байгаа болно.

Мал аж ахуйгаас олсон орлого, бүтээгдэхүүний төрлөөр. Судалгааны дүнгээр судалгаанд хамрагдсан нэг өрх мал аж ахуйгаас жилд дунджаар нийтдээ 4.7 сая төгрөгийн орлого олсон бөгөөд үүний 57.5 хувь буюу 2.7 сая төгрөгийг мал, махнаас, 1.4 хувь буюу 63.6 мянган төгрөгийг сүүнээс, 36.2 хувийг буюу 1.7 сая төгрөгийг ноос, ноолуураас, 4.9 хувь буюу 232.2 мянган төгрөгийг арьс шир худалдаж борлуулснаас олсон байна.

Эндээс мал аж ахуйн орлого нь үндсэндээ мал, мах, ноос, ноолуур худалдан борлуулсан орлогоос бүрдэж (93.7 хувь) байгаа нь харагдаж байна.

Хүснэгт 60

Мал аж ахуйгаас олсон орлого, бүтээгдэхүүний төрлөөр.

	Нийт орлого	Үүнээс:			
		Мал, мах	Сүү	Ноос, ноолуур, хөөвөр, хялгас	Арьс, шир
1 өрхөд ногдох орлого, мян.төг	4709.6	2709.3	63.6	1704.4	232.2
Нийт орлогод эзлэх хувь	100.0	57.5	1.4	36.2	4.9

Мал аж ахуйгаас олсон орлого, аж ахуйн төрлөөр. Судалгааны дүнгээр мал аж ахуйг эрхэлж буй нэг өрх жилд дунджаар тэмээний аж ахуйгаас 114.1 мянга, адууны аж ахуйгаас 444.8 мянга, үхрийн аж ахуйгаас 787.0 мянга, хонины аж ахуйгаас 1280.1 мянга, ямааны аж ахуйгаас 2083.6 мянган төгрөгийг тус тус олсон байна.

Нийт орлогын 44.2 хувийг ямааны аж ахуй, 27.2 хувийг хонины аж ахуй, 16.7 хувийг үхрийн аж ахуй, 9.4 хувийг адууны аж ахуй, 2.4 хувийг тэмээний аж ахуй бүрдүүлж байна.

Хүснэгт 61

Мал аж ахуйгаас олсон орлого, аж ахуйн төрлөөр

Мал аж ахуйгаас олсон орлого, аж ахуйн төрлөөр	Нийт орлого	Үүнээс:				
		Тэмээний аж ахуй	Адууны аж ахуй	Үхрийн аж ахуй	Хонины аж ахуй	Ямааны аж ахуй
1 өрхөд ногдох орлого, мян.төг	4709.6	114.1	444.8	787.0	1280.1	2083.6
Нийт орлогод эзлэх хувь	100.0	2.4	9.4	16.7	27.2	44.2

Бусад орлого. Мал бүхий өрхийн мал аж ахуйгаас гадна олж орлогыг талаархи мэдээллийг мөн энэ судалгаагаар цуглуулсан.

Бусад орлого

	Цалин хөлс	Тэтгэвэр, тэтгэмж	Хүүхдийн мөнгө	МАН-аас бусад худалдаа, үйлчилгээний орлого	Машин, техникийн түрээс	Бусад	Дүн
1 өрхөд ногдох орлого, мян.төг	215.8	295	164.7	45.5	7.5	0.4	729
Дүнд эзлэх хувь	29.6	40.5	22.6	6.2	1.0	0.1	100.0

Судалгаагаар нэг өрх жилд дунджаар 729.0 мянган төгрөгийн бусад орлогын олсон бөгөөд үүний 29.6 хувь буюу 215.8 мянга нь цалин хөлснөөс, 40.5 хувь буюу 295.1 мянга нь тэтгэвэр, тэтгэмжээс, 22.6 хувь буюу 164.7 мянга нь хүүхдийн мөнгөнөөс, 6.2 хувь буюу 45.5 мянга нь мал аж ахуйгаас олсон бусад худалдаа, үйлчилгээний орлогоос, 1.0 хувь буюу 7.5 мянгыг машин техникийн түрээсээс, 0.1 хувь буюу 0.4 мянгыг бусад орлогоос олсон байна.

Хүнсэнд хэрэглэсэн мал. Судалгааны дүнгээр нэг өрх жилд дунджаар 23 толгой малыг хүнсэнд хэрэглэсний 2 толгой нь бод, 21 толгой нь бог мал байна. Нийт хүнсэнд хэрэглэсэн малын 8.8 хувь нь өсвөр мал, 91.2 хувь нь нас гүйцсэн мал байна.

Зах зээлд борлуулсан мал. Судалгаанд хамрагдсан нэг өрх жилд дунджаар 28 толгой малын зах зээлд борлуулснаас төл мал 1, өсвөр мал 3, нас гүйцсэн мал 24 толгой байна.

Хүнсэнд хэрэглэсэн болон зах зээлд борлуулсан малын 84.4-91.2 хувь нь нас гүйцсэн мал байна.

Өрхийн амьжиргааг боломжит байдлаар хангах малын тоо. Судалгаанд хамрагдсан нийт өрхөөс тухайн өрхийн амьжиргааг хангах малын тоо хэд байвал тохиромжтой байх талаархи саналыг асуусан. Одоогийн байдлаар нэг өрхөд дунджаар нийт 568 толгой мал, үүнээс тэмээ 16, адуу 40, үхэр 36, хонь 260, ямаа 216 толгой байвал тохиромжтой байна гэсэн хариулт өгсөн байна.

Хүснэгт 63

Өрхийн амьжиргааг боломжит байдлаар хангах малын тоо

	Дүн	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
1 өрхөд ногдох мал	568	16	40	36	260	216

Одоогийн байдлаар мал тооллогын дүнгээр мал бүхий 1 өрхөд дунджаар нийт 154 толгой мал, үүнээс тэмээ 1, адуу 9, үхэр 10, хонь 66, ямаа 69 толгой тус тус ногдож байна.

Малын сүргийн бүтцийн зохист харьцаа. Мөн судалгаанд хамрагдсан өрхөөс мал сүргийн бүтцийн зохист харьцааны талаар асуухад нийт сүргийн 6.5 хувийг тэмээ, 10.1 хувийг адуу, 12.3 хувийг үхэр, 41.3 хувийг хонь, 29.8 хувийг ямаа эзэлж байвал зохимжтой байна гэсэн хариултыг өгсөн байна.

Хүснэгт 64

Мал сүргийн бүтцийн зохист харьцаа, хувиар

	Бүгд	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
Дүнд эзлэх хувь	100.0	6.5	10.1	12.3	41.3	29.8

Судалгаанд хамрагдсан мал бүхий өрх нь нийт сүрэгт бод малыг 30 хувь, бог малыг 70 хувь байхаар хариулт өгсөн байна.

Мал аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг борлуулж буй байдал. Судалгаанд хамрагдсан нийт өрхийн 18.4 хувь нь мал аж ахуйн бүтээгдэхүүнээ зах зээлд өөрсдөө аваачиж

борлуулдаг, 35.7 хувь нь зах зээлд өөрсдөө борлуулах, түүхий эдийг ченжид борлуулах хоёрыг аль алийг нь хослуулдаг, 45.9 хувь нь шууд түүхий эдийн ченжид борлуулдаг гэсэн хариултыг өгсөн байна.

Хүснэгт 65

**Мал аж ахуйн гол нэрийн бүтээгдэхүүнийг
борлуулж буй байдал**

	Мал	Мах	Ноос, ноолуур, хөөвөр	Арьс шир
Зах зээлд өөрсдөө очиж борлуулдаг	19.9	28.9	35.0	38.3
Зах зээлд өөрсдөө борлуулдаг болон наймаачдад өгдөг	5.1	4.0	3.2	4.7
Түүхий эдийн наймаачдад шууд өгдөг	75.1	67.1	61.7	57.0

Мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхэлж буй нийт өрхийн 57.0-75.1 хувь нь мал аж ахуйн гол нэрийн бүтээгдэхүүн болох мах, ноос, ноолуур, арьс, ширийг түүхий эдийн наймаачинд борлуулсан байна.

Эндээс харахад мал аж ахуйн гол нэрийн бүтээгдэхүүний үндсэндээ түүхий эдийн наймаачдад дамжигдан, зах зээлд хүрч байгаа нь энэ хооронд тодорхой хэмжээний үнийн нэмэгдэл бий болох гол шалтгаан болж байна.

Өрхийн хүнсний ба хүнсний бус барааг худалдан авч буй байдал. Судалгаагаар тухайн өрхийн хүнсний ба хүнсний бус барааны хэрэгцээгээ хангахдаа бэлэн мөнгө, мал аж ахуйн бүтээгдэхүүний ямар хэлбэрээр голчлон арилжиж байгааг тогтоохыг зорьсон.

Судалгаанд хамрагдсан өрхүүдийн 92.4 хувь нь хүнсний бараагаа бэлэн мөнгөөр, 7.6 хувь нь мал аж ахуйн бүтээгдэхүүн, бэлэн мөнгийг хослуулан арилждаг байна. Харин 89.5 хувь нь хүнсний бус бараагаа бэлэн мөнгөөр, 10.5 хувь нь мал аж ахуйн бүтээгдэхүүн, бэлэн мөнгөөр хослуулан сольж, арилжсан байна.

Эндээс харахад малчин өрх хүнсний болон хүнсний бус барааны хэрэгцээгээ ихэвчлэн бэлэн мөнгөөр худалдан авсан байна.

Судалгаанд хамрагдсан өрхүүд хүнсний болон хүнсний бус бараагаа худалдаж авахдаа ихэвчлэн мал, ноос, ноолуур, арьс ширээр сольж арилжжээ.

Хүснэгт 66

**Өрхийн хүнсний ба хүнсний бус барааг
худалдан авч буй байдал**

	Мал аж ахуйн бүтээгдэхүүн, бэлэн мөнгөөр	Бэлэн мөнгөөр
Хүнсний бараа	7.6	92.4
Хүнсний бус бараа	10.5	89.5

Мал эмнэлгийн үйлчилгээ. Судалгаанд хамрагдсан өрхүүд нь тарилга, туулга, угаалга үйлчилгээнд голлон хамрагдсан байна. Тарилгын үйлчилгээнд нэг өрх нэг малыг жилд дунджаар 2 удаа, 85 төгрөгийн үнэтэйгээр, туулгын үйлчилгээнд 1.2 удаа, 60 төгрөгөөр, угаалгын үйлчилгээнд 1 удаа, 95 төгрөгийн үнэтэйгээр хамрагдсан байна. Судалгаанд хамрагдсан өрхийн 91.0 хувь нь тарилга, 54.5 хувь нь туулга, 32.5 хувь нь угаалгын үйлчилгээнд хамрагдсан байна.

Банк санхүүгийн үйлчилгээ. Судалгаанд хамрагдсан нийт өрхийн 35.7 хувь банкны зээлийн үйлчилгээнд хамрагдсан байна.

Нэг өрх дунджаар 2338.2 мянган төгрөгийн зээлийг 9.3 сарын хугацаатайгаар, сарын 3.2 хувийн хүүтэйгээр авсан байна.

Зээлийн барьцаанд мал, гэр, байшин, машин, үнэт эдлэл, тэтгэвэр, тэтгэмжээ тавьсан бөгөөд өрхийн 71.2 хувь нь мал, үлдсэн 28.8 хувь нь гэр, байшин, мотоцикль, өвөлжөө бууц, үнэт эдлэлээ зээлийн барьцаанд тавьсан байна.

Зээлийг мал, өвс тэжээл худалдаж авах, хурдны морь, машин, гэр байшин, малыг үүлдрийг сайжруулах, эмчилгээ хийлгэх, оюутны сургалтын төлбөр төлөх, хувийн бусад хэрэгцээ хангахад зориулан авсан байна. Авсан зээлийн 14.4 хувийн мал худалдаж авах, үүлдэр угсааг сайжруулахад, 17.3 хувийг оюутны сургалтын төлбөрт, үлдсэн 68.3 хувийг машин, мотоцикль, хашаа байшин, худалдаж авах болон хувийн хэрэгцээгээ хангахад тус тус зориулсан байна.

Банкны зээлийн үйлчилгээнд хамрагдсан байдал

	Зээлийн хэмжээ, мян.төг	Хугацаа, сараар	Сарын хүү, хувиар	Барьцаа	Зориулалт
1 өрхөд ногдох	2338.2	9.3	3.2	Мал, машин, гэр байшин, тэтгэвэр, үнэт эдлэл	Мал худалдаж авах, сургалтын төлбөр, хашаа, байшин гэр авах, хувийн хэрэгцээгээ хангах

Даатгалын үйлчилгээ. Судалгаанд хамрагдсан нийт өрхийн 27.8 хувь нь нийгмийн даатгал, 87.0 хувь нь эрүүл мэндийн даатгалд тус тус хамрагдсан байна.

Харин судалгаанд хамрагдсан өрхийн 12.3 хувь нь арилжааны даатгалд хамрагдсны дөнгөж 1.1 хувь нь мал, 1.8 хувь нь хашаа, бууц, 10.1 хувь нь гэр, байшин гэх мэт бусад хөрөнгөө даатгуулсан байна.

Судалгааны дүнгээс харахад сүүлийн жилүүдэд мал бүхий өрхүүд мал аж ахуйн үйлдвэрлэлээс нилээдгүй хэмжээний орлогыг олж, үйлдвэрлэл, үйлчилгээний зах зээлд чөлөөтэй оролцох боломжтой болсон байна. Гэхдээ ихэвчлэн түүхий эдийн шинж чанартай мал, ноос, арьс, шир гэх мэт бүтээгдэхүүнийг өөрсдөө зах зээлд борлуулах эсвэл түүхий эдийн наймаачдаар дамжуулан зах зээлд борлуулах замаар орлого олж байна. Гэтэл сүү, цагаан, идээ зэрэг бусад бүтээгдэхүүнийг хадгалалтын байдал, зах зээл алслагдмал байдлаас шалтгаалан зөвхөн өрхийн хэрэгцээг хангах төдийгөөр л ашиглаж байна. Иймд цаашид дээрхи байдлыг харгалзан мал аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг малчдаас худалдан авах, хадгалах түүхий эдийн төвлөрсөн цэг бий болгох, хот суурин газруудад сүү, цагаан идээ боловсруулах жижиг, дунд үйлдвэр байгуулах зэрэг асуудалд анхаарах шаардлагатай байна.

Цаашид бид мал аж ахуйн салбарт шаардлагатай байгаа мэдээллийн талаар холбогдох яам, газруудын саналыг авч, уг туршилтын судалгааг өргөжүүлэн, сайжруулах болно.

ДҮГНЭЛТ

2007 оны жилийн эцсийн мал тооллогын дүнгээр малын тоо 40.3 сая толгойд хүрч, 2006 оныхоос 5.5 саяар буюу 15.7 хувиар, малын таван төрөл дээрээ өслөө.

Малын тоо толгой өсөхөд байгаль, цаг уур тааламжтай байдал, бойжуулсан төлийн тоо 2006 оныхоос 1989.0 мянган толгойгоор нэмэгдсэн, зүй бус хорогдол 182.2 мянган толгойгоор буурсан нь голлон нөлөөлжээ.

Малын тоо толгойн өсөлт нь үндсэндээ бог малын өсөлтөөр хангагдсан бөгөөд нийт өсөлтийн 53.0 хувийг ямаа, 39.8 хувийг хонь, 4.7 хувийг үхэр, 2.3 хувийг адуу, 0.1 хувийг тэмээний өсөлт хангасан байна.

Малын тоо, толгой өссөнөөр мал аж ахуйн салбарт ахиц гарч, мал аж ахуйн салбарын бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр, оны үнээр 1147.0 тэрбум төгрөг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 919.9 тэрбум төгрөгт хүрч, 2006 онтой харьцуулахад оны үнээр 37.5 хувиар, зэрэгцүүлэх үнээр 17.1 хувиар өслөө.

Мал аж ахуйн салбарт 2007 онд нядалгааны жингээр 188.2 мянган тонн мах, 465.6 мянган тонн сүү, 19.2 мянган тонн ноос, 4.9 мянган тонн ноолуур, 7.2 сая ширхэг арьс шир үйлдвэрлэлээ.

2007 онд аминдаа малтай 226.1 мянган өрх байгаагийн 171.6 мянга нь малчин өрх байна. Мал аж ахуйн салбарт нийт 366.2 мянган малчид ажиллаж байна.

Манай улс 2007 онд түүхэндээ хамгийн олон мал тоолуулж, малын тоо толгой нэмэгдэхийн хэрээр эдийн засагт мал аж ахуйн салбарын эзлэх байр суурь нэмэгдэж, малчдын амьдралын түвшин ч сайжирч байна. 2007 онд нийт тоолуулсан 40.3 сая толгой малын 36.2 сая нь малчин өрхийн эзэмшилд байгаа бөгөөд нэг малчин өрхөд дунджаар 211 толгой мал, үүнээс тэмээ 1, адуу 12, үхэр 12, хонь 90, ямаа 96 ногдож байна.

Нийт малчин өрхийн 60.0 гаруй хувь нь цахилгаан эх үүсвэртэй, 20.0 хувь нь нэг буюу түүнээс дээш тооны авто машинтай болсон байна. Түүнчлэн мал аж ахуйн үйлдвэрлэл эрхэлж буй өрхүүд банк, мал эмнэлэг, даатгалын үйлчилгээг өөрдсөө сонгож, чөлөөтэй оролцох боломжтой болсон байна.

Дотоодын үйлдвэрт 2007 онд нийт үйлдвэрлэсэн сүүний 2.0 хувьтай тэнцэх 9.5 мянган тонн сүүг үйлдвэрийн аргаар боловсруулан шингэн сүү, тараг, бяслаг, аарц, цөцгий зэрэг сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэв. Мөн нийт бэлтгэсэн махны 4.7 хувьтай тэнцэх 8.9 мянган тонн махыг дотоодын үйлдвэрт үйлдвэрийн аргаар боловсруулалт хийж мах, хиам, консерв зэрэг мах, махан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэжээ.

Нийт авсан ноосны 8.7 хувьтай тэнцэх 1.7 мянган тонн угаасан ноос, ноолуурын 31.5 хувьтай тэнцэх 1.6 мянган тонн самнасан ноолуурыг, бэлтгэсэн үхрийн ширны 25.4 хувьтай тэнцэх 104.2 мянган ширхэг, хонины арьсны 20.6 хувьтай тэнцэх 722.4 мянган ширхэг, ямааны арьсны 8.5 хувьтай тэнцэх 238.3 мянган ширхэгийг дотоодын үйлдвэрт тус тус боловсруулсан байна.

Дээрхээс үзэхэд зах зээлийн алслагдмал байдлаас шалтгаалж мах, сүүг орон нутагт үндсэндээ гар аргаар боловсруулж, харин арьс, шир, ноос, ноолуурын багахан хувийг дотоодын үйлдвэрт боловсруулж, ихэнх хэсэг нь боловсруулалт хийлгүйгээр гадаад зах зээлд гарч байна.

2007 онд бэлтгэсэн хонины ноосны 50.0 хувь буюу 9.1 мянган тонн, бэлтгэсэн ямааны ноолуурын 66.7 хувь буюу 3.3 мянган тонн бохир, угаасан болон самнасан ноолуурыг тус тус экспортод гаргасан байна. Мөн 2007 онд бэлтгэсэн нийт арьс ширний 4.0 хувь буюу 277.8 мянган ширхэг арьсыг боловсруулалт хийлгүйгээр экспортод гаргасан байна.

Эндээс харахад дотоодын үйлдвэрийн түүхий эд болох мал аж ахуйн гол нэрийн бүтээгдэхүүн болох ноос, ноолуурийн ихэнх хувь нь эцсийн бүтээгдэхүүн бололгүйгээр гадаад зах зээлд гарч байна.

Мал аж ахуйн салбарын үйлдвэрлэлд гарч байгаа өсөлт нь малын тооноос хамаарч байгаа бөгөөд цаашид нэг малын ашиг шим, чанарын үзүүлэлтэд анхаарлаа хандуулж, энэ чиглэлээр тодорхой арга хэмжээг үе шаттайгаар авч хэрэгжүүлэх нь шаардлагатай байна. Ялангуяа мал аж ахуйн салбарт шинэчлэл хийж, ашиг шим өндөртэй мал өсгөж үржүүлэх, малыг суурин болон бэлчээрийн хосолсон маллагаанд шилжүүлэх, малчдын хөдөлмөрийг хоршуулах, бэлчээрийг усжуулахад чиглэсэн арга хэмжээ ихээхэн чухал байна.

Газар тариалангийн салбарын бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэл 2007 оны урьдчилсан гүйцэтгэлээр, оны үнээр 172.7 тэрбум төгрөг, 2005 оны зэрэгцүүлэх үнээр 147.1 тэрбум төгрөгт хүрч, 2006 онтой харьцуулахад оны үнээр 17.2 хувиар, зэрэгцүүлэх үнээр 3.1 хувиар өслөө.

Газар тариалангийн салбарт 2007 онд 202.7 мянган га талбайд тариалалт хийж, 114.8 мянган тонн үр тариа, 114.5 мянган тонн төмс, 76.5 мянган тонн хүнсний ногоо хураасан нь 2006 оныхоос үр тариа 17.2 хувиар буурч, төмс 5.0 хувь, хүнсний ногоо 8.6 хувиар өссөн байна. Улсын хэмжээнд нэг га-гаас дунджаар 9.4 цн үр тариа, 99.9 цн төмс хураасан нь 2006 оныхоос үр тариа 1.6 цн-ээр, төмс 1.8 цн-ээр бага байна.

Газар тариалангийн салбарын үйлдвэрлэлд дэвшил гаргахын тулд Монгол Улсын Засгийн Газраас “Монгол орны нөхцөлд газар тариалан эрхлэх технологийн шинэчилсэн зөвлөмж”-ийг 2006 онд боловсруулан гаргасан бөгөөд 2007 онд энэ шинэчлэлийг эрчимжүүлэх жил болгон ажилласны үр дүнд хэдийгээр тариалангийн бүс нутгуудаар агаарт олон хоног үргэлжилсэн нарны хэт халалт болсон зэрэг цаг агаарын байдал таагүй байсан боловч тус салбарын үйлдвэрлэлийн хэмжээ нийт дүндээ өсөлттэй гарсан юм.

Ер нь газар тариалангийн үйл ажиллагаанд байгаль, цаг уур ихээр нөлөөлж байгаа боловч цаашид ургац хураалтын хэмжээг боломжийн хэмжээнд байлгахын тулд га-гийн ургацыг нэмэгдүүлэх, үүний тулд чанартай сайн уринш боловсруулалтыг нэмэгдүүлэх, усалгаатай талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэх, таримал ургамлын элит болон сортын үрийг үйлдвэрлэх замаар ганд тэсвэртэй хүнсний болон тэжээлийн таримлын үрийг үржүүлэх, сортын үрээр хангах, ургац боловсролтын үед хортон шавьжтай тэмцэх зэрэгт ихээхэн анхаарах шаардлагатай байна.

Монгол Улсын Засгийн газраас 2008 оныг “Хүнсний хангамж, аюулгүй байдлын жил” болгон зарласны сацуу “Атрын гурав дахь аян”-ыг эхлүүлэхээр боллоо. “Атрын гурав дахь аян” нь нэг талаасаа шинжлэх ухаан технологийн хамгийн орчин үеийн ололтын биелэл байж, га тутмаас авах ургацын хэмжээг нэмэгдүүлэхэд чиглэснээр атар газрыг шинээр хагалахын оронд атаршуулан орхисон талбайгаа эргүүлж ашиглах боломж олгоно.

Хөдөө аж ахуйн салбар нь хүн амын хүнсний хэрэглээг хангагч төдийгүй боловсруулах салбарын гол түүхий эд нийлүүлэгчийн хувьд хөдөө аж ахуйн салбарын хөгжлийг бусад салбаруудтай уялдаатай авч үзэж, хөгжүүлэх нь зүйтэй юм. Хамгийн гол асуудал бол хөдөө орон нутагт хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг хадгалах, боловсруулах, борлуулах чиглэлээр жижиг дунд үйлдвэрүүдийг байгуулах, хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүнийг бэлтгэх төвлөрсөн цэгүүд, хадгалах, хөргөх зоорийг бий болгох нь чухал байна.

Хөдөө аж ахуйн салбарын өсөлт нь хүн амын хүнсний хэрэглээнд нийлүүлж буй дотоодын хөдөө аж ахуйн бүтээгдэхүүний хэмжээг нэмэгдүүлж, үндэсний үйлдвэрлэлийг түүхий эдээр хангах боломжийг бүрдүүлэн, экспортын бүтээгдэхүүний тоо хэмжээг өсгөн, улмаар уг салбарын орлогын хэмжээг нэмэгдүүлэх таатай нөхцөл болох юм.

ҮНДЭСНИЙ СТАТИСТИКИЙН ХОРОО

МАЛТАЙ ӨРХ, МАЛЧИН ӨРХИЙН ТОО, бүс нутгаар

Аймаг	Малтай өрхийн тоо			Малчин өрхийн тоо		
	2 005	2 006	2 007	2005	2006	2007
ДҮН	225 393	225 366	226 116	168 344	170 755	171 588
БАРУУН БҮС						
ДҮН	65 389	65 880	65 699	48 781	49 343	49 848
БӨ	15 499	15 194	15 126	10 961	11 078	11 102
ГО	10 159	10 411	10 448	8 129	8 375	8 371
ЗА	13 597	13 661	13 762	10 278	10 511	10 822
УВ	14 044	13 986	13 993	10 057	10 066	10 139
ХО	12 090	12 628	12 370	9 356	9 313	9 414
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	82 475	82 680	83 296	67 716	68 762	69 344
АР	18 947	18 905	18 585	15 991	16 289	16 123
БХ	13 460	13 659	13 792	11 336	11 572	11 595
ӨВ	19 672	19 344	19 964	17 088	16 643	16 575
ХӨ	19 625	20 002	20 088	16 082	16 829	16 731
БУ	9 242	9 269	9 383	6 361	6 561	7 376
ОР	1 529	1 501	1 484	858	868	944
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	45 280	44 710	45 003	30 677	30 650	31 230
ГС	865	863	774	505	571	522
ДО	5 020	4 358	4 344	3 858	3 490	3 430
ДУ	9 094	8 894	8 675	7 877	7 747	7 631
ӨМ	7 262	7 159	7 304	6 283	6 150	6 258
ДА	2 511	2 428	2 282	1 005	1 113	976
СЭ	7 608	7 662	8 149	3 169	3 110	3 158
ТӨ	12 920	13 346	13 475	7 980	8 469	9 255
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	25 735	25 479	25 171	18 732	19 024	18 567
ДД	6 972	6 893	6 784	4 350	4 563	4 391
СҮ	9 737	9 514	9 244	7 310	7 353	6 925
ХЭ	9 026	9 072	9 143	7 072	7 108	7 251
УЛААНБААТАР						
УБ	6 514	6 617	6 947	2 438	2 976	2 599

МАЛЧДЫН ТОО, бүс нутгаар

Аймаг	Малчдын тоо			үүнээс			Нийт малчдаас эмэгтэй
	2 005	2 006	2 007	16-34 настай	эр 35-59, эм 35-54 настай	эр 60, эм 55-аас дээш насны	
ДҮН	364 293	364 350	366 199	177 656	141 859	46 684	166 122
БАРУУН БҮС							
ДҮН	107 980	108 815	108 704	54 922	41 379	12 403	48 817
БӨ	23 234	23 071	23 682	13 114	9 140	1 428	10 266
ГО	18 642	19 113	17 945	8 914	6 626	2 405	8 347
ЗА	23 300	23 417	23 737	11 246	9 037	3 454	10 791
УВ	21 343	21 222	21 902	10 911	8 273	2 718	9 867
ХО	21 461	21 992	21 438	10 737	8 303	2 398	9 546
ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	140 775	143 844	146 164	70 596	57 149	18 419	67 971
АР	32 073	32 293	32 892	15 226	13 918	3 748	14 957
БХ	24 445	24 254	24 251	13 088	8 605	2 558	11 608
ӨВ	33 779	35 041	33 587	16 143	12 929	4 515	15 900
ХӨ	36 315	37 084	38 394	18 805	14 735	4 854	17 883
БУ	12 529	13 489	15 123	6 528	6 301	2 294	7 055
ОР	1 634	1 683	1 917	806	661	450	568
ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	66 427	63 063	64 289	29 571	24 960	9 758	29 356
ГС	1 043	1 228	974	419	395	160	443
ДО	8 498	7 330	7 239	3 405	2 855	979	3 285
ДУ	16 936	16 487	15 910	7 917	5 713	2 280	7 566
ӨМ	13 152	12 053	12 261	6 492	4 187	1 582	5 818
ДА	2 541	2 016	2 244	652	1 013	579	986
СЭ	6 707	7 023	6 731	2 698	2 980	1 053	2 990
ТӨ	17 550	16 926	18 930	7 988	7 817	3 125	8 268
ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	42 749	42 510	40 632	20 415	15 946	4 271	17 844
ДД	9 894	9 793	9 097	4 291	3 994	812	3 802
СҮ	18 214	18 342	17 012	9 470	6 151	1 391	7 447
ХЭ	14 641	14 375	14 523	6 654	5 801	2 068	6 595
УЛААНБААТАР							
УБ	6 362	6 118	6 410	2 152	2 425	1 833	2 134

МАЛЧДЫН СОЁЛ, АХУЙН НӨХЦЛИЙН ҮЗҮҮЛЭЛТ, бүс нутгаар, 2007 онд

	Малчин өрхийн тоо	Сум, дүүргийн тоо	Баг, хорооны тоо	цахилгаан гэрэлтэй	Үүнээс		
					нарны	салхины	бусад
ДҮН	171 588	340	1 669	103 882	88 511	6 672	8 699
БАРУУН БҮС							
ДҮН	49 848	92	463	35 144	33 918	165	1 061
БӨ	11 102	14	84	6 250	6 140	3	107
ГО	8 371	18	83	6 504	6 215	37	252
ЗА	10 822	24	113	8 379	8 129	57	193
УВ	10 139	19	92	6 635	6 303	24	308
ХО	9 414	17	91	7 376	7 131	44	201
ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	69 344	100	513	38 584	33 897	2 207	2 480
АР	16 123	19	99	7 938	7 040	541	357
БХ	11 595	20	100	6 967	6 663	79	225
ӨВ	16 575	19	103	10 042	8 610	868	564
ХӨ	16 731	24	121	9 106	8 000	554	552
БУ	7 376	16	71	3 646	3 126	162	358
ОР	944	2	19	885	458	3	424
ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	31 230	95	354	18 859	12 779	2 596	3 484
ГС	522	3	10	259	204	35	20
ДО	3 430	14	57	1 860	928	615	317
ДУ	7 631	15	64	4 520	3 729	517	274
ӨМ	6 258	15	53	4 600	2 772	983	845
ДА	976	4	24	940	373	15	552
СЭ	3 158	17	49	2 201	1 597	95	509
ТӨ	9 255	27	97	4 479	3 176	336	967
ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	18 567	44	207	10 430	7 666	1 660	1 104
ДД	4 391	14	58	2 582	1 626	739	217
СҮ	6 925	13	66	4 778	3 678	620	480
ХЭ	7 251	17	83	3 070	2 362	301	407
УЛААНБААТАР							
УБ	2 599	9	132	865	251	44	570

Хавсралт 3-ын үргэлжлэл

	телевизор той	авто машинтай		мотоцикльтэй		трактортой		хийсэн эсгий /м/	малын хашаатай өрх	худагтай өрх
		өрхийн тоо	машины тоо	өрхийн тоо	мотоцикл ийн тоо	өрхийн тоо	трактор ын тоо			
ДҮН	91 056	33 790	35 083	53 630	53 964	2 658	2 717	182 435	111 703	30 576
БАРУУН БҮС										
ДҮН	30 908	10 360	10 626	15 795	15 847	541	543	79 131	31 368	6 396
БӨ	5 412	2 232	2 323	2 348	2 355	64	64	25 981	7 003	1 158
ГО	5 912	2258	2297	4065	4082	49	51	1 949	5 622	1 945
ЗА	7 322	2312	2348	3934	3943	162	162	13865	5 767	235
УВ	5 268	1518	1575	2513	2513	111	111	26024	6 315	1 004
ХО	6 994	2040	2083	2935	2954	155	155	11312	6 661	2 054
ХАНГАЙН БҮС										
ДҮН	32 877	10 876	11 547	21 521	21 588	789	827	57 546	45 625	7 315
АР	5 950	2037	2088	3708	3709	102	103	9476	12877	959
БХ	5 864	2257	2294	4990	5016	63	63	8319	5 082	2 118
ӨВ	7 849	2469	2970	6281	6307	45	46	34469	7 866	2 150
ХӨ	9 076	2528	2610	4846	4856	214	220	5267	13732	1052
БУ	3 451	1378	1378	1539	1543	345	375	0	5119	605
ОР	687	207	207	157	157	20	20	15	949	431
ТӨВИЙН БҮС										
ДҮН	15 811	8 107	8 286	10 999	11 115	770	777	40 805	21 737	11 433
ГС	280	122	123	284	284	9	9	0	315	174
ДО	1 257	707	734	1256	1273	21	21	444.5	2317	1749
ДУ	3 967	2020	2063	3770	3848	42	42	13297	4972	3143
ӨМ	3 281	1635	1670	3414	3435	41	42	14800.5	3800	4222
ДА	895	427	437	114	114	65	66	451	990	471
СЭ	1 966	1 068	1 084	391	391	297	300	1 590	4 202	1 149
ТӨ	4 165	2 128	2 175	1 770	1 770	295	297	10 222	5 141	525
ЗҮҮН БҮС										
ДҮН	9 514	3 628	3 796	5 140	5 239	483	486	4 953	10 724	5 294
ДД	2 333	758	810	1 274	1 291	179	181	220	2 720	1 933
СҮ	4 293	1 332	1 387	2 270	2 348	52	53	4 542	3 142	2 309
ХЭ	2 888	1 538	1 599	1 596	1 600	252	252	191	4 862	1 052
УЛААНБААТАР										
УБ	1 946	819	828	175	175	75	84	0	2 249	138

Хавсралт 3-ын үргэлжлэл

	малчин өрхийн тоонд харьцуулбал /хувиар/											
	цахилгаан гэрэлтэй		телевизортой		машинтай		мотоцикльтэй		трактортой		малын хашаатай өрх	худагтай өрх
	2 006	2 007	2 006	2 007	2 006	2 007	2 006	2 007	2 006	2 007		
ДҮН	46.1	60.5	41.1	53.1	15.6	19.7	24.6	31.3	1.6	1.5	65.1	17.8
БАРУУН БҮС												
ДҮН	52.2	70.5	45.5	62.0	17.0	20.8	25.1	31.7	1.1	1.1	62.9	12.8
БӨ	47.0	56.3	41.3	48.7	18.1	20.1	22.6	21.1	0.6	0.6	63.1	10.4
ГО	55.9	77.7	52.6	70.6	22.2	27.0	39.3	48.6	0.6	0.6	67.2	23.2
ЗА	54.1	77.4	40.8	67.7	15.0	21.4	23.3	36.4	1.5	1.5	53.3	2.2
УВ	46.4	65.4	40.6	52.0	13.1	15.0	19.7	24.8	1.1	1.1	62.3	9.9
ХО	59.1	78.4	54.9	74.3	17.6	21.7	23.1	31.2	1.7	1.6	70.8	21.8
ХАНГАЙН БҮС												
ДҮН	40.1	55.6	36.4	47.4	12.5	15.7	23.0	31.0	1.1	1.1	65.8	10.5
АР	32.7	49.2	21.5	36.9	8.6	12.6	15.5	23.0	0.6	0.6	79.9	5.9
БХ	45.1	60.1	45.1	50.6	15.9	19.5	31.0	43.0	0.5	0.5	43.8	18.3
ӨВ	41.8	60.6	36.9	47.4	11.0	14.9	26.1	37.9	0.3	0.3	47.5	13.0
ХӨ	38.4	54.4	39.1	54.2	12.0	15.1	22.4	29.0	1.3	1.3	82.1	6.3
БУ	42.4	49.4	44.4	46.8	21.9	18.7	21.2	20.9	5.3	4.7	69.4	8.2
ОР	94.9	93.8	73.8	72.8	9.1	21.9	19.9	16.6	2.3	2.1	100.5	45.7
ТӨВИЙН БҮС												
ДҮН	48.6	60.4	40.3	50.6	20.4	26.0	30.7	35.2	2.5	2.5	69.6	36.6
ГС	32.9	49.6	48.2	53.6	17.7	23.4	40.6	54.4	1.6	1.7	60.3	33.3
ДО	45.2	54.2	37.0	36.6	17.7	20.6	34.3	36.6	0.6	0.6	67.6	51.0
ДУ	51.7	59.2	43.4	52.0	21.9	26.5	42.5	49.4	0.5	0.6	65.2	41.2
ӨМ	60.4	73.5	47.3	52.4	23.1	26.1	46.9	54.6	0.7	0.7	60.7	67.5
ДА	68.6	96.3	59.1	91.7	22.9	43.8	8.7	11.7	5.8	6.7	101.4	48.3
СЭ	44.2	69.7	31.5	62.3	21.8	33.8	10.0	12.4	9.5	9.4	133.1	36.4
ТӨ	38.6	48.4	34.1	45.0	17.6	23.0	16.7	19.1	3.5	3.2	55.5	5.7
ЗҮҮН БҮС												
ДҮН	45.5	56.2	43.7	51.2	14.8	19.5	21.9	27.7	2.5	2.6	57.8	28.5
ДД	35.9	58.8	45.1	53.1	10.5	17.3	17.7	29.0	3.9	4.1	61.9	44.0
СҮ	58.7	69.0	48.3	62.0	14.0	19.2	29.3	32.8	0.7	0.8	45.4	33.3
ХЭ	38.1	42.3	38.1	39.8	18.4	21.2	17.0	22.0	3.5	3.5	67.1	14.5
УЛААНБААТАР												
УБ	61.8	33.3	69.4	74.9	17.0	31.5	7.6	6.7	2.5	2.9	86.5	5.3

МАЛТАЙ ӨРХИЙН МАЛЫН БҮЛЭГЛЭЛТ , бүс нутгаар

	10 хүртэл малтай		11-30 малтай		31-50 малтай		51-100 малтай		101-200 малтай		201-500 малтай	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ДҮН	21 710	19 326	27 791	24 373	24 175	21 002	43 687	40 962	52 445	54 441	44 765	51 200
БАРУУН БҮС												
ДҮН	4 449	3 837	6 362	5 515	6 679	5 729	13 428	12 240	16 961	17 463	14 651	16 644
БӨ	1 703	1 575	1 934	1 784	2 059	1 881	4 012	3 948	3 845	4 063	1 535	1 754
ГО	160	119	679	476	812	618	1 823	1 709	2 858	2 905	3 288	3 669
ЗА	685	633	1 332	1 172	1 397	1 118	2 698	2 422	3 354	3 446	3 283	3 694
УВ	982	880	1 476	1 201	1 217	1 143	2 391	2 317	3 725	3 704	3 465	3 812
ХО	919	630	941	882	1 194	969	2 504	1 844	3 179	3 345	3 080	3 715
ХАНГАЙН БҮС												
ДҮН	5 541	4 794	10 459	8 983	9 502	8 186	17 946	16 926	20 927	21 978	15 371	18 013
АР	1 292	1 035	2 562	2 229	2 450	2 066	4 316	4 027	4 592	4 827	3 081	3 506
БХ	598	447	1 649	1 385	1 688	1 330	3 109	2 835	3 667	3 931	2 598	3 300
ӨВ	1 021	912	2 428	2 060	2 293	2 169	4 536	4 356	5 067	5 492	3 498	4 169
ХӨ	1 547	1 498	2 323	1 955	1 977	1 707	3 870	3 757	5 356	5 447	4 183	4 695
БУ	771	656	1 137	977	935	790	1 830	1 697	2 013	2 035	1 900	2 218
ОР	312	246	360	377	159	124	285	254	232	246	111	125
ТӨВИЙН БҮС												
ДҮН	5 828	4 750	5 965	5 391	4 560	3 997	7 202	6 895	9 290	9 670	9 490	10 830
ГС	58	39	100	81	94	79	172	103	186	159	184	222
ДО	255	218	529	399	415	390	819	774	1 070	1 110	1 080	1 180
ДУ	224	146	664	544	710	527	1 298	1 205	2 363	2 199	2 931	3 134
ӨМ	160	121	668	523	711	619	1 434	1 338	2 075	2 074	1 927	2 236
СЭ	2 317	1 948	1 518	1 630	1 010	959	977	1 056	822	1 097	741	1 000
ТӨ	1 824	1 536	2 006	1 770	1 395	1 173	2 239	2 117	2 515	2 763	2 482	2 865
ДА	990	742	480	444	225	250	263	302	259	268	145	193
ЗҮҮН БҮС												
ДҮН	2 921	2 537	3 510	3 173	2 789	2 444	4 382	4 125	4 781	4 897	5 013	5 407
ДД	1 230	1 012	1 122	1 024	705	690	1 076	1 025	1 086	1 102	1 190	1 273
СҮ	679	672	1 160	995	1 049	903	1 956	1 762	2 086	2 103	1 975	2 123
ХЭ	1 012	853	1 228	1 154	1 035	851	1 350	1 338	1 609	1 692	1 848	2 011
УЛААНБААТАР												
УБ	2 971	3 408	1 495	1 311	645	646	729	776	486	433	240	306

Хавсралт 4-ийн үргэлжлэл

	501-999 малтай		1000-1499 малтай		1500-2000 малтай		2001-ээс дээш малтай		Бүгд	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ДҮН	8 458	11 460	2 024	2 922	182	251	129	179	225366	226116
БАРУУН БҮС										
ДҮН	2 555	3 244	687	897	68	80	40	50	65880	65699
БӨ	83	90	12	17	6	3	5	11	15194	15126
ГО	659	785	109	140	14	15	9	12	10411	10448
ЗА	625	873	251	359	26	36	10	9	13661	13762
УВ	563	727	155	196	8	8	4	5	13986	13993
ХО	625	769	160	185	14	18	12	13	12628	12370
ХАНГАЙН БҮС										
ДҮН	2 329	3 403	542	911	38	56	25	46	82680	83296
АР	455	652	137	213	11	17	9	13	18905	18585
БХ	277	428	69	122	2	8	2	6	13659	13792
ӨВ	419	642	75	152	4	3	3	9	19344	19964
ХӨ	602	798	136	218	5	8	3	5	20002	20088
БУ	539	783	120	195	16	19	8	13	9269	9383
ОР	37	100	5	11	0	1	0	0	1501	1484
ТӨВИЙН БҮС										
ДҮН	1 954	2 809	375	587	29	44	17	30	44710	45003
ГС	40	62	25	25	0	0	4	4	863	774
ДО	173	248	16	22	1	1	0	2	4358	4344
ДУ	621	808	72	102	8	6	3	4	8894	8675
ӨМ	166	358	16	33	2	1	0	1	7159	7304
СЭ	224	364	49	87	3	5	1	3	7662	8149
ТӨ	684	914	177	292	15	30	9	15	13346	13475
ДА	46	55	20	26	0	1	0	1	2428	2282
ЗҮҮН БҮС										
ДҮН	1 581	1 953	410	513	46	70	46	52	25479	25171
ДД	392	521	77	104	6	19	9	14	6893	6784
СҮ	472	537	120	135	12	10	5	4	9514	9244
ХЭ	717	895	213	274	28	41	32	34	9072	9143
УЛААНБААТАР										
УБ	39	51	10	14	1	1	1	1	6617	6947

МАЛЧИН ӨРХИЙН МАЛЫН БҮЛЭГЛЭЛТ , бүс нутгаар, 2007 онд

	10 хүртэл малтай	11-30 малтай	31-50 малтай	51-100 малтай	101-200 малтай
ДҮН	6 244	12 953	13 638	31 043	47 461
БАНГАЙН БҮС					
ДҮН	762	2 295	3 236	9 288	14 986
БӨ	56	648	1 117	3 441	3 976
ГО	63	293	355	1 212	2 373
ЗА	355	631	680	1 690	2 869
УВ	206	481	625	1 521	2 968
ХО	82	242	459	1 424	2 800
ХАНГАЙН БҮС					
ДҮН	2 910	5 814	6 103	13 169	19 847
АР	837	1 848	1 720	3 109	4 273
БХ	294	947	972	2 264	3 469
ӨВ	484	1 072	1 720	3 373	5 073
ХӨ	832	1 144	1 107	3 086	5 099
БУ	306	556	516	1 195	1 797
ОР	157	247	68	142	136
ТӨВИЙН БҮС					
ДҮН	1 272	2 289	2 185	5 019	8 280
ГС	1	21	25	49	134
ДО	70	228	241	601	899
ДУ	72	349	356	925	1 962
ӨМ	71	300	410	1 084	1 950
СЭ	50	91	164	565	960
ТӨ	1 004	1 205	830	1 549	2 152
ДА	4	95	159	246	223
ЗҮҮН БҮС					
ДҮН	1 300	1 778	1 605	2 910	3 954
ДД	618	545	468	619	761
СҮ	280	545	566	1 279	1 692
ХЭ	402	688	571	1 012	1 501
УЛААНБААТАР					
УБ	0	777	509	657	394

Хавсралт 4.1-ийн үргэлжлэл

	201-500 малтай	501-999 малтай	1000-1499 малтай	1500-2000 малтай	2001-ээс дээш малтай	Бүгд
ДҮН	46 366	10 702	2 764	247	170	171 588
БАРУУН БҮС						
ДҮН	15 146	3 126	883	78	48	49 848
БӨ	1 743	90	17	3	11	11 102
ГО	3 128	783	139	15	10	8 371
ЗА	3 357	841	355	35	9	10 822
УВ	3 450	682	193	8	5	10 139
ХО	3 468	730	179	17	13	9 414
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	17 149	3 350	901	55	46	69 344
АР	3 446	650	211	16	13	16 123
БХ	3 102	414	119	8	6	11 595
ӨВ	4 050	641	150	3	9	16 575
ХӨ	4 442	793	215	8	5	16 731
БУ	2 011	768	195	19	13	7 376
ОР	98	84	11	1		944
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	9 289	2 371	458	44	23	31 230
ГС	202	61	25	0	4	522
ДО	1 133	235	20	1	2	3 430
ДУ	3 058	797	102	6	4	7 631
ӨМ	2 071	338	32	1	1	6 258
СЭ	878	357	86	5	2	3 158
ТӨ	1 777	530	169	30	9	9 255
ДА	170	53	24	1	1	976
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	4 580	1 810	509	69	52	18 567
ДД	797	447	103	19	14	4 391
СҮ	1 903	513	133	10	4	6 925
ХЭ	1 880	850	273	40	34	7 251
УЛААНБААТАР						
УБ	202	45	13	1	1	2 599

1000-ААС ДЭЭШ МАЛТАЙ ӨРХИЙН ТОО, бүс нутгаар

	Бүгд	үүнээс		
		1000-1499 малтай	1500-2000 малтай	2001-ээс малтай
НИЙТ ДҮН	3352	2922	251	179
		Б А Р У У Н БҮС		
ДҮН	1027	897	80	50
БӨ	31	17	3	11
ГО	167	140	15	12
ЗА	404	359	36	9
УВ	209	196	8	5
ХО	216	185	18	13
		Х А Н Г А Й Н БҮС		
ДҮН	1013	911	56	46
АР	243	213	17	13
БХ	136	122	8	6
ӨВ	164	152	3	9
ХӨ	231	218	8	5
БУ	227	195	19	13
ОР	12	11	1	0
		ТӨВИЙН БҮС		
ДҮН	661	587	44	30
ГС	29	25	0	4
ДО	25	22	1	2
ДУ	112	102	6	4
ӨМ	35	33	1	1
СЭ	95	87	5	3
ТӨ	337	292	30	15
ДА	28	26	1	1
		ЗҮҮН БҮС		
ДҮН	635	513	70	52
ДД	137	104	19	14
СҮ	149	135	10	4
ХЭ	349	274	41	34
		УЛААНБААТАР		
УБ	16	14	1	1

2007 ОНД МАЛЫНХАА ТООГООР ЭХНИЙ ТАВАН БАЙРТ ОРОХ АЙМАГ, СУМД

Аймгийн нэр	Малын тоо (мян.тол)	Сумын нэр	Малын тоо (мян.тол)
Нийт малын тоогоор			
1. Хөвсгөл	3 425.3	1. Дундговийн Эрдэнэдалай	339.9
2. Өвөрхангай	3 190.2	2. Өвөрхангайн Баянгол	279.9
3. Завхан	3 000.0	3. Увсын Тэс	272.1
4. Архангай	2 912.6	4. Архангайн Эрдэнэмандал	259.4
5. Увс	2 653.5	5. Хөвсгөлийн Цагаан-Уул	258.9
Тэмээгээр			
1. Өмнөговь	75.4	1. Өмнөговийн Ханбогд	14.4
2. Говь-Алтай	27.3	2. Өмнөговийн Мандал-Овоо	11.5
2. Дорноговь	24.5	2. Баянхонгорын Баянлиг	10.6
4. Баянхонгор	25.2	4. Өмнөговийн Манлай	6.9
5. Дундговь	19.8	5. Дундговийн Өлзийт	5.5
Адуугаар			
1. Архангай	219.7	1. Булганы Сайхан	27.5
2. Төв	215.0	2. Сүхбаатарын Эрдэнэцагаан	24.8
3. Хэнтий	179.0	3. Архангайн Хотонт	22.8
4. Өвөрхангай	174.9	4. Хэнтийн Батноров	21.4
5. Сүхбаатар	166.0	5. Сүхбаатарын Сүхбаатар	20.4
Үхрээр			
1. Хөвсгөл	321.7	1. Архангайн Өндөр -Улаан	35.8
2. Архангай	316.3	2. Өвөрхангайн Уянга	30.6
3. Хэнтий	172.9	3. Архангайн Ихтамир	29.6
4. Төв	157.2	4. Архангайн Чулуут	29.2
5. Завхан	146.9	5. Архангайн Тариат	28.5
Хониор			
1. Завхан	1 465.3	1. Увсын Тэс	163.4
2. Өвөрхангай	1 462.1	2. Дундговийн Эрдэнэдалай	157.2
3. Хөвсгөл	1 441.9	3. Архангайн Эрдэнэмандал	154.8
4. Архангай	1 358.1	4. Өвөрхангайн Баянгол	153.1
5. Увс	1 278.2	5. Булганы Сайхан	130.0
Ямаа			
1. Говь-Алтай	1 570.2	1. Ховдын Булган	165.8
2. Хөвсгөл	1 509.8	2. Өвөрхангайн Богд	156.6
3. Ховд	1 431.6	3. Дундговийн Эрдэнэдалай	154.3
4. Баянхонгор	1 427.1	4. Ховдын Манхан	133.1
5. Өвөрхангай	1 406.1	5. Хөвсгөлийн Төмөрбулаг	130.9

2007 ОНЫ ЭЦЭСТ БАЙГАА НИЙТ МАЛЫН ТОО, бүс нутгаар

	Бүгд	үүнээс					мян.тол
		Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа	бодод шилжүүлс нээр
ДҮН	40 263.8	260.6	2 239.5	2 425.8	16 990.1	18 347.8	10 181.3
БАРУУН БҮС							
ДҮН	12 301.7	73.0	441.5	529.5	5 066.8	6 190.9	2 699.1
БӨ	1 597.4	4.3	65.7	94.8	641.0	791.6	372.7
ГО	2 486.6	27.3	71.6	42.4	775.1	1 570.2	480.4
ЗА	2 999.9	6.8	127.2	146.9	1 465.3	1 253.7	685.4
УВ	2 653.5	16.5	84.8	130.2	1 278.2	1 143.8	595.8
ХО	2 564.3	18.1	92.2	115.2	907.2	1 431.6	564.8
ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	14 030.7	42.3	799.5	1 046.7	5 967.7	6 174.5	3 676.4
АР	2 912.5	0.8	219.7	316.3	1 358.1	1 017.6	890.8
БХ	2 284.8	25.2	86.0	118.4	628.1	1 427.1	525.2
ӨВ	3 190.1	13.5	174.9	133.5	1 462.1	1 406.1	748.2
ХӨ	3 425.2	2.3	149.5	321.7	1 441.9	1 509.8	903.8
БУ	2 008.1	0.4	158.9	138.5	989.9	720.4	553.1
ОР	210.0	0.1	10.5	18.3	87.6	93.5	55.3
ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	8 400.2	123.2	491.3	376.5	3 430.9	3 978.3	2 121.5
ГС	188.7	0.5	11.2	5.0	74.2	97.8	41.6
ДО	814.7	24.5	60.8	30.0	310.9	388.5	227.9
ДУ	2 109.6	19.8	104.7	42.6	944.3	998.2	459.1
ӨМ	1 400.0	75.4	46.4	10.1	296.5	971.6	340.4
ДА	230.4	0.4	7.9	26.1	102.2	93.8	63.3
СЭ	1 030.2	0.5	45.3	105.5	453.5	425.4	280.3
ТӨ	2 626.6	2.1	215.0	157.2	1 249.3	1 003.0	708.9
ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	5 199.7	21.9	487.9	415.0	2 396.0	1 878.9	1 569.8
ДД	1 307.3	6.3	142.9	117.5	611.4	429.2	425.4
СҮ	1 709.2	10.8	166.0	124.6	776.3	631.5	515.1
ХЭ	2 183.2	4.8	179.0	172.9	1 008.3	818.2	629.3
УЛААНБААТАР							
УБ	331.2	0.1	19.0	58.2	128.7	125.2	114.5

2007 ОНЫ НИЙТ МАЛЫН ӨСӨЛТ, БУУРАЛТ, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	өмнөх онтой харьцуулсан					
	бодод шилжсэн		толгойн тоо		тэмээ	
	хувь	зөрүү	хувь	зөрүү	хувь	зөрүү
ДҮН	112.3	1 117.8	115.7	5 460.9	102.8	7.1
БАРУУН БҮС						
ДҮН	111.4	276.6	112.7	1 386.9	103.5	2.5
БӨ	107.5	26.1	108.6	127.1	100.7	0.0
ГО	112.4	52.8	113.1	287.5	105.0	1.3
ЗА	116.1	94.9	117.6	449.2	103.8	0.3
УВ	109.1	49.8	110.5	252.6	102.4	0.4
ХО	110.3	52.9	111.8	270.6	102.6	0.5
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	114.9	478.1	118.4	2 178.3	106.4	2.5
АР	112.5	99.2	115.1	382.0	98.9	0.0
БХ	116.1	72.7	121.6	406.3	109.1	2.1
ӨВ	119.5	122.2	121.6	566.9	104.1	0.5
ХӨ	111.9	95.9	115.2	451.8	95.6	- 0.1
БУ	116.8	79.4	120.1	335.7	108.7	0.0
ОР	118.7	8.7	120.4	35.5	93.3	0.0
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	114.3	265.5	118.8	1 328.9	102.3	2.8
ГС	105.2	2.0	110.8	18.4	102.9	0.0
ДО	108.5	17.9	114.4	102.3	96.0	- 1.0
ДУ	106.7	28.7	110.7	204.5	100.4	0.1
ӨМ	114.2	42.4	121.1	244.2	105.2	3.7
ДА	122.3	11.6	127.9	50.2	113.9	0.0
СЭ	127.2	59.9	133.0	255.8	100.4	0.0
ТӨ	117.0	103.1	120.9	453.3	98.2	0.0
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	106.4	94.1	112.0	557.5	96.7	- 0.7
ДД	111.7	44.4	117.4	194.0	100.0	0.0
СҮ	99.5	- 2.7	104.6	75.0	96.3	- 0.4
ХЭ	109.1	52.3	115.2	288.5	93.6	- 0.3
УЛААНБААТАР						
УБ	103.2	3.5	102.9	9.3	120.4	0.0

хавсралт 8-ын үргэлжлэл

	өмнөх онтой харьцуулсан							
	адуу		үхэр		хонь		ямаа	
	хувь	зөрүү	хувь	зөрүү	хувь	зөрүү	хувь	зөрүү
ДҮН	105.9	124.7	111.9	257.9	114.7	2 175.0	118.7	2 896.2
БАРУУН БҮС								
ДҮН	109.5	38.2	110.6	50.9	111.6	526.0	114.2	769.4
БӨ	106.2	3.8	106.8	6.0	106.3	38.0	111.1	79.2
ГО	114.3	8.9	113.0	4.9	110.3	72.2	114.6	200.1
ЗА	112.3	14.0	115.5	19.7	117.1	213.9	119.1	201.4
УВ	105.7	4.6	108.6	10.3	109.7	113.4	112.2	124.0
ХО	108.0	6.9	109.5	10.0	110.8	88.6	113.0	164.6
ХАНГАЙН БҮС								
ДҮН	108.0	58.9	114.0	128.7	118.1	914.1	121.1	1 074.0
АР	107.1	14.5	112.4	35.0	116.8	195.7	115.5	136.9
БХ	109.7	7.6	108.8	9.5	118.1	96.4	125.6	290.7
ӨВ	115.6	23.6	120.1	22.4	120.5	248.7	124.0	271.7
ХӨ	100.5	0.7	112.4	35.4	115.5	193.0	117.3	222.8
БУ	107.6	11.2	120.6	23.7	119.9	164.5	123.3	136.4
ОР	114.7	1.4	117.9	2.8	122.0	15.8	120.1	15.6
ТӨВИЙН БҮС								
ДҮН	105.9	27.5	118.2	58.0	117.0	497.3	123.0	743.3
ГС	93.5	- 0.8	104.4	0.2	107.7	5.3	116.3	13.7
ДО	105.7	3.3	110.2	2.8	110.3	29.1	121.3	68.2
ДУ	97.6	- 2.6	105.7	2.3	108.9	77.2	114.6	127.5
ӨМ	110.0	4.2	115.7	1.4	117.5	44.2	124.4	190.8
ДА	101.4	0.1	123.3	4.9	123.6	19.5	137.5	25.6
СЭ	115.6	6.1	124.0	20.4	133.4	113.6	137.4	115.7
ТӨ	108.7	17.1	119.9	26.1	120.0	208.4	125.2	201.7
ЗҮҮН БҮС								
ДҮН	100.1	0.6	104.3	17.1	111.0	238.0	119.2	302.6
ДД	105.9	8.0	110.4	11.1	116.0	84.1	126.8	90.8
СҮ	94.1	- 10.3	96.9	- 4.0	103.4	25.4	111.4	64.4
ХЭ	101.7	3.0	106.2	10.0	114.6	128.5	122.0	147.4
УЛААНБААТАР								
УБ	97.5	- 0.5	105.8	3.2	99.7	- 0.4	105.8	6.9

МАЛЫН ТОО, сүүлийн 5 жилээр, бүс, нутгаар

	2003	2004	2005	2006	2007
Дүн	25427.7	28027.9	30 398.8	34 802.9	40263.8
БАРУУН БҮС					
Дүн	7410.8	8524.8	9242.1	10915.0	12301.7
БӨ	1315.6	1346.6	1 320.5	1 470.3	1597.4
ГО	1261.2	1539.6	1 834.3	2 199.2	2486.6
ЗА	1628.6	1901.8	2 102.3	2 550.8	2999.9
УВ	1664.4	1948.3	2 021.3	2 400.9	2653.5
ХО	1541.0	1788.5	1 963.7	2 293.8	2564.3
ХАНГАЙН БҮС					
Дүн	8131.8	9 050.9	10 090.3	11 852.6	14030.7
АР	1837.5	1948.2	2195.0	2530.5	2912.5
БХ	1099.2	1323.6	1553.4	1878.4	2284.8
ӨВ	1918.8	2155.5	2 301.0	2 623.3	3190.1
ХӨ	2060.4	2295.2	2 504.3	2 973.5	3425.2
БУ	1107.9	1213.2	1 399.3	1 672.5	2008.1
ОР	107.9	115.2	137.3	174.4	210.0
ТӨВИЙН БҮС					
Дүн	5723.7	6252.8	6628.2	7071.2	8400.2
ГС	107.0	129.4	155.8	170.2	188.7
ДО	926.4	1 018.5	971.0	712.4	814.7
ДУ	1598.1	1780.9	1 829.1	1 905.1	2109.6
ӨМ	907.4	1070.1	1 121.6	1 155.7	1400
СЭ	587.0	577.4	627.5	774.4	1030.2
ТӨ	1475.6	1551.4	1 780.3	2 173.2	2626.6
ДА	122.2	125.1	142.9	180.2	230.4
ЗҮҮН БҮС					
Дүн	3918.2	3973.2	4191.2	4642.1	5199.7
ХЭ	1451.7	1505.3	1 689.7	1 894.6	2183.2
ДД	843.8	887.9	978.4	1 113.3	1307.3
СҮ	1622.7	1580.0	1 523.1	1 634.2	1709.2
УЛААНБААТАР					
УБ	243.3	226.4	247.0	322.0	331.2

2007 ОНЫ ЭЦЭСТ БАЙГАА ХУВИЙН МАЛЫН ТОО, бүс нутгаар

	Бүгд	үүнээс					мян.тол
		Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа	бодод шилжүүл снээр
ДҮН	39 752.0	257.1	2 215.7	2 398.0	16 681.0	18 200.2	10 054.6
БАРУУН БҮС							
ДҮН	12 225.6	72.9	438.3	528.4	5 023.1	6 162.9	2 683.6
БӨ	1 589.8	4.3	65.0	94.8	637.3	788.4	371.0
ГО	2 478.6	27.3	71.4	42.3	772.4	1 565.2	479.0
ЗА	2 970.0	6.8	126.3	146.7	1 446.5	1 243.7	679.7
УВ	2 635.7	16.5	83.8	130.0	1 266.0	1 139.4	592.0
ХО	2 551.5	18.0	91.8	114.6	900.9	1 426.2	561.9
ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	13 956.0	42.2	796.2	1 043.5	5 920.7	6 153.4	3 659.3
АР	2 900.8	0.8	219.3	315.6	1 349.7	1 015.4	888.0
БХ	2 276.3	25.2	85.9	118.1	624.2	1 422.9	523.7
ӨВ	3 182.7	13.5	174.7	133.3	1 457.1	1 404.1	746.7
ХӨ	3 403.7	2.3	148.0	321.2	1 430.3	1 501.9	898.8
БУ	1 985.4	0.3	157.9	137.2	973.5	716.5	547.5
ОР	207.1	0.1	10.4	18.1	85.9	92.6	54.6
ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	8 209.7	120.4	483.1	362.8	3 324.9	3 918.5	2 070.2
ГС	184.5	0.5	11.2	4.9	71.2	96.7	40.8
ДО	792.8	22.8	59.6	29.0	299.8	381.6	220.4
ДУ	2 097.0	19.7	104.5	42.5	937.5	992.8	456.8
ӨМ	1 383.9	74.6	46.3	10.0	293.4	959.6	337.0
ДА	220.8	0.3	7.7	25.8	94.6	92.4	61.3
СЭ	983.8	0.4	42.9	97.5	427.3	415.7	264.2
ТӨ	2 546.9	2.1	210.9	153.1	1 201.1	979.7	689.7
ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	5 038.0	21.4	479.4	405.8	2 289.0	1 842.4	1 529.3
ДД	1 245.5	6.0	138.6	112.0	568.9	420.0	407.0
СҮ	1 678.5	10.7	163.6	122.1	760.0	622.1	506.3
ХЭ	2 114.0	4.7	177.2	171.7	960.1	800.3	616.0
УЛААНБААТАР							
УБ	322.6	0.1	18.5	57.5	123.3	123.2	112.2

ХУВИЙН МАЛЫН ТОО, сүүлийн 5 жилээр, бүс нутгаар

	МЯН.ТОЛ				
	2003	2004	2005	2006	2007
ДҮН	24888.8	27517.5	29901.8	34315.0	39752.0
	БАРУУН БҮС				
Дүн	7347.3	8462.7	9178.1	10849.4	12225.6
БӨ	1 306.8	1 337.5	1 312.8	1 461.3	1589.8
ГО	1 253.5	1 532.4	1 825.9	2 190.8	2478.6
ЗА	1 613.8	1 885.5	2 085.9	2 532.8	2970.0
УВ	1 645.6	1 930.1	2 003.8	2 381.8	2635.7
ХО	1 527.6	1 777.2	1 949.7	2 282.7	2551.5
	ХАНГАЙН БҮС				
Дүн	8066.9	8980.5	10013.7	11775.9	13956.0
АР	1828.6	1939.2	2184.2	2518.0	2900.8
БХ	1093.6	1317.6	1547.7	1870.4	2276.3
БУ	1091.5	1189.5	2294.3	1649.4	3182.7
ӨВ	1910.8	2148.3	2479.1	2616.2	3403.7
ХӨ	2037.8	2273.6	1374.2	2950.4	1985.4
ОР	104.6	112.3	134.2	171.5	207.1
	ТӨВИЙН БҮС				
Дүн	5520.9	6066.7	6448.8	6892.4	8209.7
ГС	101.1	123.7	150.5	166.1	184.5
ДО	879.0	972.8	933.5	689.0	792.8
ДУ	1584.2	1768.1	1817.1	1892.7	2097
ӨМ	892.4	1054.1	1105.9	1140.3	1383.9
ДА	111.1	114.0	136.4	171.8	220.8
СЭ	552.0	545.1	594.2	738.1	983.8
ТӨ	1401.1	1488.9	1711.2	2094.4	2546.9
	ЗҮҮН БҮС				
Дүн	3720.8	3791.1	4021.4	4486.7	5038.0
СҮ	1574.8	1537.7	924.6	1603.5	1245.5
ХЭ	1366.3	1425.2	1488.8	1822.5	1678.5
ДД	779.7	828.2	1608.0	1060.7	2114.0
	УЛААНБААТАР				
УБ	232.9	216.6	239.6	310.6	322.6

МАЛТАЙ НЭГ ӨРХӨД НОГДОХ МАЛЫН ТОО, бүс нутгаар

	Бодод шилжүүлснээр				Толгойн тоогоор			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
ДҮН	33	36	40	45	121	133	176	152
БАРУУН БҮС								
Дүн	29	32	37	41	127	140	186	165
БӨ	20	20	23	25	82	85	105	96
ГО	30	36	41	46	152	180	238	210
ЗА	33	37	43	50	137	153	217	185
УВ	32	34	39	43	137	143	188	170
ХО	34	37	41	46	148	161	202	181
ХАНГАЙН БҮС								
Дүн	31	34	39	44	107	121	169	142
АР	34	37	42	48	101	115	153	133
БХ	26	29	33	38	99	115	167	137
БУ	39	28	32	37	152	117	165	135
ӨВ	26	36	40	45	108	126	170	148
ХӨ	33	44	51	59	112	149	214	178
ОР	23	25	31	37	75	88	138	114
ТӨВИЙН БҮС								
Дүн	36	40	42	47	132	142	184	154
ГС	37	43	46	54	145	174	214	192
ДО	55	57	48	52	184	186	182	158
ДУ	47	48	48	53	196	200	236	213
ӨМ	38	40	42	47	144	152	193	159
ДА	15	18	21	28	44	54	91	71
СЭ	22	25	29	34	70	78	128	96
ТӨ	34	40	45	53	114	132	191	157
ЗҮҮН БҮС								
Дүн	49	54	58	62	143	156	198	176
ДД	43	50	55	63	113	133	181	154
СҮ	52	51	54	56	155	153	176	169
ХЭ	51	59	64	69	153	178	233	201
УЛААНБААТАР								
УБ	12	14	17	16	32	37	49	47

НИЙТ МАЛД ХУВИЙН МАЛЫН ЭЗЛЭХ ХУВИЙН ЖИН, бүс нутгаар

	Бүгд	Үүнээс:				
		Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
ДҮН	98.7	98.7	98.9	98.9	98.2	99.2
БАРУУН БҮС						
ДҮН	99.4	99.8	99.3	99.7	99.1	99.6
БӨ	99.5	99.9	99.0	99.9	99.4	99.6
ГО	99.7	99.8	99.8	99.6	99.6	99.7
ЗА	99.0	99.9	99.3	99.8	98.7	99.2
УВ	99.3	99.9	98.8	99.8	99.1	99.6
ХО	99.5	99.8	99.6	99.4	99.3	99.6
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	99.5	99.8	99.6	99.7	99.2	99.7
АР	99.6	96.8	99.8	99.8	99.4	99.8
БХ	99.6	100.0	100.0	99.8	99.4	99.7
ӨВ	99.8	100.0	99.8	99.9	99.7	99.9
ХӨ	99.4	100.0	99.0	99.8	99.2	99.5
БУ	98.9	86.8	99.4	99.1	98.3	99.5
ОР	98.6	100.0	99.2	98.9	98.1	99.1
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	97.7	97.6	98.3	96.4	96.9	98.5
ГС	97.7	87.1	99.6	98.9	96.0	98.9
ДО	97.3	92.9	98.1	96.8	96.4	98.2
ДУ	99.4	99.2	99.8	99.8	99.3	99.5
ӨМ	98.8	99.0	99.8	98.8	98.9	98.8
ДА	95.9	84.1	97.1	98.9	92.6	98.5
СЭ	95.5	86.2	94.7	92.4	94.2	97.7
ТӨ	97.0	98.4	98.1	97.4	96.1	97.7
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	96.9	98.3	98.3	97.8	95.5	98.1
ДД	95.3	96.0	97.0	95.3	93.0	97.9
СҮ	98.2	99.3	98.6	98.1	97.9	98.5
ХЭ	96.8	99.4	99.0	99.3	95.2	97.8
УЛААНБААТАР						
УБ	97.4	99.2	97.5	98.9	95.9	98.4

НИЙТ МАЛЫН ДҮНД АЙМАГ, БҮСИЙН МАЛЫН ЭЗЛЭХ ХУВИЙН ЖИН, бүс нутгаар

	Бүгд	Үүнээс:				
		Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
ДҮН	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
БАРУУН БҮС						
ДҮН	30.6	28.0	19.7	21.8	29.8	33.7
БӨ	4.0	1.6	2.9	3.9	3.8	4.3
ГО	6.2	10.5	3.2	1.7	4.6	8.6
ЗА	7.5	2.6	5.7	6.1	8.6	6.8
УВ	6.6	6.3	3.8	5.4	7.5	6.2
ХО	6.4	6.9	4.1	4.7	5.3	7.8
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	34.8	16.3	35.7	43.1	35.1	33.7
АР	7.2	0.3	9.8	13.0	8.0	5.5
БХ	5.7	9.7	3.8	4.9	3.7	7.8
ӨВ	7.9	5.2	7.8	5.5	8.6	7.7
ХӨ	8.5	0.9	6.7	13.3	8.5	8.2
БУ	5.0	0.1	7.1	5.7	5.8	3.9
ОР	0.5	0.0	0.5	0.8	0.5	0.5
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	20.9	47.3	21.9	15.5	20.2	21.7
ГС	0.5	0.2	0.5	0.2	0.4	0.5
ДО	2.0	9.4	2.7	1.2	1.8	2.1
ДУ	5.2	7.6	4.7	1.8	5.6	5.4
ӨМ	3.5	28.9	2.1	0.4	1.7	5.3
ДА	0.6	0.1	0.4	1.1	0.6	0.5
СЭ	2.6	0.2	2.0	4.3	2.7	2.3
ТӨ	6.5	0.8	9.6	6.5	7.4	5.5
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	12.9	8.4	21.8	17.1	14.1	10.2
ДД	3.2	2.4	6.4	4.8	3.6	2.3
СҮ	4.2	4.2	7.4	5.1	4.6	3.4
ХЭ	5.4	1.8	8.0	7.1	5.9	4.5
УЛААНБААТАР						
УБ	0.8	0.0	0.8	2.4	0.8	0.7

НИЙТ МАЛЫН ДҮНД ТАВАН ТӨРЛИЙН МАЛЫН ЭЗЛЭХ ХУВИЙН ЖИН, бүс нутгаар

	Бүгд	Үүнээс:				
		Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
ДҮН	100.0	0.6	5.6	6.0	42.2	45.6
БАРУУН БҮС						
ДҮН	100.0	0.6	3.6	4.3	41.2	50.3
БӨ	100.0	0.3	4.1	5.9	40.1	49.6
ГО	100.0	1.1	2.9	1.7	31.2	63.1
ЗА	100.0	0.2	4.2	4.9	48.8	41.8
УВ	100.0	0.6	3.2	4.9	48.2	43.1
ХО	100.0	0.7	3.6	4.5	35.4	55.8
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	100.0	0.3	5.7	7.5	42.5	44.0
АР	100.0	0.0	7.5	10.9	46.6	34.9
БХ	100.0	1.1	3.8	5.2	27.5	62.5
ӨВ	100.0	0.4	5.5	4.2	45.8	44.1
ХӨ	100.0	0.1	4.4	9.4	42.1	44.1
БУ	100.0	0.0	7.9	6.9	49.3	35.9
ОР	100.0	0.1	5.0	8.7	41.7	44.5
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	100.0	1.5	5.9	4.5	40.8	47.4
ГС	100.0	0.3	6.0	2.6	39.3	51.8
ДО	100.0	3.0	7.5	3.7	38.2	47.7
ДУ	100.0	0.9	5.0	2.0	44.8	47.3
ӨМ	100.0	5.4	3.3	0.7	21.2	69.4
ДА	100.0	0.2	3.4	11.3	44.3	40.7
СЭ	100.0	0.0	4.4	10.2	44.0	41.3
ТӨ	100.0	0.1	8.2	6.0	47.6	38.2
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	100.0	0.4	9.4	8.0	46.1	36.1
ДД	100.0	0.5	10.9	9.0	46.8	32.8
СҮ	100.0	0.6	9.7	7.3	45.4	36.9
ХЭ	100.0	0.2	8.2	7.9	46.2	37.5
УЛААНБААТАР						
УБ	100.0	0.0	5.7	17.6	38.8	37.8

СҮРГИЙН БҮТЭЦ, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	толгойгоор					хувиар				
	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлтэгч	хээлтүүл эгч	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлтэ гч	хээлтүү лэгч
ДҮН	40 263.8	13 417.9	9 685.9	16 784.8	375.3	100.0	33.3	24.1	41.7	0.9
БАРУУН БҮС										
ДҮН	12 301.8	3 888.0	3 231.0	5 073.3	109.5	100.0	31.6	26.3	41.2	0.9
БӨ	1 597.3	540.2	355.2	681.5	20.4	100.0	33.8	22.2	42.7	1.3
ГО	2 486.6	731.9	752.6	985.2	16.9	100.0	29.4	30.3	39.6	0.7
ЗА	3 000.0	970.2	789.5	1 215.2	25.1	100.0	32.3	26.3	40.5	0.8
УВ	2 653.5	842.1	643.5	1 144.4	23.5	100.0	31.7	24.3	43.1	0.9
ХО	2 564.3	803.6	690.2	1 047.0	23.6	100.0	31.3	26.9	40.8	0.9
ХАНГАЙН БҮС										
ДҮН	14 030.8	4 668.8	3 450.8	5 784.5	126.7	100.0	33.3	24.6	41.2	0.9
АР	2 912.6	1 002.6	687.5	1 194.7	27.7	100.0	34.4	23.6	41.0	1.0
БХ	2 284.7	732.4	633.6	902.3	16.5	100.0	32.1	27.7	39.5	0.7
ӨВ	3 190.2	1 032.4	868.8	1 251.8	37.1	100.0	32.4	27.2	39.2	1.2
ХӨ	3 425.3	1 115.8	819.9	1 462.9	26.7	100.0	32.6	23.9	42.7	0.8
БУ	2 008.2	708.4	402.6	880.3	16.9	100.0	35.3	20.0	43.8	0.8
ОР	210.0	77.2	38.4	92.5	1.8	100.0	36.8	18.3	44.1	0.9
ТӨВИЙН БҮС										
ДҮН	8 400.0	2 843.8	1 968.8	3 509.3	78.1	100.0	33.9	23.4	41.8	0.9
ГС	188.6	66.8	36.6	83.4	1.8	100.0	35.4	19.4	44.2	1.0
ДО	814.7	280.3	193.8	332.1	8.5	100.0	34.4	23.8	40.8	1.0
ДУ	2 109.6	693.4	536.4	860.5	19.3	100.0	32.9	25.4	40.8	0.9
ӨМ	1 400.0	445.7	401.6	540.2	12.5	100.0	31.8	28.7	38.6	0.9
ДА	230.4	87.1	37.5	103.7	2.0	100.0	37.8	16.3	45.0	0.9
СЭ	1 030.2	354.5	227.8	438.9	9.1	100.0	34.4	22.1	42.6	0.9
ТӨ	2 626.5	916.0	535.1	1 150.5	24.9	100.0	34.9	20.4	43.8	0.9
ЗҮҮН БҮС										
ДҮН	5 199.6	1 896.8	979.6	2 265.6	57.6	100.0	36.5	18.8	43.6	1.1
ДД	1 307.3	498.1	213.3	579.4	16.5	100.0	38.1	16.3	44.3	1.3
СҮ	1 709.2	623.8	349.4	716.1	19.9	100.0	36.5	20.4	41.9	1.2
ХЭ	2 183.2	774.9	416.9	970.1	21.2	100.0	35.5	19.1	44.4	1.0
УЛААНБААТАР										
УБ	331.2	120.3	55.6	152.1	3.3	100.0	36.3	16.8	45.9	1.0

ТЭМЭЭН СҮРГИЙН БҮТЭЦ, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	толгойгоор					хувиар				
	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлтэгч	хээлтүүл эгч	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлтэгч	хээлтүү лэгч
ДҮН	260.6	94.1	82.0	81.0	3.4	100.0	36.1	31.5	31.3	1.3
	БАРУУН БҮС									
ДҮН	73.3	20.2	32.3	19.7	1.1	100.0	27.6	44.1	26.9	1.5
БӨ	4.3	0.9	2.2	1.1	0.1	100.0	21.9	51.6	25.1	1.4
ГО	27.3	8.1	11.3	7.6	0.3	100.0	29.8	41.4	27.7	1.2
ЗА	6.9	1.4	4.2	1.2	0.1	100.0	20.4	61.4	17.2	1.0
УВ	16.5	4.9	6.6	4.8	0.3	100.0	29.4	40.0	29.0	1.6
ХО	18.1	4.9	8.0	5.0	0.3	100.0	26.5	44.2	27.8	1.5
	ХАНГАЙН БҮС									
ДҮН	42	15.2	13.8	12.5	0.5	100.0	36.2	32.9	29.8	1.2
АР	0.8	0.3	0.3	0.2	0.0	100.0	41.8	31.1	25.7	1.3
БХ	25.2	9.7	7.5	7.6	0.3	100.0	38.6	29.9	30.3	1.2
ӨВ	13.5	4.7	4.6	4.0	0.2	100.0	34.4	34.2	29.9	1.5
ХӨ	2.3	0.4	1.3	0.6	0.0	100.0	16.1	56.2	26.0	1.8
БУ	0.4	0.1	0.1	0.1	0.0	100.0	35.7	28.7	31.8	3.9
ОР	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	100.0	36.9	31.5	26.1	5.4
	ТӨВИЙН БҮС									
ДҮН	123.2	51.8	27.9	42.0	1.5	100.0	42.0	22.6	34.1	1.2
ГС	0.5	0.2	0.1	0.2	0.0	100.0	34.8	24.6	37.9	2.7
ДО	24.5	8.8	6.4	9.0	0.4	100.0	35.9	26.0	36.7	1.5
ДУ	19.8	8.1	4.6	6.9	0.2	100.0	41.1	23.1	34.8	1.1
ӨМ	75.4	33.7	15.9	24.9	0.9	100.0	44.7	21.0	33.1	1.2
ДА	0.4	0.1	0.1	0.2	0.0	100.0	37.0	18.5	42.7	1.8
СЭ	0.5	0.2	0.1	0.2	0.0	100.0	36.3	25.8	34.0	3.9
ТӨ	2.1	0.7	0.7	0.6	0.0	100.0	33.0	35.2	30.1	1.7
	ЗҮҮН БҮС									
ДҮН	21.7	6.8	7.9	6.7	0.3	100.0	31.3	36.4	30.9	1.4
ДД	6.3	2.1	2.1	1.9	0.1	100.0	33.1	33.9	30.9	2.1
СҮ	10.8	3.2	4.1	3.4	0.1	100.0	29.9	37.4	31.5	1.2
ХЭ	4.8	1.5	1.7	1.4	0.1	100.0	32.0	36.4	29.9	1.8
	УЛААНБААТАР									
УБ	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	100.0	41.1	18.5	37.9	2.4

АДУУН СҮРГИЙН БҮТЭЦ, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	толгойгоор					хувиар				
	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлтэгч	хээлтүүл эгч	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлтэгч	хээлтүүл эгч
ДҮН	2 239.5	854.3	666.4	632.8	86.0	100.0	38.1	29.8	28.3	3.8
БАРУУН БҮС										
ДҮН	441.6	145.9	160.2	121.0	14.5	100.0	33.0	36.3	27.4	3.3
БӨ	65.7	20.4	24.3	18.9	2.1	100.0	31.1	37.0	28.8	3.1
ГО	71.6	21.7	27.6	19.4	2.9	100.0	30.3	38.6	27.1	4.0
ЗА	127.2	47.8	41.8	33.8	3.8	100.0	37.6	32.9	26.6	3.0
УВ	84.8	27.6	32.0	22.7	2.5	100.0	32.5	37.7	26.8	3.0
ХО	92.2	28.4	34.5	26.2	3.2	100.0	30.8	37.4	28.4	3.5
ХАНГАЙН БҮС										
ДҮН	799.4	305.4	242.1	223.5	28.4	100.0	38.2	30.3	28.0	3.6
АР	219.6	90.8	58.6	62.4	7.8	100.0	41.3	26.7	28.4	3.6
БХ	86.0	30.3	29.7	22.9	3.1	100.0	35.2	34.6	26.6	3.6
ӨВ	174.9	67.2	53.4	47.7	6.7	100.0	38.4	30.5	27.3	3.8
ХӨ	149.5	46.7	58.3	39.4	5.0	100.0	31.2	39.0	26.4	3.4
БУ	158.9	66.3	39.1	48.1	5.4	100.0	41.7	24.6	30.3	3.4
ОР	10.5	4.1	3.0	3.0	0.4	100.0	38.9	28.7	28.9	3.5
ТӨВИЙН БҮС										
ДҮН	491.8	183.2	144.3	143.4	20.9	100.0	37.3	29.3	29.2	4.2
ГС	11.2	4.7	2.7	3.4	0.5	100.0	41.5	24.0	30.1	4.4
ДО	60.8	18.8	21.0	17.9	3.2	100.0	30.9	34.5	29.4	5.2
ДУ	104.7	34.7	34.3	31.3	4.5	100.0	33.1	32.7	29.8	4.3
ӨМ	46.4	15.8	15.6	12.7	2.3	100.0	34.1	33.6	27.4	4.9
ДА	7.9	2.9	2.4	2.3	0.3	100.0	37.1	30.3	29.0	3.5
СЭ	45.3	17.1	13.9	12.7	1.7	100.0	37.7	30.6	28.0	3.8
ТӨ	215.0	89.2	54.4	63.1	8.4	100.0	41.5	25.3	29.3	3.9
ЗҮҮН БҮС										
ДҮН	488.0	213.1	114.1	139.3	21.5	100.0	43.7	23.4	28.5	4.4
ДД	142.9	65.1	31.1	40.6	6.1	100.0	45.5	21.8	28.4	4.3
СҮ	166.0	71.4	39.2	47.7	7.7	100.0	43.0	23.6	28.8	4.6
ХЭ	179.0	76.6	43.8	51.0	7.7	100.0	42.8	24.5	28.5	4.3
УЛААНБААТАР										
УБ	19.0	6.8	5.8	5.6	0.9	100.0	35.6	30.6	29.2	4.5

ҮХЭР СҮРГИЙН БҮТЭЦ, бүс нутгаар

мян.тол

	толгойгоор					хувиар				
	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлтэгч	хээлтүү лэгч	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлт эгч	хээлтүүл эгч
ДҮН	2 425.8	1 135.5	324.0	931.7	34.7	100.0	46.8	13.4	38.4	1.4
БАРУУН БҮС										
ДҮН	529.8	239.7	74.6	206.3	9.2	100.0	45.2	14.1	38.9	1.7
БӨ	94.8	44.6	9.3	38.9	2.1	100.0	47.0	9.8	41.0	2.2
ГО	42.4	18.2	7.1	16.2	0.9	100.0	42.9	16.8	38.3	2.0
ЗА	146.9	68.0	23.7	52.9	2.4	100.0	46.3	16.1	36.0	1.6
УВ	130.2	59.5	14.8	54.1	1.9	100.0	45.7	11.3	41.5	1.5
ХО	115.2	49.4	19.7	44.2	1.9	100.0	42.9	17.1	38.4	1.7
ХАНГАЙН БҮС										
ДҮН	1 046.7	478.2	166.7	385.9	15.9	100.0	45.7	15.9	36.9	1.5
АР	316.3	142.3	53.0	116.0	5.0	100.0	45.0	16.8	36.7	1.6
БХ	118.4	55.3	17.6	43.9	1.7	100.0	46.7	14.8	37.1	1.4
ӨВ	133.5	60.2	24.2	46.5	2.5	100.0	45.1	18.2	34.8	1.9
ХӨ	321.7	146.5	49.4	121.2	4.6	100.0	45.5	15.4	37.7	1.4
БУ	138.5	64.6	20.5	51.6	1.8	100.0	46.6	14.8	37.2	1.3
ОР	18.3	9.3	2.0	6.7	0.3	100.0	50.7	11.1	36.8	1.4
ТӨВИЙН БҮС										
ДҮН	376.4	180.1	39.3	152.5	4.5	100.0	47.8	10.4	40.5	1.2
ГС	5.0	2.5	0.4	2.0	0.1	100.0	50.0	7.9	40.1	1.9
ДО	30.0	12.8	3.3	13.3	0.5	100.0	42.8	11.1	44.5	1.6
ДУ	42.6	18.2	5.7	18.1	0.6	100.0	42.7	13.4	42.5	1.4
ӨМ	10.1	4.2	1.5	4.2	0.2	100.0	41.4	14.8	41.5	2.3
ДА	26.1	13.3	1.7	10.8	0.2	100.0	51.1	6.7	41.3	0.9
СЭ	105.5	51.6	10.6	42.2	1.2	100.0	48.9	10.0	39.9	1.1
ТӨ	157.2	77.5	16.1	61.9	1.7	100.0	49.3	10.3	39.4	1.1
ЗҮҮН БҮС										
ДҮН	415.0	209.4	40.8	160.2	4.6	100.0	50.5	9.8	38.6	1.1
ДД	117.5	61.0	9.9	45.2	1.4	100.0	51.9	8.4	38.5	1.2
СҮ	124.6	61.2	14.4	47.6	1.4	100.0	49.1	11.6	38.2	1.1
ХЭ	172.9	87.2	16.5	67.4	1.8	100.0	50.5	9.5	39.0	1.0
УЛААНБААТАР										
УБ	58.2	28.2	2.5	27.0	0.6	100.0	48.4	4.2	46.4	1.0

ХОНИН СҮРГИЙН БҮТЭЦ, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	толгойгоор					хувиар				
	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлтэгч	хээлтүүл эгч	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлтэгч	хээлтүүл эгч
ДҮН	16 990.1	5 743.8	3 630.1	7 490.9	125.5	100.0	33.8	21.4	44.1	0.7
БАРУУН БҮС										
ДҮН	5 066.8	1 676.5	1 164.6	2 186.0	39.7	100.0	33.1	23.0	43.1	0.8
БӨ	641.0	230.3	120.0	283.5	7.3	100.0	35.9	18.7	44.2	1.1
ГО	775.1	244.6	204.9	320.6	5.0	100.0	31.6	26.4	41.4	0.6
ЗА	1 465.3	476.7	358.2	620.4	10.0	100.0	32.5	24.4	42.3	0.7
УВ	1 278.2	428.0	263.6	576.5	10.0	100.0	33.5	20.6	45.1	0.8
ХО	907.2	296.9	217.9	385.0	7.4	100.0	32.7	24.0	42.4	0.8
ХАНГАЙН БҮС										
ДҮН	5 967.6	1 992.5	1 328.1	2 605.7	41.3	100.0	33.4	22.3	43.7	0.7
АР	1 358.1	450.7	310.1	589.1	8.1	100.0	33.2	22.8	43.4	0.6
БХ	628.1	203.2	158.0	262.9	4.0	100.0	32.4	25.2	41.8	0.6
ӨВ	1 462.1	476.4	367.2	604.0	14.5	100.0	32.6	25.1	41.3	1.0
ХӨ	1 442.0	486.8	294.8	651.8	8.6	100.0	33.8	20.4	45.2	0.6
БУ	989.9	344.7	181.7	458.0	5.5	100.0	34.8	18.4	46.3	0.6
ОР	87.6	30.7	16.3	39.9	0.6	100.0	35.0	18.7	45.6	0.7
ТӨВИЙН БҮС										
ДҮН	3 431.1	1 177.1	710.5	1 518.1	25.4	100.0	34.3	20.7	44.2	0.7
ГС	74.2	25.5	13.6	34.5	0.6	100.0	34.4	18.4	46.5	0.8
ДО	310.9	110.5	64.8	133.3	2.3	100.0	35.6	20.8	42.9	0.7
ДУ	944.3	322.6	213.0	401.8	7.0	100.0	34.2	22.6	42.5	0.7
ӨМ	296.5	98.8	73.6	121.0	3.2	100.0	33.3	24.8	40.8	1.1
ДА	102.2	38.7	14.8	47.8	0.9	100.0	37.9	14.4	46.8	0.8
СЭ	453.5	154.0	94.4	202.0	3.2	100.0	33.9	20.8	44.5	0.7
ТӨ	1 249.3	427.0	236.3	577.7	8.2	100.0	34.2	18.9	46.2	0.7
ЗҮҮН БҮС										
ДҮН	2 396.1	851.8	404.9	1 121.4	18.0	100.0	35.5	16.9	46.8	0.8
ДД	611.4	222.3	86.9	297.0	5.3	100.0	36.4	14.2	48.6	0.9
СҮ	776.3	278.8	146.3	345.2	6.0	100.0	35.9	18.8	44.5	0.8
ХЭ	1 008.3	350.7	171.7	479.2	6.7	100.0	34.8	17.0	47.5	0.7
УЛААНБААТАР										
УБ	128.7	45.9	22.2	59.7	0.9	100.0	35.7	17.2	46.4	0.7

ЯМААН СҮРГИЙН БҮТЭЦ, бүс нутгаар

мян.тол

	толгойгоор					хувиар				
	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлтэгч	хээлтүү лэгч	Бүгд	төл, өсвөр насны	ажлын ба бэлтгэлийн насны эр	хээлтэгч	хээлтүү лэгч
ДҮН	18 347.8	5 590.2	4 983.4	7 648.5	125.7	100.0	30.5	27.2	41.7	0.7
БАРУУН БҮС										
ДҮН	6 191.0	1 805.7	1 799.4	2 540.7	45.2	100.0	29.2	29.1	41.0	0.7
БӨ	791.6	244.0	199.5	339.2	9.0	100.0	30.8	25.2	42.8	1.1
ГО	1 570.2	439.3	501.7	621.5	7.8	100.0	28.0	31.9	39.6	0.5
ЗА	1 253.6	376.2	361.6	507.0	8.8	100.0	30.0	28.8	40.4	0.7
УВ	1 143.8	322.1	326.5	486.4	8.8	100.0	28.2	28.5	42.5	0.8
ХО	1 431.6	424.1	410.1	586.6	10.8	100.0	29.6	28.6	41.0	0.8
ХАНГАЙН БҮС										
ДҮН	6 174.5	1 877.5	1 699.9	2 556.7	40.4	100.0	30.4	27.5	41.4	0.7
АР	1 017.6	318.4	265.5	427.0	6.7	100.0	31.3	26.1	42.0	0.7
БХ	1 427.1	433.9	420.8	565.0	7.4	100.0	30.4	29.5	39.6	0.5
ӨВ	1 406.1	423.9	419.4	549.6	13.2	100.0	30.1	29.8	39.1	0.9
ХӨ	1 509.8	435.5	416.0	649.9	8.4	100.0	28.8	27.6	43.0	0.6
БУ	720.4	232.7	161.2	322.4	4.1	100.0	32.3	22.4	44.8	0.6
ОР	93.5	33.1	17.0	42.8	0.6	100.0	35.4	18.2	45.8	0.7
ТӨВИЙН БҮС										
ДҮН	3 978.3	1 251.8	1 047.1	1 653.6	25.8	100.0	31.5	26.3	41.6	0.6
ГС	97.8	34.0	19.8	43.3	0.7	100.0	34.8	20.2	44.3	0.7
ДО	388.5	129.3	98.4	158.6	2.2	100.0	33.3	25.3	40.8	0.6
ДУ	998.2	309.9	278.8	402.6	7.0	100.0	31.0	27.9	40.3	0.7
ӨМ	971.6	293.2	295.0	377.4	5.9	100.0	30.2	30.4	38.8	0.6
ДА	93.8	32.0	18.6	42.6	0.6	100.0	34.1	19.8	45.4	0.7
СЭ	425.4	131.7	108.9	181.9	2.9	100.0	31.0	25.6	42.7	0.7
ТӨ	1 003.0	321.7	227.6	447.2	6.5	100.0	32.1	22.7	44.6	0.6
ЗҮҮН БҮС										
ДҮН	1 878.9	615.8	412.0	837.8	13.3	100.0	32.8	21.9	44.6	0.7
ДД	429.2	147.6	83.4	194.6	3.5	100.0	34.4	19.4	45.3	0.8
СҮ	631.5	209.2	145.4	272.2	4.7	100.0	33.1	23.0	43.1	0.7
ХЭ	818.2	259.0	183.2	371.0	5.1	100.0	31.6	22.4	45.3	0.6
УЛААНБААТАР										
УБ	125.2	39.4	25.1	59.8	0.9	100.0	31.5	20.1	47.8	0.7

ХОНИН ТОЛГОЙД ШИЛЖҮҮЛСЭН МАЛЫН ТОО, бүс нутгаар

	МЯН.ТОЛ				
	2003	2004	2005	2006	2007
ДҮН	46166.6	49070.4	52081.6	57800.0	65037.5
БАРУУН БҮС					
ДҮН	11083.8	12415.0	13351.9	15468.9	17272.2
БӨ	2086.6	2096.4	2023.9	2231.0	2403.5
ГО	1621.4	1948.6	2299.8	2729.7	3080.5
ЗА	2592.1	2905.4	3183.8	3787.5	4400.0
УВ	2486.8	2851.6	2984.6	3444.8	3765.3
ХО	2296.9	2613.0	2859.8	3275.8	3622.9
ХАНГАЙН БҮС					
ДҮН	15675.4	16675.4	18065.6	20535.9	23614.1
АР	4089.4	4190.4	4554.4	5083.8	5714.0
БХ	1919.2	2182.0	2461.3	2871.5	3350.4
ӨВ	3050.9	3369.9	3572.7	4025.3	4820.8
ХӨ	4135.0	4338.0	4570.6	5179.3	5789.3
БУ	2270.8	2369.0	2662.0	3076.2	3584.0
ОР	210.1	226.1	244.6	299.7	355.6
ТӨВИЙН БҮС					
ДҮН	10067.3	10739.7	11195.1	11604.4	13325.3
ГС	180.1	210.9	243.4	259.9	273.4
ДО	1722.7	1864.6	1738.9	1263.6	1388.5
ДУ	2460.0	2719.7	2765.1	2741.9	2930.1
ӨМ	1378.8	1563.4	1629.0	1661.1	1933.4
ДА	256.6	255.3	279.9	327.3	400.4
СЭ	1184.1	1136.7	1196.3	1406.2	1789.1
ТӨ	2885.0	2989.0	3342.5	3944.4	4610.4
ЗҮҮН БҮС					
ДҮН	8776.2	8689.3	8878.9	9488.2	10101.5
ДД	2084.3	2130.5	2248.1	2446.6	2734.6
СҮ	3545.1	3381.6	3211.9	3323.4	3308.2
ХЭ	3146.8	3177.2	3418.9	3718.2	4058.7
УЛААНБААТАР					
УБ	563.8	551.1	590.1	702.6	724.3

НЭГ МАЛЧИНД НОГДОХ МАЛ, бүс нутгаар

	Малчдын тоо			Нэг малчинд ногдох мал					
				толгойгоор			бодод шилжүүлснээр		
	2005	2006	2007	2005	2006	2007	2005	2006	2007
ДҮН	364 293	364 350	366 199	83.4	95.5	110.0	22.5	24.9	27.8
БАРУУН БҮС									
ДҮН	107 980	108 815	108 704	85.6	100.3	113.2	19.4	22.3	24.8
БӨ	23 234	23 071	23 682	56.8	63.7	67.4	13.6	15.0	15.7
ГО	18 642	19 113	17 945	98.4	115.1	138.6	19.4	22.4	26.8
ЗА	23 300	23 417	23 737	90.2	108.9	126.4	21.3	25.2	28.9
УВ	21 343	21 222	21 902	94.7	113.1	121.2	22.2	25.7	27.2
ХО	21 461	21 992	21 438	91.5	104.3	119.6	20.9	23.3	26.3
ХАНГАЙН БҮС									
ДҮН	140 775	143 844	146 164	71.7	82.4	96.0	20.0	22.2	25.2
АР	32 073	32 293	32 892	68.4	78.4	88.5	22.1	24.5	27.1
БХ	24 445	24 254	24 251	63.5	77.4	94.2	16.0	18.7	21.7
ӨВ	33 779	35 041	33 587	68.1	74.9	95.0	16.5	17.9	22.3
ХӨ	36 315	37 084	38 394	69.0	80.2	89.2	19.6	21.8	23.5
БУ	12 529	13 489	15 123	111.7	124.0	132.8	32.7	35.1	36.6
ОР	1 634	1 683	1 917	84.0	103.6	109.5	23.3	27.7	28.8
ТӨВИЙН БҮС									
ДҮН	66 427	63 063	64 289	99.8	112.1	130.7	27.0	29.4	33.0
ГС	1 043	1 228	0 974	149.4	138.6	193.7	35.4	32.2	42.7
ДО	8 498	7 330	7 239	114.3	97.2	112.5	33.5	28.7	31.5
ДУ	16 936	16 487	15 910	108.0	115.6	132.6	25.6	26.1	28.9
ӨМ	13 152	12 053	12 261	85.3	95.9	114.2	22.3	24.7	27.8
ДА	2 541	2 016	2 244	56.2	89.4	102.7	17.4	25.7	28.2
СЭ	6 707	7 023	6 731	93.6	110.3	153.1	28.0	31.4	41.6
ТӨ	17 550	16 926	18 930	101.4	128.4	138.8	29.2	35.8	37.4
ЗҮҮН БҮС									
ДҮН	42 749	42 510	40 632	98.0	109.2	128.0	32.3	34.7	38.6
ДД	9 894	9 793	9 097	98.9	113.7	143.7	35.4	38.9	46.8
СҮ	18 214	18 342	17 012	83.6	89.1	100.5	27.5	28.2	30.3
ХЭ	14 641	14 375	14 523	115.4	131.8	150.3	36.2	40.1	43.3
УЛААНБААТАР									
УБ	6 362	6 118	6 410	38.8	52.6	51.7	14.7	18.1	17.9

ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ТОО, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	Бүгд	Үүнээс				
		Ингэ	Гүү	Үнээ	Эм хонь	Эм ямаа
ДҮН	16 784.8	81.0	632.8	931.7	7 490.7	7 648.5
БАРУУН БҮС						
ДҮН	5 073.3	19.7	121.0	206.3	2 186.0	2 540.7
БӨ	681.5	1.1	18.9	38.9	283.5	339.2
ГО	985.2	7.6	19.4	16.2	320.6	621.5
ЗА	1 215.2	1.2	33.8	52.9	620.4	507.0
УВ	1 144.4	4.8	22.7	54.1	576.5	486.4
ХО	1 047.0	5.0	26.2	44.2	385.0	586.6
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	5 784.5	12.5	223.5	385.9	2 605.7	2 556.7
АР	1 194.7	0.2	62.4	116.0	589.1	427.0
БХ	902.3	7.6	22.9	43.9	262.9	565.0
ӨВ	1 251.8	4.0	47.7	46.5	604.0	549.6
ХӨ	1 462.9	0.6	39.4	121.2	651.8	649.9
БУ	880.3	0.1	48.1	51.6	458.0	322.4
ОР	92.5	0.0	3.0	6.7	39.9	42.8
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	3 509.3	42.0	143.4	152.5	1 518.1	1 653.6
ГС	83.4	0.2	3.4	2.0	34.5	43.3
ДО	332.1	9.0	17.9	13.3	133.3	158.6
ДУ	860.5	6.9	31.3	18.1	401.8	402.6
ӨМ	540.2	24.9	12.7	4.2	121.0	377.4
ДА	103.7	0.2	2.3	10.8	47.8	42.6
СЭ	438.9	0.2	12.7	42.2	202.0	181.9
ТӨ	1 150.5	0.6	63.1	61.9	577.7	447.2
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	2 265.6	6.7	139.3	160.2	1 121.4	837.8
ДД	579.4	1.9	40.6	45.2	297.0	194.6
СҮ	716.1	3.4	47.7	47.6	345.2	272.2
ХЭ	970.1	1.4	51.0	67.4	479.2	371.0
УЛААНБААТАР						
УБ	152.1	0.0	5.6	27.0	59.7	59.8

ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ӨСӨЛТ, өмнөх онтой харьцуулснаар, бүс нутгаар
МЯН.ТОЛ

	бүгд		ингэ		гүү	
	хувь	зөрүү	хувь	зөрүү	хувь	зөрүү
ДҮН	114.1	2072.4	105.5	4.3	106.5	38.8
БАРУУН БҮС						
ДҮН	112.3	556.2	105.8	1.1	109.8	10.8
БӨ	106.9	43.8	100.1	0.0	103.0	0.6
ГО	112.4	108.7	106.6	0.5	117.7	2.9
ЗА	117.1	177.7	107.2	0.1	113.1	3.9
УВ	112.3	125.7	106.2	0.3	107.7	1.6
ХО	110.6	100.3	105.4	0.3	107.5	1.8
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	117.6	865.3	107.1	0.8	108.6	17.7
АР	114.6	152.1	87.7	0.0	107.2	4.2
БХ	119.6	147.6	109.2	0.6	110.1	2.1
ӨВ	119.6	204.9	106.0	0.2	118.1	7.3
ХӨ	115.7	198.8	100.7	0.0	100.6	0.3
БУ	119.6	144.3	105.1	0.0	107.9	3.5
ОР	123.7	17.7	80.6	0.0	111.5	0.3
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	113.4	415.5	106.3	2.5	106.6	8.8
ГС	107.8	6.0	113.0	0.0	94.2	-0.2
ДО	97.5	-8.7	102.0	0.2	105.3	0.9
ДУ	106.5	52.5	106.1	0.4	97.9	-0.7
ӨМ	111.6	56.0	107.9	1.8	117.9	1.9
ДА	122.5	19.1	114.7	0.0	108.9	0.2
СЭ	130.7	103.2	115.3	0.0	112.1	1.4
ТӨ	119.5	187.4	101.8	0.0	109.2	5.3
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	111.5	233.1	97.5	-0.2	101.0	1.4
ДД	118.8	91.6	101.2	0.0	107.4	2.8
СҮ	103.1	21.8	96.7	-0.1	95.1	-2.5
ХЭ	114.1	119.8	94.7	-0.1	102.1	1.0
УЛААНБААТАР						
УБ	101.5	2.3	167.9	0.0	101.4	0.1

Хавсралт 25-ын үргэлжлэл

	үнээ		эм хонь		эм ямаа	
	хувь	зөрүү	хувь	зөрүү	хувь	зөрүү
ДҮН	111.0	92.3	113.3	879.2	116.1	1057.8
БАРУУН БҮС						
ДҮН	109.3	17.6	111.2	220.7	113.7	306.0
БӨ	105.6	2.1	104.6	12.4	109.3	28.8
ГО	112.0	1.7	109.6	28.1	113.8	75.5
ЗА	114.0	6.5	117.1	90.4	117.9	76.9
УВ	109.8	4.8	110.7	55.7	115.0	63.3
ХО	106.0	2.5	109.7	34.1	111.7	61.6
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	113.6	46.2	117.4	385.3	119.4	415.3
АР	113.2	13.5	115.1	77.4	115.4	56.9
БХ	108.1	3.3	116.3	36.9	122.7	104.7
ӨВ	117.6	7.0	120.1	101.0	119.4	89.4
ХӨ	111.5	12.5	115.8	89.0	117.6	97.1
БУ	122.2	9.4	118.9	72.9	122.2	58.5
ОР	108.7	0.5	125.7	8.2	125.7	8.7
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	117.1	22.3	112.9	173.5	114.4	208.3
ГС	104.6	0.1	105.7	1.9	110.9	4.3
ДО	108.8	1.1	95.4	-6.5	97.3	-4.4
ДУ	106.8	1.2	105.8	22.0	107.9	29.6
ӨМ	119.7	0.7	111.1	12.1	111.7	39.4
ДА	120.2	1.8	118.5	7.5	128.9	9.5
СЭ	123.5	8.0	130.1	46.8	134.9	47.0
ТӨ	118.0	9.5	118.4	89.8	122.7	82.8
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	103.0	4.6	110.0	102.3	117.5	125.0
ДД	108.3	3.5	117.2	43.6	127.3	41.7
СҮ	94.5	-2.8	101.0	3.4	109.5	23.7
ХЭ	106.2	4.0	113.1	55.3	119.1	59.5
УЛААНБААТАР						
УБ	106.0	1.5	95.8	-2.6	105.8	3.3

НИЙТ СҮРЭГТ НИЙТ ХЭЭЛТЭГЧ МАЛЫН ЭЗЛЭХ ХУВЬ, бүс нутгаар

	Бүгд	Үүнээс				
		Ингэ	Гүү	Үнээ	Эм хонь	Эм ямаа
ДҮН	41.7	31.1	28.3	38.4	44.1	41.7
БАРУУН БҮС						
ДҮН	41.2	26.9	27.4	38.9	43.1	41.0
БӨ	42.7	25.1	28.8	41.0	44.2	42.8
ГО	39.6	27.7	27.1	38.3	41.4	39.6
ЗА	40.5	17.2	26.6	36.0	42.3	40.4
УВ	43.1	29.0	26.8	41.5	45.1	42.5
ХО	40.8	27.8	28.4	38.4	42.4	41.0
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	41.2	29.9	28.0	36.9	43.7	41.4
АР	41.0	25.7	28.4	36.7	43.4	42.0
БХ	39.5	30.3	26.6	37.1	41.8	39.6
ӨВ	39.2	29.9	27.3	34.8	41.3	39.1
ХӨ	42.7	26.0	26.4	37.7	45.2	43.0
БУ	43.8	31.8	30.3	37.2	46.3	44.8
ОР	44.1	26.1	28.9	36.8	45.6	45.8
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	41.8	34.1	29.2	40.5	44.2	41.6
ГС	44.2	37.9	30.1	40.1	46.5	44.3
ДО	40.8	36.7	29.4	44.5	42.9	40.8
ДУ	40.8	34.8	29.8	42.5	42.5	40.3
ӨМ	38.6	33.1	27.4	41.5	40.8	38.8
ДА	45.0	42.7	29.0	41.3	46.8	45.4
СЭ	42.6	34.0	28.0	39.9	44.5	42.7
ТӨ	43.8	30.1	29.3	39.4	46.2	44.6
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	43.6	31.0	28.6	38.6	46.8	44.6
ДД	44.3	30.9	28.4	38.5	48.6	45.3
СҮ	41.9	31.5	28.8	38.2	44.5	43.1
ХЭ	44.4	29.9	28.5	39.0	47.5	45.3
УЛААНБААТАР						
УБ	45.9	37.9	29.2	46.4	46.4	47.8

БОЙЖУУЛСАН ТӨЛ, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	2006	2007	үүнээс				
			Ботго	Унага	Тугал	Хурга	Ишиг
ДҮН	10 778.6	12 767.6	34.8	431.0	688.1	5 857.0	5 756.6
БАРУУН БҮС							
ДҮН	3 557.6	3 962.0	8.1	78.0	146.5	1 771.0	1 958.4
БӨ	521.9	539.3	0.4	12.4	28.3	240.5	257.6
ГО	670.5	779.3	3.2	12.3	11.8	265.5	486.6
ЗА	803.0	952.3	0.6	24.2	39.3	493.1	395.1
УВ	796.4	833.6	1.8	12.0	34.7	448.0	337.1
ХО	765.8	857.5	2.0	17.0	32.4	323.9	482.0
ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	3 644.3	4 340.7	5.6	155.9	281.2	2 003.5	1 894.6
АР	773.2	907.0	0.1	46.1	83.0	454.2	323.6
БХ	550.3	679.9	3.4	15.4	33.5	203.8	423.8
ӨВ	815.4	983.7	1.9	34.5	35.2	477.6	434.6
ХӨ	904.9	1 041.2	0.2	22.9	86.1	489.0	443.0
БУ	543.6	656.2	0.1	34.3	37.3	348.1	236.6
ОР	56.9	72.6	0.0	2.6	6.1	30.8	33.0
ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	2 011.4	2 641.3	18.1	92.2	111.1	1 172.5	1 247.3
ГС	56.5	64.9	0.1	2.5	1.6	26.5	34.2
ДО	122.9	265.1	3.6	11.9	9.4	111.3	128.8
ДУ	547.1	663.3	2.9	17.3	11.6	322.1	309.3
ӨМ	261.5	416.9	11.1	8.0	2.6	99.1	296.0
ДА	58.7	82.3	0.1	1.9	8.6	39.6	32.2
СЭ	264.6	323.2	0.1	9.0	30.0	152.2	131.9
ТӨ	700.1	825.6	0.3	41.6	47.3	421.5	314.9
ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	1 466.1	1 706.7	3.0	101.2	129.4	860.6	612.4
ДД	366.7	433.3	0.9	30.7	37.0	220.4	144.4
СҮ	519.2	575.5	1.6	36.3	39.4	285.5	212.7
ХЭ	580.2	697.9	0.6	34.3	53.0	354.8	255.3
УЛААНБААТАР							
УБ	99.3	116.9	0.0	3.7	19.9	49.4	43.9

Хавсралт 27-ийн үргэлжлэл

	бойжилтын хувь					
	Бүгд	Ботго	Унага	Тугал	Хурга	Ишиг
ДҮН	97.1	95.7	94.7	97.3	97.7	96.8
БАРУУН БҮС						
ДҮН	96.0	89.2	91.8	95.8	96.6	95.6
БӨ	95.3	74.7	89.5	94.7	96.7	94.5
ГО	95.6	90.2	90.5	94.5	96.7	95.2
ЗА	97.3	90.9	94.4	96.9	97.7	97.1
УВ	93.5	91.5	89.0	95.5	94.5	92.1
ХО	97.9	89.1	93.1	96.5	97.9	98.2
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	97.0	97.0	93.6	97.0	97.8	96.4
АР	97.0	100.0	94.0	96.1	97.9	96.4
БХ	95.2	98.9	89.2	93.6	94.7	95.8
ӨВ	98.2	97.3	97.3	98.0	98.8	97.6
ХӨ	95.7	65.8	86.4	97.7	96.9	94.6
БУ	98.8	98.3	96.6	99.3	99.2	98.6
ОР	99.1	100.0	99.1	99.4	99.6	98.6
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	98.5	98.6	96.6	98.6	98.7	98.5
ГС	99.9	100.0	99.3	99.9	99.8	99.9
ДО	99.4	98.8	99.5	99.8	99.6	99.2
ДУ	98.7	99.1	95.8	98.3	99.0	98.5
ӨМ	98.7	98.4	96.6	97.7	98.8	98.7
ДА	99.6	98.5	99.2	99.8	99.9	99.4
СЭ	99.4	100.0	98.0	99.5	99.5	99.4
ТӨ	97.5	94.4	95.7	97.6	97.8	97.3
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	98.1	95.4	97.1	98.5	98.1	98.1
ДД	98.7	97.1	98.8	99.3	98.6	98.7
СҮ	97.5	94.1	95.9	97.2	97.5	97.9
ХЭ	98.1	96.5	96.8	99.0	98.3	97.9
УЛААНБААТАР						
УБ	98.7	100.0	96.8	99.1	98.3	99.0

100 ЭХЭЭС БОЙЖУУЛСАН ТӨЛ, бүс нутгаар

	Бүгд		Ботго		Унага		Тугал		Хурга		Ишиг	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ДҮН	84	87	44	45	69	73	80	82	87	89	83	87
БАРУУН БҮС												
ДҮН	91	88	45	44	75	71	80	78	94	90	91	88
БӨ	89	85	48	41	72	68	83	77	92	89	89	83
ГО	91	89	47	45	73	75	87	81	95	91	90	89
ЗА	94	92	52	58	81	81	87	85	96	93	93	92
УВ	88	82	42	40	69	57	71	70	91	86	87	80
ХО	93	91	44	43	77	70	79	78	94	92	94	92
ХАНГАЙН БҮС												
ДҮН	87	88	45	47	72	76	81	83	90	90	87	88
АР	85	87	85	51	78	79	81	81	86	89	85	87
БХ	88	90	46	48	70	74	81	82	89	90	89	92
ӨВ	88	94	44	49	72	85	81	89	92	95	86	94
ХӨ	85	82	33	26	60	59	78	79	90	87	84	80
БУ	90	89	33	50	77	77	89	88	91	90	90	90
ОР	96	97	95	11	92	96	88	99	98	97	96	97
ТӨВИЙН БҮС												
ДҮН	71	85	43	46	56	69	74	85	78	87	66	86
ГС	83	84	56	51	72	70	86	86	88	81	81	87
ДО	30	78	37	41	26	70	32	77	38	80	23	79
ДУ	71	82	43	45	37	54	51	68	79	85	68	83
ӨМ	56	86	45	48	51	74	58	75	67	91	54	88
ДА	88	97	42	46	78	89	86	95	88	98	89	97
СЭ	94	96	35	55	75	79	87	88	93	98	98	98
ТӨ	89	86	45	46	76	72	88	90	91	86	90	86
ЗҮҮН БҮС												
ДҮН	81	84	42	43	73	73	84	83	82	84	80	86
ДД	85	89	47	47	79	81	87	89	83	87	91	94
СҮ	81	83	40	44	74	72	77	78	82	84	81	86
ХЭ	78	82	41	37	68	69	87	83	81	84	74	82
УЛААНБААТАР												
УБ	85	78	33	93	67	67	76	78	86	79	92	78

ТОМ МАЛЫН ЗҮЙ БҮС ХОРОГДОЛ, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	2006	2007	үүнээс				
			Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
ДҮН	476.4	294.2	2.0	24.6	27.9	119.9	119.8
БАРУУН БҮС							
ДҮН	73.3	106.5	0.7	6.1	8.5	43.0	48.3
БӨ	15.0	22.9	0.1	1.9	2.4	7.9	10.6
ГО	6.2	11.9	0.2	0.4	0.3	4.1	7.0
ЗА	12.1	13.8	0.1	0.9	1.2	6.4	5.2
УВ	32.4	47.7	0.2	2.0	3.5	21.7	20.3
ХО	7.6	10.1	0.1	0.8	1.1	3.0	5.1
ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	87.6	86.5	0.2	8.8	9.6	32.8	35.3
АР	21.4	17.3	0.0	2.2	2.3	6.1	6.7
БХ	19.0	22.6	0.1	1.5	2.8	8.2	10.1
ӨВ	19.2	12.1	0.0	1.0	1.1	4.5	5.4
ХӨ	20.9	25.2	0.0	2.4	2.7	10.0	10.1
БУ	6.3	8.9	0.0	1.6	0.6	3.7	2.9
ОР	0.8	0.4	0.0	0.1	0.1	0.1	0.1
ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	240.8	37.7	0.9	3.7	2.1	14.4	16.5
ГС	1.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ДО	131.7	6.5	0.3	0.4	0.2	2.7	2.9
ДУ	49.7	6.0	0.0	1.2	0.3	2.2	2.3
ӨМ	40.7	10.0	0.5	0.3	0.1	2.8	6.3
ДА	0.3	0.3	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1
СЭ	2.5	1.5	0.0	0.2	0.3	0.5	0.5
ТӨ	14.9	13.4	0.0	1.6	1.3	6.1	4.4
ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	72.6	61.9	0.3	5.9	7.4	29.1	19.2
ДД	5.8	4.3	0.0	0.4	0.7	1.8	1.4
СҮ	24.5	29.4	0.1	3.1	3.6	14.3	8.3
ХЭ	42.3	28.1	0.1	2.4	3.1	13.0	9.6
УЛААНБААТАР							
УБ	2.1	1.6	0.0	0.2	0.4	0.6	0.4

Хавсралт 29-ын үргэлжлэл

	Оны эхний малд эзлэх хувь					
	Бүгд	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
ДҮН	0.8	0.8	1.2	1.3	0.8	0.8
			БАРУУН БҮС			
ДҮН	1.0	0.9	1.5	1.8	0.9	0.9
БӨ	1.6	2.2	3.0	2.7	1.3	1.5
ГО	0.5	0.6	0.6	0.7	0.6	0.5
ЗА	0.5	0.8	0.8	0.9	0.5	0.5
УВ	2.0	1.4	2.5	2.9	1.9	2.0
ХО	0.4	0.7	1.0	1.0	0.4	0.4
			ХАНГАЙН БҮС			
ДҮН	0.7	0.4	1.2	1.0	0.6	0.7
АР	0.7	0.2	1.1	0.8	0.5	0.8
БХ	1.2	0.5	1.9	2.5	1.6	0.9
ӨВ	0.5	0.3	0.6	1.0	0.4	0.5
ХӨ	0.8	0.8	1.6	1.0	0.8	0.8
БУ	0.5	1.1	1.1	0.5	0.4	0.5
ОР	0.3	0.8	1.2	0.6	0.2	0.1
			ТӨВИЙН БҮС			
ДҮН	0.5	0.8	0.8	0.7	0.5	0.5
ГС	0.0	0.4	0.1	0.3	0.0	0.0
ДО	0.9	1.2	0.6	0.7	1.0	0.9
ДУ	0.3	0.2	1.1	0.6	0.2	0.3
ӨМ	0.9	0.7	0.6	1.0	1.1	0.8
ДА	0.2	0.3	0.3	0.3	0.2	0.1
СЭ	0.2	0.2	0.6	0.3	0.1	0.1
ТӨ	0.6	1.4	0.8	1.0	0.6	0.5
			ЗҮҮН БҮС			
ДҮН	1.3	1.1	1.2	1.9	1.3	1.2
ДД	0.4	0.5	0.3	0.7	0.3	0.4
СҮ	1.8	1.3	1.7	2.8	1.9	1.5
ХЭ	1.5	1.7	1.4	1.9	1.5	1.4
			УЛААНБААТАР			
УБ	0.5	0.0	0.9	0.7	0.4	0.4

ГЭНЭТИЙН АЮУЛААР ХОРОГДСОН МАЛЫН ТОО, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	2006	2007	үүнээс				
			Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
ДҮН	73.0	43.8	0.2	2.9	3.8	20.2	16.8
БАРУУН БҮС							
ДҮН	14.4	16.2	0.1	0.8	1.2	7.1	7.1
БӨ	3.6	1.9	0.0	0.2	0.2	0.7	0.8
ГО	0.1	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1
ЗА	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
УВ	10.1	13.8	0.1	0.6	0.9	6.2	6.0
ХО	0.2	0.3	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1
ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	7.4	7.9	0.0	0.5	0.9	2.6	3.8
АР	0.3	0.3	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1
БХ	3.1	4.9	0.0	0.3	0.8	1.5	2.3
ӨВ	1.0	1.5	0.0	0.0	0.0	0.6	0.9
ХӨ	1.8	1.0	0.0	0.1	0.1	0.4	0.4
БУ	1.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ОР	0.1	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	32.3	4.4	0.0	0.3	0.3	1.9	1.9
ГС	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ДО	21.2	2.3	0.0	0.0	0.0	1.2	1.1
ДУ	0.6	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ӨМ	3.8	0.4	0.0	0.0	0.0	0.1	0.3
ДА	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
СЭ	1.2	0.4	0.0	0.1	0.0	0.1	0.1
ТӨ	4.6	1.3	0.0	0.2	0.2	0.5	0.4
ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	18.0	14.6	0.0	1.2	1.2	8.3	3.8
ДД	0.1	0.2	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1
СҮ	7.2	10.5	0.0	0.8	0.9	6.3	2.4
ХЭ	10.8	3.9	0.0	0.3	0.3	1.9	1.3
УЛААНБААТАР							
УБ	0.8	0.7	0.0	0.1	0.2	0.2	0.2

Хавсралт 30-ын үргэлжлэл

Зүй бус хорогдолд эзлэх хувь						
	Бүгд	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
ДҮН	14.9	9.1	11.8	13.6	16.8	14.0
БАРУУН БҮС						
ДҮН	15.2	15.9	12.8	13.9	16.5	14.6
БӨ	8.5	12.8	9.8	9.8	9.4	7.2
ГО	1.7	9.3	1.0	3.2	1.0	2.0
ЗА	0.1	0.0	0.1	0.4	0.1	0.1
УВ	28.9	31.1	27.9	25.6	28.7	29.7
ХО	2.8	5.6	2.4	2.4	3.2	2.7
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	9.1	11.9	6.0	9.7	8.1	10.8
АР	1.5	0.0	3.0	1.5	0.9	1.5
БХ	21.7	10.2	19.6	27.2	18.7	23.0
ӨВ	12.7	23.3	1.0	0.1	13.5	16.6
ХӨ	3.8	0.0	3.8	3.9	3.5	4.1
БУ	1.3	0.0	1.7	0.8	1.3	1.3
ОР	29.8	0.0	40.2	31.6	26.4	22.4
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	11.7	3.8	8.9	13.0	13.1	11.5
ГС	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ДО	35.3	8.5	4.2	4.3	43.2	36.6
ДУ	0.1	6.8	0.1	0.8	0.0	0.0
ӨМ	4.0	0.9	1.1	6.9	4.2	4.3
ДА	11.6	0.0	34.8	24.5	3.8	9.6
СЭ	28.2	0.0	47.5	18.7	28.5	23.0
ТӨ	9.6	0.0	11.4	15.6	7.5	10.2
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	23.6	8.9	20.4	16.6	28.6	19.8
ДД	5.6	0.0	7.3	4.2	6.5	4.8
СҮ	35.6	7.1	27.5	25.5	43.8	29.4
ХЭ	13.8	15.1	13.7	9.1	15.0	13.6
УЛААНБААТАР						
УБ	43.9	0.0	43.2	47.3	41.0	44.9

ХЭЭЛ ХАЯСАН ХЭЭЛТЭГЧ, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	2006	2007	үүнээс				
			Ингэ	Гүү	Үнээ	Эм хонь	Эм ямаа
ДҮН	332.9	317.9	0.3	20.1	22.2	100.7	174.6
БАРУУН БҮС							
ДҮН	73.5	123.8	0.1	5.9	6.4	29.2	82.3
БӨ	15.0	35.6	0.0	2.0	2.5	9.0	22.0
ГО	13.8	17.2	0.0	0.6	0.4	2.8	13.3
ЗА	15.1	18.7	0.0	1.5	1.8	7.0	8.5
УВ	18.4	32.5	0.0	0.8	0.7	6.9	24.0
ХО	11.2	19.8	0.0	1.0	1.0	3.4	14.4
ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	101.6	102.9	0.0	6.2	10.3	34.0	52.3
АР	27.0	25.6	0.0	1.6	4.1	10.2	9.7
БХ	10.8	9.4	0.0	0.4	0.7	2.4	5.8
ӨВ	19.1	9.5	0.0	0.8	0.9	3.0	4.9
ХӨ	33.1	46.4	0.0	2.4	3.7	12.6	27.6
БУ	10.8	11.5	0.0	1.0	0.9	5.7	4.0
ОР	0.8	0.6	0.0	0.0	0.0	0.1	0.4
ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	104.2	44.9	0.1	3.7	2.2	15.2	23.7
ГС	0.7	0.4	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2
ДО	15.3	3.2	0.1	0.4	0.2	1.0	1.4
ДУ	24.8	12.9	0.0	1.0	0.4	3.4	8.1
ӨМ	40.2	4.5	0.0	0.0	0.0	0.4	4.0
ДА	1.3	1.3	0.0	0.1	0.0	0.7	0.6
СЭ	7.6	5.9	0.0	0.5	0.9	2.2	2.3
ТӨ	14.3	16.7	0.0	1.7	0.7	7.3	7.1
ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	51.1	43.0	0.1	4.1	2.9	21.0	14.9
ДД	9.0	10.4	0.0	0.9	0.8	6.9	1.8
СҮ	20.8	16.7	0.0	1.9	1.4	7.1	6.3
ХЭ	21.3	15.9	0.0	1.3	0.8	7.1	6.7
УЛААНБААТАР							
УБ	2.6	3.3	0.0	0.2	0.4	1.3	1.4

Хавсралт 31-ийн үргэлжлэл

	Оны эхний хээлтэгчид эзлэх хувь					
	Бүгд	Ингэ	Гүү	Үнээ	Эм хонь	Эм ямаа
ДҮН	2.2	0.4	3.4	2.6	1.5	2.6
			БАРУУН БҮС			
ДҮН	2.7	0.5	5.4	3.4	1.5	3.7
БӨ	5.6	1.9	11.1	6.7	3.3	7.1
ГО	2.0	0.2	3.7	2.8	1.0	2.4
ЗА	1.8	0.5	4.9	3.9	1.3	2.0
УВ	3.2	0.3	3.9	1.5	1.3	5.7
ХО	2.1	0.8	4.0	2.3	1.0	2.7
			ХАНГАЙН БҮС			
ДҮН	2.1	0.1	3.0	3.0	1.5	2.4
АР	2.5	0.4	2.8	4.0	2.0	2.6
БХ	1.2	0.1	2.2	1.8	1.0	1.3
ӨВ	0.9	0.1	2.0	2.2	0.6	1.1
ХӨ	3.7	0.0	6.2	3.4	2.2	5.0
БУ	1.6	0.0	2.1	2.1	1.5	1.5
ОР	0.7	0.0	1.0	0.7	0.4	1.0
			ТӨВИЙН БҮС			
ДҮН	1.5	0.3	2.7	1.7	1.1	1.6
ГС	0.5	0.0	0.5	0.0	0.6	0.5
ДО	0.9	1.0	2.6	1.5	0.7	0.9
ДУ	1.6	0.2	3.1	2.2	0.9	2.2
ӨМ	0.9	0.1	0.3	0.3	0.4	1.2
ДА	1.6	0.0	2.4	0.5	1.6	1.7
СЭ	1.8	0.0	4.1	2.7	1.4	1.7
ТӨ	1.7	0.5	2.9	1.3	1.5	1.9
			ЗҮҮН БҮС			
ДҮН	2.1	1.2	3.0	1.9	2.1	2.1
ДД	2.1	1.9	2.3	1.9	2.7	1.2
СҮ	2.4	1.2	3.8	2.7	2.1	2.5
ХЭ	1.9	0.4	2.6	1.2	1.7	2.2
			УЛААНБААТАР			
УБ	2.2	0.0	4.5	1.7	2.0	2.4

СУВАЙРСАН ХЭЭЛТЭГЧ, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	2006	2007	үүнээс				
			Ингэ	Гүү	Үнээ	Эм хонь	Эм ямаа
ДҮН	898.9	865.9	2.4	83.2	88.7	330.9	360.7
БАРУУН БҮС							
ДҮН	125.6	179.2	0.5	15.6	24.2	64.9	74.0
БӨ	13.9	32.7	0.0	2.1	4.2	10.6	15.8
ГО	17.7	28.0	0.1	2.0	1.6	11.0	13.3
ЗА	26.0	31.2	0.0	2.3	3.7	13.6	11.5
УВ	40.6	56.0	0.2	5.7	9.6	20.3	20.2
ХО	27.4	31.3	0.2	3.5	5.1	9.4	13.1
ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	248.4	281.5	0.2	25.9	35.5	106.8	113.1
АР	47.1	60.5	0.0	5.1	9.3	26.0	20.1
БХ	34.4	31.4	0.1	2.7	3.3	8.6	16.8
ӨВ	38.7	29.6	0.0	4.0	3.3	13.4	8.9
ХӨ	93.2	125.2	0.1	9.7	16.1	43.8	55.5
БУ	29.9	34.1	0.0	4.4	3.4	14.8	11.5
ОР	5.1	0.6	0.0	0.0	0.1	0.2	0.3
ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	371.5	258.5	1.2	24.3	13.6	94.9	124.5
ГС	3.9	2.1	0.0	0.3	0.1	0.8	1.0
ДО	112.2	45.9	0.3	3.6	2.2	15.7	24.1
ДУ	103.7	95.3	0.3	10.3	4.2	40.2	40.3
ӨМ	105.2	50.1	0.6	2.5	0.8	9.8	36.4
ДА	2.1	3.6	0.0	0.2	0.5	1.6	1.4
СЭ	10.6	13.1	0.0	1.2	2.4	5.4	4.1
ТӨ	33.8	48.5	0.0	6.2	3.4	21.5	17.4
ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	142.9	136.4	0.5	16.8	12.7	60.8	45.6
ДД	29.3	27.2	0.1	3.7	2.4	15.0	6.0
СҮ	41.6	42.4	0.2	5.0	4.2	19.0	13.9
ХЭ	72.0	66.8	0.1	8.1	6.1	26.8	25.7
УЛААНБААТАР							
УБ	10.8	10.3	0.0	0.6	2.7	3.5	3.5

Хавсралт 32-ын үргэлжлэл

	Оны эхний хээлтэгчид эзлэх хувь					
	Бүгд	Ингэ	Гүү	Үнээ	Эм хонь	Эм ямаа
ДҮН	5.9	3.1	14.0	10.6	5.0	5.5
БАРУУН БҮС						
ДҮН	4.0	2.9	14.1	12.8	3.3	3.3
БӨ	5.1	2.2	11.4	11.5	3.9	5.1
ГО	3.2	1.1	12.3	11.1	3.8	2.4
ЗА	3.0	2.2	7.6	8.1	2.6	2.7
УВ	5.5	5.0	26.8	19.4	3.9	4.8
ХО	3.3	4.0	14.5	12.1	2.7	2.5
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	5.7	1.6	12.6	10.5	4.8	5.3
АР	5.8	3.7	8.8	9.1	5.1	5.4
БХ	4.2	0.9	12.9	8.2	3.8	3.7
ӨВ	2.8	0.7	9.8	8.2	2.7	1.9
ХӨ	9.9	12.2	24.7	14.9	7.8	10.0
БУ	4.6	8.5	9.9	8.1	3.8	4.3
ОР	0.8	0.0	1.0	1.4	0.7	0.8
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	8.4	3.1	18.0	10.5	7.1	8.6
ГС	2.7	0.6	8.1	3.8	2.4	2.4
ДО	13.5	3.6	21.3	18.1	11.2	14.8
ДУ	11.8	4.4	32.2	24.9	10.6	10.8
ӨМ	10.3	2.5	23.2	23.5	9.0	10.8
ДА	4.2	0.7	7.7	5.1	3.9	4.2
СЭ	3.9	8.8	10.5	7.0	3.5	3.0
ТӨ	5.0	3.2	10.8	6.6	4.4	4.8
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	6.7	6.5	12.2	8.2	6.0	6.4
ДД	5.6	7.6	9.7	5.7	5.9	4.0
СҮ	6.1	6.6	10.0	8.4	5.6	5.6
ХЭ	7.9	4.9	16.3	9.6	6.3	8.3
УЛААНБААТАР						
УБ	6.9	25.0	11.6	10.5	5.5	6.2

ХЭЭЛТЭГЧ, ХЭЭЛТҮҮЛЭГЧИЙН ТОХИРОО, бүс нутгаар

	тэмээ 20-25		адуу 12-15		үхэр 35-45		хонь 25-30		ямаа 25-30	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ДҮН	24	24	7	7	27	27	60	60	60	61
БАРУУН БҮС										
ДҮН	22	20	8	8	23	23	53	55	55	56
БӨ	17	18	10	9	19	19	38	39	39	38
ГО	25	23	6	7	20	19	65	64	78	80
ЗА	18	17	9	9	22	22	60	62	58	58
УВ	19	18	9	9	28	28	54	57	53	56
ХО	22	19	8	8	27	23	50	52	51	55
ХАНГАЙН БҮС										
ДҮН	21	22	8	8	24	24	62	63	60	63
АР	24	19	8	8	23	23	77	72	69	64
БХ	25	25	7	7	25	26	66	66	77	76
ӨВ	19	20	7	7	20	19	41	42	40	42
ХӨ	13	15	8	8	27	26	70	76	64	77
БУ	9	8	9	9	26	28	76	83	71	78
ОР	7	5	9	8	32	26	69	67	74	70
ТӨВИЙН БҮС										
ДҮН	26	28	7	7	34	33	64	60	70	64
ГС	14	14	7	7	24	21	61	61	68	67
ДО	26	25	5	6	31	28	75	58	110	71
ДУ	29	32	7	7	31	30	62	57	63	58
ӨМ	27	28	5	6	17	18	38	38	64	64
ДА	36	23	7	8	47	47	62	56	80	68
СЭ	8	9	7	7	37	35	57	64	70	62
ТӨ	14	18	7	8	35	36	78	70	73	69
ЗҮҮН БҮС										
ДҮН	21	20	6	6	34	35	64	62	64	63
ДД	16	15	6	7	31	32	53	56	49	55
СҮ	28	27	6	6	33	34	65	58	63	58
ХЭ	17	17	7	7	39	38	71	72	75	73
УЛААНБААТАР										
УБ	9	16	7	6	53	47	75	63	78	66

ЦЭВЭР ҮҮЛДРИЙН МАЛЫН ӨСӨЛТ, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	Үхэр				Хонь			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
ДҮН	26.5	21.7	30.2	33.1	1013.1	1205.2	1411.0	1574.7
БАРУУН БҮС								
ДҮН	1.1	1.3	2.0	1.2	817.7	850.3	1023.3	1133.2
БӨ	1.0	1.3	2.0	1.2	283.7	283.0	327.9	349.5
ГО	0.0	0.0	0.0	0.0	127.6	147.6	181.6	189.8
ЗА	0.0	0.0	0.0	0.0	123.5	131.6	144.6	153.7
УВ	0.0	0.0	0.0	0.0	272.1	276.9	366.4	435.2
ХО	0.0	0.0	0.0	0.0	10.9	11.2	2.9	5.0
ХАНГАЙН БҮС								
ДҮН	7.9	7.2	6.9	7.1	41.2	193.6	191.1	230.3
АР	2.3	2.4	2.5	2.6	0.1	162.5	163.3	206.8
БХ	0.0	0.0	0.0	0.1	35.6	19.6	14.1	14.5
ӨВ	0.1	0.0	0.2	0.2	3.4	3.8	11.6	5.1
ХӨ	0.0	0.3		0.7				0.0
БУ	5.5	4.4	4.0	3.2	0.7	6.9	1.3	1.4
ОР	0.0	0.1	0.1	0.3	1.4	0.8	0.8	2.5
ТӨВИЙН БҮС								
ДҮН	7.3	9.4	11.2	9.9	84.8	85.4	81.3	121.1
ГС	0.0	0.0	0.0	0.0	1.7	1.9	1.9	1.9
ДО	0.0	0.0	0.0	0.0	12.0	11.7	11.5	10.6
ДУ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	0.1
ӨМ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2
ДА	1.0	1.2	1.5	1.2	16.5	16.9	19.9	26.0
СЭ	4.1	4.5	4.6	5.1	53.1	54.4	39.1	80.9
ТӨ	2.1	3.6	5.0	3.6	1.6	0.5	8.8	1.4
ЗҮҮН БҮС								
ДҮН	8.3	3.4	9.2	11.9	69.3	75.9	115.2	90.3
ДД	0.6	3.3	1.1	3.4	10.4	12.4	18.2	18.3
СҮ	7.7	0.1	8.1	8.5	57.1	61.9	94.9	71.7
ХЭ	0.0	0.0	0.0	0.0	1.8	1.6	2.1	0.3
УЛААНБААТАР								
УБ	2.0	0.4	0.8	2.9	0.0	0.0	0.0	0.0

Хавсралт 34-ийн үргэлжлэл

	Ямаа				Дүн			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
ДҮН	171.7	293.9	341.8	389.6	1211.3	1520.7	1783.0	1997.4
БАРУУН БҮС								
ДҮН	146.5	248.1	289.1	322.3	965.3	1099.7	1314.4	1456.7
БӨ	86.1	89.6	101.7	115.1	370.8	373.9	431.5	465.8
ГО	0.8	92.9	108.9	121.4	128.4	240.5	290.5	311.2
ЗА	0.0	0.0	0.0	0.0	123.5	131.6	144.6	153.7
УВ	0.0	0.0	0.0	0.0	272.1	276.9	366.4	435.2
ХО	59.7	65.6	78.5	85.8	70.5	76.8	81.4	90.8
ХАНГАЙН БҮС								
ДҮН	0.1	0.0	0.1	2.4	49.1	200.8	198.1	239.8
АР	0.0	0.0	0.0	0.0	2.4	164.9	165.8	209.4
БХ	0.0	0.0	0.0	0.0	35.6	19.6	14.1	14.6
ӨВ	0.0	0.0	0.1	1.7	3.4	3.8	11.9	7.0
ХӨ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.02	0.3	0.0	0.7
БУ	0.0	0.0	0.0	0.0	6.2	11.3	5.3	4.6
ОР	0.1	0.0	0.0	0.7	1.5	0.9	0.9	3.5
ТӨВИЙН БҮС								
ДҮН	25.0	45.8	52.3	64.9	117.0	140.6	144.8	195.9
ГС	0.0		0.0	0.0	1.7	1.9	1.9	1.9
ДО	1.0	0.7	0.3	1.0	13.0	12.4	11.8	11.6
ДУ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.02	0.0	0.1	0.1
ӨМ	22.2	43.0	48.7	58.3	22.2	43.0	48.9	58.5
ДА	0.8	1.3	2.4	3.5	18.3	19.4	23.8	30.7
СЭ	0.9	0.8	0.8	0.8	58.1	59.7	44.5	86.8
ТӨ	0.0	0.0	0.2	1.3	3.7	4.1	14.0	6.3
ЗҮҮН БҮС								
ДҮН	0.0	0.0	0.5	0.0	77.7	79.8	125.0	102.2
ДД	0.0	0.0	0.0	0.0	11.0	15.7	19.3	21.7
СҮ	0.0	0.0	0.5	0.0	64.8	62.5	103.5	80.2
ХЭ	0.0	0.0	0.0	0.0	1.9	1.6	2.1	0.3
УЛААНБААТАР								
УБ	0.0	0.0	0.0	0.0	2.0	0.4	0.8	2.9

ЭРЛИЙЗ МАЛЫН ӨСӨЛТ

	МЯН.ТОЛ							
	Үхэр				Хонь			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
ДҮН	53.5	55.4	62.3	67.9	73.7	53.9	57.6	59.9
	БАРУУН БҮС							
ДҮН	2.8	2.3	1.4	2.1	34.5	27.5	12.4	13.6
БӨ	0.2	0.2		0.2				
ГО	0.0	0.0	0.1	0.1	0.3	0.3	0.4	0.5
УВ	0.2	0.2	0.1	0.3				
ХО	2.4	1.9	1.2	1.5	34.2	27.2	11.9	13.1
	ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	1.9	0.9	1.5	1.0	2.6	1.9	2.8	1.8
АР	0.5	0.5	0.5	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0
БХ		0.0						
БХ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.1	
ӨВ	0.1	0.0	0.1	0.0	1.4	1.2	2.1	1.0
ХӨ	0.3	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
БУ	0.9	0.2	0.4	0.5	1.3	0.7	0.7	0.8
ОР	0.2	0.2	0.1	0.2	0.0	0.0	0.0	0.0
	ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	41.2	47.3	50.0	63.0	28.2	23.8	40.7	44.3
ГС	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ДО	0.2	0.2	0.1	0.2	0.9	1.5	0.0	1.1
ДУ	0.1	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	1.2	0.0
ӨМ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	12.0	12.5
ДА	1.6	1.4	2.2	2.1	0.6	0.1	0.0	0.1
СЭ	25.5	32.8	33.8	41.3	21.8	21.9	26.2	24.0
ТӨ	13.7	12.8	13.9	19.3	4.9	0.0	1.3	6.6
	ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	5.0	0.4	5.5	0.1	8.3	0.7	1.7	0.1
ДД	3.2	0.0	3.0	0.0	0.0	0.0	0	0.2
СҮ	0.0	0.1	2.3	0.1	8.3	0.7	1.6	0.1
ХЭ	1.8	0.3	0.2	0.1	0.0	0.0	0.1	0.0
	УЛААНБААТАР							
УБ	2.6	4.5	3.9	1.8	0.0	0.0	0.0	0.0

Хавсралт 35-ийн үргэлжлэл

	Ямаа				Дүн			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
ДҮН	323.2	248.5	385.0	347.9	450.4	357.8	505.0	475.7
	БАРУУН БҮС							
ДҮН	223.1	154.5	246.0	197.9	260.4	184.3	259.7	213.6
БӨ	119.2	123.7	198.3	142.1	119.3	123.9	198.3	142.3
ГО	102.3	29.0	44.3	52.3	102.6	29.3	44.7	52.9
								0.0
УВ	0.0	0.0	0	0	0.2	0.2	0.1	0.3
ХО	1.6	1.8	3.4	3.5	38.2	30.9	16.6	18.1
	ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	42.4	40.0	81.2	97.6	46.9	42.8	85.5	100.4
АР	0.0	0.0	0.0	0.0	0.5	0.5	0.6	0.3
БХ					0.0	0.0	0.0	0.0
БХ	0.0	0.0	0.6	0.0	0.0	0.0	0.7	0.0
ӨВ	42.0	39.7	80.3	97.2	43.4	40.9	82.4	98.2
ХӨ	0.0	0.0	0.0	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0
БУ	0.4	0.3	0.3	0.4	2.6	1.2	1.5	1.7
ОР	0.0	0.0	0.0	0.0	0.2	0.2	0.1	0.2
	ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	57.7	54.0	57.7	52.4	127.0	125.0	148.5	159.7
ГС	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
ДО	7.0	9.4	5.4	10.5	8.1	11.1	5.5	11.8
ДУ	5.9	6.2	22.8	23.9	5.9	6.3	24.0	24.0
ӨМ	41.0	37.4	28.4	16.1	41.0	37.7	40.4	28.6
ДА	0.0	0.0	0.1	0.0	2.2	1.5	2.4	2.2
СЭ	0.0	0.0	0.0	0.2	47.3	54.7	60.0	65.5
ТӨ	3.9	1.0	1.0	1.7	22.5	13.8	16.2	27.6
	ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	0.0	0.0	0.0	0.0	13.3	1.1	7.2	0.2
ДД	0.0	0.0	0.0	0.0	3.2	0.0	3.0	0.2
СҮ	0.0	0.0	0.0	0.0	8.3	0.8	3.9	0.2
ХЭ	0.0	0.0	0.0	0.0	1.8	0.3	0.3	0.1
	УЛААНБААТАР							
УБ	0.0	0.0	0.0	0.0	2.6	4.5	3.9	1.8

**ЭРЧИМЖСЭН АЖ АХУЙ ЭРХЭЛЖ БАЙГАА ФЕРМЕРИЙН, ТҮҮНД
ӨСГӨН ҮРЖҮҮЛЖ БАЙГАА МАЛЫН ТОО, бүс нутгаар**

	Сүүний үхэр			Махны үхэр			Мах, ноосны хонь		
	фермерийн тоо	үхрийн тоо	1 аж ахуйд ногдох мал	фермерийн тоо	үхрийн тоо	1 аж ахуйд ногдох мал	фермерийн тоо	малын тоо	1 аж ахуйд ногдох мал
ДҮН	494	10 070	20	10	1 705	171	15	7 350	490
			БАРУУН БҮС						
ДҮН	11	257	23						
БӨ	7	100	14						
ЗА	2	32	16						
УВ	1	95	95						
ХО	1	30	30						
			ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	37	853	23	3	380	145	2	1 100	550
АР	1	30	30						
БХ	5	55	11				1	500	500
ӨВ	8	268	34						
БУ	1	50	50	2	290	145	1	600	600
ХӨ	2	40	20	1	90				
ОР	20	410	21						
			ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	233	5 342	23	5	625	125	12	5 050	421
ГС									
ДО	1	12							
ӨМ	2	10							
ДА	30	590	20	1	40		3	950	317
СЭ	48	1 680	35	3	475	158	9	4 100	456
ТӨ	152	3 050	20	1	110				
			ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	14	633	89	2	700	350	1	1 200	1 200
ДД	9	574	64	1	350	350			
СҮ	3	24	8	1	350	350			
ХЭ	2	35	18				1	1 200	1 200
			УЛААНБААТАР						
УБ	199	2 985	15						

Хавсралт 36-гын үргэлжлэл

	Гахай			Тахиа			Зөгий		
	фермерийн тоо	Гахайны тоо	1 аж ахуйд ногдох гахай	фермерийн тоо	тахианы тоо	1 аж ахуйд ногдох тахиа	фермерийн тоо	Зөгийн тоо, бүл	1 аж ахуйд ногдох зөгий, бүл
ДҮН	79	10000	127	111	395200	3560	40	1667	42
БАРУУН БҮС									
ДҮН	6	94	16	18	3012	167	2	95	48
БӨ				6	900	150			
ЗА	4	27	7	9	2000	222			
УВ	2	67	34	3	112	37	1	90	90
ХО							1	5	5
ХАНГАЙН БҮС									
ДҮН	6	466	78	11	6050	550	4	58	15
БХ	1	40		1	300	300			
ӨВ	1	29	29	4	500	125			
БУ	1	100	100	2	2000	1000			
ХӨ	2	247	124	1	200	200			
ОР	1	50	50	3	3050	1017	4	58	15
ТӨВИЙН БҮС									
ДҮН	46	1853	40	48	75289	1569	30	1351	45
ГС	3	30		2	300	300			
ДО	2	68		2	269	135			
ӨМ				2	120	60			
ДА	9	270		24	8800	367	9	357	40
СЭ	8	885	111	7	9000	1286	9	571	63
ТӨ	24	600	25	11	56800	5164	12	423	35
ЗҮҮН БҮС									
ДҮН	9	498	35	5	1603	321	4	163	41
ДД	3	45		2	1000	500	2	150	75
СҮ	4	56		2	123	62	1	10	10
ХЭ	2	397	199	1	480	480	1	3	3
УЛААНБААТАР									
УБ	12	7089	591	29	309246	10664			

МАЛЫН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ЗАРЛАГА, бүс нутгаар

МЯН.ТОЛ

	Бүгд	үүнээс				
		Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
ДҮН	7012.6	25.7	281.6	402.3	3562.2	2740.7
БАРУУН БҮС						
ДҮН	2468.6	5.0	33.7	87.2	1202.0	1140.7
БӨ	389.3	0.3	6.7	19.8	194.7	167.8
ГО	479.9	1.7	3.0	6.6	189.2	279.4
ЗА	489.3	0.3	9.3	18.4	272.8	188.5
УВ	533.2	1.2	5.4	20.9	313.0	192.8
ХО	576.8	1.5	9.3	21.4	232.3	312.3
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	2075.9	2.9	88.2	142.9	1056.7	785.2
АР	507.7	0.1	29.4	45.7	252.4	180.0
БХ	251.0	1.1	6.4	21.2	99.1	123.1
ӨВ	404.7	1.3	9.9	11.8	224.4	157.4
ХӨ	564.2	0.3	19.8	48.0	286.0	210.1
БУ	311.6	0.0	21.4	13.0	179.9	97.3
ОР	36.6	0.0	1.2	3.2	14.9	17.3
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	1274.7	14.4	61.0	51.0	660.8	487.5
ГС	46.4	0.1	3.3	1.4	21.2	20.4
ДО	156.3	4.3	8.3	6.5	79.6	57.7
ДУ	452.8	2.8	18.8	9.0	242.8	179.5
ӨМ	162.7	6.9	3.5	1.2	52.2	98.9
ДА	31.8	0.0	1.7	3.6	20.0	6.5
СЭ	65.9	0.1	2.6	9.3	38.1	15.8
ТӨ	358.8	0.3	22.8	20.0	206.9	108.8
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	1087.3	3.5	94.7	105.0	593.5	290.6
ДД	235.1	0.9	22.3	25.2	134.5	52.2
СҮ	471.0	1.8	43.6	39.9	245.7	140.1
ХЭ	381.2	0.8	28.9	39.9	213.3	98.3
УЛААНБААТАР						
УБ	106.1	0.0	4.0	16.3	49.2	36.6

Хавсралт 37-ын үргэлжлэл

	Оны эхний малд эзлэх хувь					
	Бүгд	Тэмээ	Адуу	Үхэр	Хонь	Ямаа
ДҮН	20.1	10.2	13.3	18.6	24.0	17.7
БАРУУН БҮС						
ДҮН	22.6	7.1	8.4	18.2	26.5	21.0
БӨ	26.5	7.5	10.8	22.3	32.3	23.6
ГО	21.8	6.6	4.7	17.7	26.9	20.4
ЗА	19.2	5.1	8.2	14.5	21.8	17.9
УВ	22.2	7.2	6.7	17.4	26.9	18.9
ХО	25.1	8.3	10.9	20.3	28.4	24.7
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	17.5	7.2	11.9	15.6	20.9	15.4
АР	20.1	15.6	14.3	16.2	21.7	20.4
БХ	13.4	5.0	8.1	19.5	18.6	10.8
ӨВ	15.4	10.0	6.5	10.6	18.5	13.9
ХӨ	19.0	10.2	13.3	16.8	22.9	16.3
БУ	18.6	6.7	14.5	11.3	21.8	16.7
ОР	21.0	9.2	12.8	20.9	20.7	22.2
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	18.0	12.0	13.2	16.0	22.5	15.1
ГС	27.3	14.4	27.4	29.7	30.8	24.3
ДО	21.9	16.7	14.4	23.9	28.2	18.0
ДУ	23.8	14.2	17.5	22.4	28.0	20.6
ӨМ	14.1	9.6	8.3	13.5	20.7	12.7
ДА	17.7	5.3	22.4	16.9	24.2	9.5
СЭ	8.5	15.6	6.7	11.0	11.2	5.1
ТӨ	16.5	13.9	11.5	15.2	19.9	13.6
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	23.4	15.4	19.4	26.4	27.5	18.4
ДД	21.1	13.7	16.5	23.7	25.5	15.4
СҮ	28.8	16.3	24.7	31.0	32.7	24.7
ХЭ	20.1	15.6	16.4	24.5	24.2	14.7
УЛААНБААТАР						
УБ	32.9	4.9	20.5	29.6	38.1	30.9

САРЛАГИЙН ТОО, бүс нутгаар

	МЯН.ТОЛ				
	2003	2004	2005	2006	2007
ДҮН	447.9	464.1	481.2	536.5	600.0
БАНГАЙН БҮС					
ДҮН	147.1	156.1	155	183.4	183.4
БӨ	61.9	59.7	53.4	61.8	56.2
ГО	8.5	10.2	12.4	13.8	15.5
ЗА	39.4	44.2	47.7	57.1	63.1
УВ	10.0	11.0	10.7	12.1	12.6
ХО	27.3	31.0	30.8	38.5	35.8
ХАНГАЙН БҮС					
ДҮН	298.8	305.5	324.1	350.2	414.2
АР	112.3	111.6	122.2	142.1	155.8
БХ	73.3	78.8	84.2	69.7	94.5
ӨВ	53.4	56.3	57.8	59.0	69.7
ХӨ	58.5	58.3	59.5	79.0	93.6
БУ	0.1	0.01	0.1	0.0	0
ОР	1.2	0.5	0.3	0.5	0.6
ЗҮҮН БҮС					
ДҮН	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2
ХЭ	0.3	0.3	0.3	0.3	0.2
ТӨВ БҮС					
ДҮН	1.4	1.4	1.0	1.5	1.6
ӨМ	0.2	0.4	0.4	0.3	0.4
СЭ	0.1	0.04	0.01	0.0	0.1
ТӨ	1.1	1.0	0.6	1.1	1.1
УЛААНБААТАР					
УБ	0.4	0.8	0.9	1.0	0.8

ХАДЛАН БЭЛЧЭЭРИЙН ТАЛБАЙ, ХҮРЭЛЦЭЭ, бүс нутгаар

	Хадлан, бэлчээрийн талбай (мян.га)				100 га хадлан, бэлчээрийн талбайд ногдох хонин толгойд шилжүүлсэн малын тоо			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
ДҮН	112 823.7	113 354.6	113 550.4	113 502.8	44	46	51	57
	БАРУУН БҮС							
ДҮН	27 140.4	28 731.2	28 990.1	28 982.2	46	46	53	60
БӨ	2 241.8	3 522.2	3 466.5	3 596.8	94	57	64	67
ГО	8 821.0	8 706.9	8 820.9	8 820.2	22	26	31	35
ЗА	6 496.0	6 495.9	6 994.1	6 994.1	45	49	54	63
УВ	4 365.7	4 790.3	4 501.8	4 364.4	65	62	77	86
ХО	5 215.9	5 215.8	5 206.8	5 206.7	50	55	63	70
	ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	26 712.7	25 400.0	25 627.1	25 624.1	62	71	80	92
АР	3 797.9	3 799.0	3 793.4	3 793.0	110	120	134	151
БХ	10 366.1	9 016.0	8 977.7	8 976.9	21	27	32	37
ӨВ	5 746.4	5 722.8	5 746.2	5 746.2	59	62	70	84
ХӨ	4 066.1	4 187.9	4 435.7	4 434.0	107	109	117	131
БУ	2 695.1	2 633.2	2 633.0	2 632.9	88	101	117	136
ОР	41.1	41.1	41.1	41.1	550	594	729	865
	ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	35 921.7	35 828.7	35 875.3	35 851.7	30	31	32	37
ГС	538.2	538.1	538.1	536.7	39	45	48	51
ДО	9 293.3	9 235.8	9 291.6	9 288.5	20	19	14	15
ДУ	7 171.8	7 136.2	7 167.3	7 166.4	38	39	38	41
ӨМ	11 490.9	11 470.0	11 467.8	11 467.3	14	14	14	17
ДА	197.6	197.5	198.1	194.2	129	142	165	206
СЭ	1 781.4	1 776.7	1 771.5	1 764.1	64	67	79	101
ТӨ	5 448.5	5 474.4	5 440.9	5 434.5	55	61	72	85
	ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	22 777.9	23 124.6	22 788.7	22 779.2	38	38	42	44
ДД	9 724.0	9 643.3	9 740.2	9 737.1	22	23	25	28
СҮ	7 653.1	7 602.8	7 638.7	7 638.0	44	42	44	43
ХЭ	5 400.8	5 878.6	5 409.8	5 404.1	99	58	69	75
	УЛААНБААТАР							
УБ	271.0	270.1	269.2	265.6	203	218	261	273

ТЭЖЭЭЛ ҮЙЛДВЭРЛЭЛТ, бүс нутгаар

(тэж. нэгж - тонн)

	2004	2005	2006	2007	$\frac{2007}{2006}$ %
ДҮН	464 200.4	468 540.3	535 874.9	513 442.2	95.8
БАРУУН БҮС					
ДҮН	103 278.4	117 569.4	122 851.4	120 308.0	97.9
БӨ	23 260.0	28 584.4	29 138.3	29 862.2	102.5
ГО	5 945.0	5 688.1	7 171.0	6 008.2	83.8
ЗА	16 757.1	18 509.3	20 149.5	17 540.6	87.1
УВ	23 128.2	28 546.0	29 091.9	32 022.8	110.1
ХО	34 188.1	36 241.6	37 300.7	34 874.2	93.5
ХАНГАЙН БҮС					
ДҮН	139 431.7	134 922.0	160 149.9	156 367.4	97.6
АР	32 411.7	32 674.8	32 611.4	28 520.4	87.5
БХ	2 431.1	2 232.2	3 162.2	3 142.7	99.4
ӨВ	16 729.3	16 009.7	28 527.0	22 891.9	80.2
ХӨ	49 203.6	45 934.9	53 850.7	57 473.8	106.7
БУ	35 258.2	34 750.7	39 556.4	40 222.7	101.7
ОР	3 397.8	3 319.7	2 442.2	4 115.9	168.5
ТӨВИЙН БҮС					
ДҮН	130 586.9	126 441.3	154 073.3	146 794.9	95.3
ГС	397.8	374.8	481.0	301.4	62.7
ДО	909.4	496.9	508.2	484.0	95.2
ДУ	5 218.1	6 935.7	8 084.4	2 810.2	34.8
ӨМ	5 498.4	4 855.0	7 177.3	8 471.1	118.0
ДА	19 406.0	17 773.1	23 759.5	22 008.8	92.6
СЭ	63 266.7	60 379.1	66 990.1	72 221.9	107.8
ТӨ	35 890.5	35 626.7	47 072.8	40 497.5	86.0
ЗҮҮН БҮС					
ДҮН	74 535.9	77 514.5	80 624.2	79 687.2	98.8
ДД	21 343.2	25 987.2	25 971.5	27 173.2	104.6
СҮ	5 910.7	7 170.6	6 856.5	9 608.0	140.1
ХЭ	47 282.0	44 356.7	47 796.2	42 906.0	89.8
УЛААНБААТАР					
УБ	16 367.5	12 093.1	18 176.1	10 284.7	56.6

БЭЛТГЭСЭН ӨВС, бүс нутгаар

	ТОНН				
	2004	2005	2006	2007	$\frac{2007}{2006}$ %
ДҮН	850 483.6	845 141.7	983 301.3	933 110.9	94.9
БАРУУН БҮС					
ДҮН	165 103.1	180 809.9	203 913.1	189 305.0	92.8
БӨ	36 535.0	43 365.0	50 561.0	48 070.0	95.1
ГО	5 429.3	4 493.5	6 393.1	4 341.7	67.9
ЗА	26 092.8	27 820.2	29 937.6	25 476.1	85.1
УВ	39 429.0	46 592.0	50 869.1	51 094.0	100.4
ХО	57 617.0	58 539.2	66 152.3	60 323.2	91.2
ХАНГАЙН БҮС					
ДҮН	268 890.1	259 414.6	308 320.0	297 905.2	96.6
АР	65 392.0	70 042.4	69 908.0	54 976.0	78.6
БХ	3 094.5	2 575.0	3 597.0	3 241.0	90.1
ӨВ	20 292.7	19 156.5	39 455.0	28 731.1	72.8
ХӨ	102 012.0	92 571.1	109 957.0	121 587.1	110.6
БУ	70 815.4	67 822.0	79 992.0	80 510.0	100.6
ОР	7 283.5	7 247.6	5 411.0	8 860.0	163.7
ТӨВИЙН БҮС					
ДҮН	237 374.7	228 672.0	278 742.7	275 655.7	98.9
ГС	714.2	698.2	681.8	354.6	52.0
ДО	1 464.1	625.5	741.5	754.5	101.8
ДУ	220.0	350.0	350.0	360.0	102.9
ӨМ	4 546.1	3 812.7	5 552.0	5 374.9	96.8
ДА	42 202.8	38 592.0	42 945.3	48 023.0	111.8
СЭ	122 508.0	124 360.0	142 634.0	150 201.0	105.3
ТӨ	65 719.5	60 233.6	85 838.1	70 587.7	82.2
ЗҮҮН БҮС					
ДҮН	144 238.6	150 793.6	153 614.7	149 237.1	97.2
ДД	41 080.6	48 096.3	47 079.0	51 895.0	110.2
СҮ	3 973.0	6 714.1	6 211.0	6 503.8	104.7
ХЭ	99 185.0	95 983.2	100 324.7	90 838.3	90.5
УЛААНБААТАР					
УБ	34 877.1	25 451.6	38 710.8	21 007.9	54.3

**ХОНИН ТОЛГОЙД ШИЛЖҮҮЛСЭН НЭГ
МАЛД НОГДОЖ БАЙГАА ТЭЖЭЭЛ, бүс нутгаар**

	2004	2005	2006	2007	(тэж.нэгж - кг) $\frac{2007}{2006}$ %
ДҮН	9.5	9.0	9.3	7.9	84.9
БАРУУН БҮС					
ДҮН	8.3	8.8	7.9	7.0	88.2
БӨ	11.1	14.1	13.1	12.4	94.8
ГО	3.1	2.5	2.6	2.0	75.0
ЗА	5.8	5.8	5.3	4.0	75.2
УВ	8.1	9.6	8.4	8.5	101.2
ХО	13.1	12.7	11.4	9.6	84.4
ХАНГАЙН БҮС					
ДҮН	8.4	7.5	7.8	6.6	84.9
АР	7.7	7.2	6.4	5.0	78.0
БХ	1.1	0.9	1.1	0.9	85.3
ӨВ	5.0	4.5	7.1	4.7	66.9
ХӨ	11.3	10.1	10.4	9.9	95.5
БУ	14.9	13.1	12.9	11.2	87.0
ОР	15.0	13.6	8.1	11.6	142.9
ТӨВИЙН БҮС					
ДҮН	12.1	11.3	13.3	11.0	82.8
ГС	1.9	1.5	1.9	1.1	58.0
ДО	0.5	0.3	0.4	0.3	87.1
ДУ	1.9	2.5	2.9	1.0	33.1
ӨМ	3.4	3.0	4.3	4.4	101.9
ДА	76.0	63.5	72.6	55.0	75.7
СЭ	55.7	50.5	47.6	40.4	84.8
ТӨ	12.0	10.7	11.9	8.8	73.8
ЗҮҮН БҮС					
ДҮН	8.6	8.7	8.5	7.9	92.8
ДД	10.0	11.6	10.6	9.9	93.7
СҮ	1.7	2.2	2.1	2.9	138.3
ХЭ	14.9	13.0	12.9	10.6	81.9
УЛААНБААТАР					
УБ	29.7	20.5	25.9	14.2	54.8

**ҮР ТАРИАНЫ ХАЯГДАЛ, БЭЛТГЭСЭН ГАР,
ТЭЖЭЭЛИЙН ХЭМЖЭЭ, бүс нутгаар**

	Үр тарианы хаягдал		2007 %	Гар тэжээл		2007 %
	2006	2007	2006	2006	2007	2006
ДҮН	6 325.7	3 089.8	48.8	33 957.4	35 388.8	104.2
				БАРУУН БҮС		
ДҮН	116.3	103.1	88.7	13 962.3	16 432.1	117.7
БӨ	0.0	0.0	-	6 167.0	7 937.0	128.7
ГО	41.0	78.4	1.9 *	843.9	407.0	48.2
ЗА	0.0	0.0	-	2 112.4	2 104.2	99.6
УВ	74.9	20.4	27.2	2 326.1	3 261.2	140.2
ХО	0.4	4.3	-	2 512.9	2 722.7	108.3
				ХАНГАЙН БҮС		
ДҮН	2 120.5	201.7	9.5	8 406.2	8 123.6	96.6
АР	47.0	0.0	-	938.7	710.0	75.6
БХ	0.0	0.0	-	631.0	756.0	119.8
ӨВ	18.5	15.0	81.1	5 754.9	5 554.6	96.5
ХӨ	1 300.0	49.2	3.8	386.2	448.8	116.2
БУ	755.0	127.5	16.9	688.2	575.0	83.6
ОР	0.0	10.0	-	7.2	79.2	11.0 *
				ТӨВИЙН БҮС		
ДҮН	4 087.3	2 780.5	68.0	9 238.0	6 507.9	70.4
ГС	0.0	0.0	-	53.9	68.4	126.8
ДО	0.0	0.0	-	117.8	144.5	122.7
ДУ	0.0	0.0	-	4 721.8	1 349.5	28.6
ӨМ	0.0	0.0	-	1 607.3	3 119.5	1.9 *
ДА	2 665.0	245.0	9.2	537.4	43.9	8.2
СЭ	1 047.2	2 150.5	2.1 *	173.7	210.0	120.9
ТӨ	375.1	385.0	102.6	2 026.1	1 572.2	77.6
				ЗҮҮН БҮС		
ДҮН	1.6	4.5	2.8 *	1 600.9	3 686.7	2.3 *
ДД	1.6	4.5	-	589.7	449.9	76.3
СҮ	0.0	0.0	-	860.0	2 937.5	3.4 *
ХЭ	0.0	0.0	-	151.2	299.3	2.0 *
				УЛААНБААТАР		
УБ	0.0	0.0	0.0	750.0	638.5	0.9

Тайлбар: * Дахин их

ГАХАЙ, ШУВУУНЫ ТОО, бүс нутгаар

	Гахай				
	2003	2004	2005	2006	2007
ДҮН	13 733	17 180	22 677	32 761	35974
	БАРУУН БҮС				
ДҮН	150	174	186	428	522
ГО	60	38	82	85	75
ЗА	33	36	38	69	82
УВ	11	33	28	67	73
ХО	46	67	38	207	292
	ХАНГАЙН БҮС				
ДҮН	4 249	5 578	5 260	8 418	8981
АР	49	110	162	133	390
БХ	0	8	59	26	30
ӨВ	8	18	19	111	126
ХӨ	993	1 448	1 642	2 600	2595
БУ	2 413	3 012	2 411	4 348	4561
ОР	786	982	967	1 200	1279
	ТӨВИЙН БҮС				
ДҮН	6 680	8 854	9 593	11 846	14595
ГС	5	22	35	27	40
ДО	78	45	115	85	234
ДУ	80	66	87	58	102
ӨМ	9	26	76	97	130
ДА	723	1 319	2 417	2 654	2876
СЭ	4 529	5 810	4 359	5 960	7459
ТӨ	1 256	1 566	2 504	2 965	3754
	ЗҮҮН БҮС				
ДҮН	1 236	747	1 227	1 379	1275
ДД	226	170	305	452	649
СҮ	52	23	57	41	64
ХЭ	958	554	865	886	562
	УЛААНБААТАР				
УБ	1 418	1 827	6 411	10 690	10601

Хавсралт 44-ын үргэлжлэл

	Шувуу				
	2003	2004	2005	2006	2007
ДҮН	90 591	177 395	141 701	211 933	295 243
	БАРУУН БҮС				
ДҮН	1 181	2 106	1 600	2 503	3 560
БӨ				568	1 669
ГО	110	83	179	126	55
ЗА	179	1 139	755	368	282
УВ	91	165	161	113	198
ХО	801	719	505	1 328	1 356
	ХАНГАЙН БҮС				
ДҮН	3 816	4 682	8 497	11 200	11 207
АР	117	109	65	250	463
БХ	0	20	73	30	15
ӨВ	217	370	597	942	875
ХӨ	511	774	954	1 180	2 141
БУ	1 597	2 386	4 002	5 945	6 273
ОР	1 374	1 023	2 806	2 853	1 440
	ТӨВИЙН БҮС				
ДҮН	21 602	19 625	20 248	38 370	68 594
ГС	11	3	29	62	48
ДО	280	233	304	352	673
ДУ	26	69	673	338	62
ӨМ	264	250	185	111	1 002
ДА	4 218	5 578	5 888	8 077	4 586
СЭ	15 181	12 156	11 267	8 437	10 199
ТӨ	1 622	1 336	1 902	20 993	52 024
	ЗҮҮН БҮС				
ДҮН	999	1 302	3 588	3 716	4 805
ДД	727	916	2 683	2 471	2 261
СҮ	1	25	197	110	201
ХЭ	271	361	708	1 135	2 343
	УЛААНБААТАР				
УБ	62 993	149 680	107 768	156 144	207 077

ҮНДСЭН ЭХ, ӨНДӨГЛӨГЧИЙН ТОО, бүс нутгаар

	2004	2005	2006	2007
ДҮН	5 178	6 584	9 899	10827
БАРУУН БҮС				
ДҮН	58	82	124	127
ГО	12	24	28	37
ЗА	11	18	17	19
УВ	10	15	25	41
ХО	25	25	54	30
ХАНГАЙН БҮС				
ДҮН	1 516	1 608	2 501	3392
АР	47	73	55	238
БХ	6	18	16	6
ӨВ	4	9	40	29
ХӨ	349	350	508	888
БУ	815	840	1497	1899
ОР	295	318	385	332
ТӨВИЙН БҮС				
ДҮН	2 610	3 034	3 863	4400
ГС	7	10	15	8
ДО	18	20	15	75
ДУ	20	49	25	50
ӨМ	9	30	15	31
ДА	409	646	1036	1049
СЭ	1699	1598	2042	2164
ТӨ	448	681	715	1023
ЗҮҮН БҮС				
ДҮН	202	399	362	435
ДД	45	110	156	191
СҮ	8	16	20	33
ХЭ	149	273	186	211
УЛААНБААТАР				
УБ	792	1461	3049	2473

Хавсралт 45-ийн үргэлжлэл

	Өндөглөгч			
	2004	2005	2006	2007
ДҮН	160 964	123 239	199 476	200 844
БАРУУН БҮС				
ДҮН	1 267	1 107	1998	2245
БӨ			473	917
ГО	60	100	90	43
ЗА	775	469	223	170
УВ	87	126	100	99
ХО	345	412	1112	1016
ХАНГАЙН БҮС				
ДҮН	3 169	4 619	7773	8844
АР	80	50	0	418
БХ	16	64	21	12
ӨВ	221	459	653	555
ХӨ	395	643	864	1452
БУ	1 780	1 882	4872	5253
ОР	677	1521	1363	1154
ТӨВИЙН БҮС				
ДҮН	14 453	14 599	33380	47228
ГС	2	18	47	39
ДО	179	182	229	518
ДУ	51	517	264	43
ӨМ	154	111	82	976
ДА	3607	4662	6610	2773
СЭ	9662	8200	5637	6633
ТӨ	798	909	20511	36246
ЗҮҮН БҮС				
ДҮН	938	2 728	3101	3930
ДД	643	1941	2150	1893
СҮ	10	141	65	159
ХЭ	285	646	886	1878
УЛААНБААТАР				
УБ	141137	100186	153224	138597

МАЛЖУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТАЙЛАН, бүс нутгаар

	Малжуулах арга хэмжээнд хамрагдсан				1 өрхийн ам бүлийн тоо	
	Өрхийн тоо		Ам бүлийн тоо			
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ДҮН	4513	4752	19275	19639	4.3	4.1
	БАРУУН БҮС					
ДҮН	1294	1380	5437	5988	4.2	4.3
БӨ	19	100	76	481	4.0	4.8
ГО	589	589	2267	2395	3.8	4.1
ЗА	154	306	627	1465	4.1	4.8
УВ	43	73	148	270	3.4	3.7
ХО	489	312	2319	1377	4.7	4.4
	ХАНГАЙН БҮС					
ДҮН	755	1167	3234	5168	4.3	4.4
БХ	254	386	1110	1684	4.4	4.4
ӨВ	197	405	868	1869	4.4	4.6
ХӨ	12	116	57	492	4.8	4.2
БУ	290	257	1190	1108	4.1	4.3
ОР	2	3	9	15	4.5	5.0
	ТӨВИЙН БҮС					
ДҮН	1692	1491	7430	5560	4.4	3.7
ГС	6	1	31	3	5.2	3.0
ДО	80	100	312	413	3.9	4.1
ДУ	346	283	1769	1138	5.1	4.0
ӨМ	221	415	805	1371	3.6	3.3
ДА	6	22	24	112	4.0	5.1
СЭ	49	96	212	365	4.3	3.8
ТӨ	984	574	4277	2158	4.3	3.8
	ЗҮҮН БҮС					
ДҮН	711	629	2868	2569	4.0	4.1
ДД	154	143	624	576	4.1	4.0
СҮ	233	264	1035	1069	4.4	4.0
ХЭ	324	222	1209	924	3.7	4.2
	УЛААНБААТАР					
УБ	61	85	306	354	5.0	4.2

Хавсралт 46-гын үргэлжлэл

	Малжуулалтаар авсан малын тоо, тол		Үүнээс:				Малжуулалтаар авсан малд эзлэх хувь		Малжуулалтад хамрагдсан 1 өрхөд ногдох малын тоо	
			Бод малын тоо		Бог малын тоо		Бод мал	Бог мал		
	2006	2007	2006	2007	2006	2007				
ДҮН	125923	174925	5427	7159	120 496	167766	4.1	95.9	28	37
БАРУУН БҮС										
ДҮН	47595	61378	2439	1949	45 156	59429	3.2	96.8	37	44
БӨ	369	972	3	2	366	970	0.2	99.8	19	10
ГО	24887	21 689	967	751	23 920	20 938	3.5	96.5	42	37
ЗА	5036	16 512	253	512	4 783	16 000	3.1	96.9	33	54
УВ	2210	3 403	133	178	2 077	3 225	5.2	94.8	51	47
ХО	15093	18 802	1 083	506	14 010	18 296	2.7	97.3	31	60
ХАНГАЙН БҮС										
ДҮН	20618	42743	414	1582	20204	41161	3.7	96.3	27	37
БХ	4888	8 552	37	111	4 851	8 441	1.3	98.7	19	22
ӨВ	5955	14 675	67	473	5 888	14 202	3.2	96.8	30	36
ХӨ	582	10 317	0	887	582	9 430	8.6	91.4	49	89
БУ	9110	9 193	307	105	8 803	9 088	1.1	98.9	31	36
ОР	83	6	3	6	80	0	100.0	0.0	42	2
ТӨВИЙН БҮС										
ДҮН	36590	47127	1320	2316	35 270	44811	4.9	95.1	22	32
ГС	261	120	21	0	240	120	0.0	100.0	44	120
ДО	2892	5 440	56	470	2 836	4 970	8.6	91.4	36	54
ДУ	11504	11 218	221	192	11 283	11 026	1.7	98.3	33	40
ӨМ	8145	17 698	305	1 100	7 840	16 598	6.2	93.8	37	43
ДА	169	378	16	20	153	358	5.3	94.7	28	17
СЭ	1608	3 106	92	119	1 516	2 987	3.8	96.2	33	32
ТӨ	12011	9 167	609	415	11 402	8 752	4.5	95.5	12	16
ЗҮҮН БҮС										
ДҮН	20876	23474	1010	1109	19 866	22365	4.7	95.3	29	37
ДД	5093	5 208	35	41	5 058	5 167	0.8	99.2	33	36
СҮ	6023	7 978	446	541	5 577	7 437	6.8	93.2	26	30
ХЭ	9760	10 288	529	527	9 231	9 761	5.1	94.9	30	46
УЛААНБААТАР										
УБ	244	203	244	203	0	0	100.0	0.0	4	2

МАЛЖУУЛАЛТАНД ЗАРЦУУЛСАН ХӨРӨНГИЙН ХЭМЖЭЭ, бүс нутгаар

сая төг.

	Нийт зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ мян.төг		Үүнээс:			Нийт зарцуулсан хөрөнгөд эзлэх хувь		
	2006	2007	Гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгө мян.төг	Орон нутгийн хөрөнгө мян.төг	Бусад мян.төг	Гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл, хөтөлбөрийн хөрөнгө	Орон нутгийн хөрөнгө	Бусад
ДҮН	3 213.3	5 107.7	839.3	327.6	3 940.8	16.4	6.4	77.2
БАРУУН БҮС								
ДҮН	1 232.8	1 475.9	146.2	70.3	1 259.4	9.9	4.8	85.3
БӨ	15.4	36.0	30.7	0.0	5.3	85.3	0.0	14.7
ГО	792.4	710.9	39.8	51.9	619.2	5.6	7.3	87.1
ЗА	141.4	389.1	72.7	1.0	315.4	18.7	0.3	81.1
УВ	44.9	97.3	0.0	7.4	89.9	0.0	7.6	92.4
ХО	238.7	242.6	3.0	10.0	229.6	1.2	4.1	94.6
ХАНГАЙН БҮС								
ДҮН	498.8	965.4	352.9	120.9	491.6	36.6	12.5	50.9
БХ	103.9	200.9	66.2	43.8	90.9	33.0	21.8	45.2
ӨВ	128.0	495.2	78.2	62.0	355.0	15.8	12.5	71.7
ХӨ	7.6	14.9	5.0	0.0	9.9	33.6	0.0	66.4
БУ	258.6	253.9	203.0	15.1	35.8	80.0	5.9	14.1
ОР	0.7	0.5	0.5	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0
ТӨВИЙН БҮС								
ДҮН	964.6	1 424.6	255.9	107.3	1 061.4	18.0	7.5	74.5
ГС	10.8	4.2	0.0	0.0	4.2	0.0	0.0	100.0
ДО	52.1	180.5	64.5	2.7	113.3	35.7	1.5	62.8
ДУ	198.3	215.0	92.0	32.0	91.0	42.8	14.9	42.3
ӨМ	163.1	440.9	10.0	43.4	387.5	2.3	9.8	87.9
ДА	8.8	24.2	3.0	0.0	21.2	12.4	0.0	87.6
СЭ	69.5	133.1	51.1	0.0	82.0	38.4	0.0	61.6
ТӨ	461.9	426.7	35.3	29.2	362.2	8.3	6.8	84.9
ЗҮҮН БҮС								
ДҮН	482.1	1 195.8	38.3	29.1	1 128.4	3.2	2.4	94.4
ДД	154.7	202.8	13.1	11.2	178.5	6.5	5.5	88.0
СҮ	79.8	194.6	17.5	12.9	164.2	9.0	6.6	84.4
ХЭ	247.6	798.4	7.7	5.0	785.7	1.0	0.6	98.4
УЛААНБААТАР								
УБ	35.1	46.0	46.0	0.0	0.0	100.0	0.0	0.0

ШИНЭЭР ГАРГАСАН ХУДГИЙН ТАЙЛАН, бүс нутгаар

	Шинээр гаргасан худгийн тоо, бүгд		Үүнээс:			
			инженерийн хийцтэй		энгийн уурхайн	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ДҮН	1 516	1 987	345	916	1 171	1 071
	БАРУУН БҮС					
ДҮН	285	377	58	152	227	225
БӨ	8	17	3	0	5	17
ГО	78	111	9	39	69	72
ЗА	37	62	8	35	29	27
УВ	50	57	23	50	27	7
ХО	112	130	15	28	97	102
	ХАНГАЙН БҮС					
ДҮН	451	508	69	244	382	264
АР	48	52	11	32	37	20
БХ	97	130	13	29	84	101
ӨВ	91	102	11	39	80	63
ХӨ	84	92	5	49	79	43
БУ	120	107	20	72	100	35
ОР	11	25	9	23	2	2
	ТӨВИЙН БҮС					
ДҮН	401	492	142	274	259	218
ГС	10	5	6	0	4	5
ДО	50	75	15	53	35	22
ДУ	61	56	16	44	45	12
ӨМ	104	155	13	54	91	101
ДА	10	31	10	31	0	0
СЭ	75	66	24	24	51	42
ТӨ	91	104	58	68	33	36
	ЗҮҮН БҮС					
ДҮН	338	508	58	193	280	315
ДД	102	180	21	59	81	121
СҮ	118	170	18	58	100	112
ХЭ	118	158	19	76	99	82
	УЛААНБААТАР					
УБ	41	102	18	53	23	49

Хавсралт 48-ын үргэлжлэл

	Шинээр худдаг гаргахад зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, сая. төг		Үүнээс:					
			Улсын төсвийн хөрөнгөөр, сая. төг		Гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл хөтөлбөрийн хөрөнгөөр, сая. төг		Малчидын өөрсдийн хөрөнгөөр, сая. төг	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ДҮН	2 674.0	7539.8	1 060.1	5856.9	1071.4	1082.2	542.5	600.7
БАНГАЙН БҮС								
ДҮН	389.1	1568.8	222.3	1484.9	98.5	14.3	68.2	69.6
БӨ	24.4	230.3	22.4	227.1	1.4	0.1	0.6	3.1
ГО	91.8	218.7	53.6	197.2	27.4	1.5	10.8	20.0
ЗА	74.8	423.3	71.0	400.9	0.5	12.7	3.3	9.7
УВ	112.8	469.1	29.8	463.5	40.6	0.0	42.4	5.6
ХО	85.3	227.4	45.6	196.2	28.7	0.0	11.0	31.2
ХАНГАЙН БҮС								
ДҮН	619.2	1989.2	251.3	1354.8	307.1	530.8	60.8	103.6
АР	101.7	314.7	68.5	134.7	26.3	176.4	6.9	3.6
БХ	88.4	200.9	15.2	148.3	63.3	30.0	9.8	22.6
ӨВ	96.1	322.7	49.9	238.8	28.7	40.0	17.6	43.9
ХӨ	39.7	401.6	32.0	346.0	0.0	44.1	7.7	11.5
БУ	260.7	589.8	53.2	372.5	188.8	195.3	18.6	22.0
ОР	32.7	159.5	32.5	114.5	0.0	45.0	0.2	0.0
ТӨВИЙН БҮС								
ДҮН	1 145.6	2286.7	395.7	1842.8	468.9	241.5	281.0	202.4
ГС	45.7	1.2	42.7	0.0	0.0	0.0	3.0	1.2
ДО	187.7	750.0	56.2	735.0	120.9	2.5	10.6	12.5
ДУ	168.7	374.4	92.2	360.5	61.2	0.0	15.3	13.9
ӨМ	99.7	495.9	84.1	352.4	1.7	115.0	13.9	28.5
ДА	100.0	2.9	40.0	2.8	60.0	0.0	0.0	0.1
СЭ	176.4	112.7	38.0	50.2	83.6	24.6	54.9	37.9
ТӨ	367.4	549.6	42.6	341.9	141.5	99.4	183.3	108.3
ЗҮҮН БҮС								
ДҮН	341.5	1406.7	157.6	1124.7	118.6	116.6	65.3	165.4
ДД	116.3	403.0	92.6	348.7	13.1	8.6	10.6	45.7
СҮ	112.7	476.6	47.9	449.9	48.0	0.0	16.8	26.7
ХЭ	112.4	527.1	17.0	326.1	57.5	108.0	37.9	93.0
УЛААНБААТАР								
УБ	178.7	288.4	33.2	49.7	78.3	179.0	67.2	59.7

ЗАСВАРЛАСАН ХУДГИЙН ТАЙЛАН, бүс нутгаар

	Засварласан худгийн тоо, бүгд		Үүнээс:			
			инженерийн хийцтэй		энгийн уурхайн	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ДҮН	2 142	1 945	933	633	1 209	1 312
	БАРУУН БҮС					
ДҮН	337	290	187	125	150	165
БӨ	14	19	14	5	0	14
ГО	98	105	48	33	50	72
ЗА	67	50	58	26	9	24
УВ	32	36	28	28	4	8
ХО	126	80	39	33	87	47
	ХАНГАЙН БҮС					
ДҮН	446	373	254	159	192	214
АР	77	51	59	48	18	3
БХ	95	115	29	22	66	93
ӨВ	99	78	57	27	42	51
ХӨ	103	77	48	36	55	41
БУ	68	52	57	26	11	26
ОР	4	0	4	0	0	0
	ТӨВИЙН БҮС					
ДҮН	841	873	285	180	556	693
ГС	9	5	9	4	0	1
ДО	249	212	65	35	184	177
ДУ	74	155	51	44	23	111
ӨМ	291	369	48	21	243	348
ДА	13	13	13	13	0	0
СЭ	78	36	17	24	61	12
ТӨ	127	83	82	39	45	44
	ЗҮҮН БҮС					
ДҮН	494	397	200	162	294	235
ДД	191	191	68	68	123	123
СҮ	169	106	49	33	120	73
ХЭ	134	100	83	61	51	39
	УЛААНБААТАР					
УБ	24	12	7	7	17	5

Хавсралт 49-ийн үргэлжлэл

	Худаг засварлахад зарцуулсан хөрөнгийн хэмжээ, сая.төг		Үүнээс:					
			Улсын төсвийн хөрөнгөөр, сая.төг		Гадаад орон, олон улсын байгууллагын төсөл хөтөлбөрийн хөрөнгөөр, сая.төг		Малчидын өөрсдийн хөрөнгөөр, сая.төг	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ДҮН	2542.3	2366.5	1144.3	1479.7	1150.4	453.7	247.6	433.1
	БАРУУН БҮС							
ДҮН	579.7	607.7	216.1	454.5	336.3	120.4	27.4	32.8
БӨ	28.7	25.4	13.4	22.3	14.3	0.0	1.1	3.1
ГО	209.6	147.9	55.9	133.8	140.7	0.2	13.1	13.9
ЗА	198.5	198.5	75.3	75.3	118.4	118.4	4.8	4.8
УВ	68.1	100.0	23.8	95.0	42.3	1.2	2.1	3.8
ХО	74.7	135.9	47.7	128.1	20.7	0.6	6.3	7.2
	ХАНГАЙН БҮС							
ДҮН	618.1	532.9	232.6	285.6	336.9	202.3	48.6	45.0
АР	154.6	155.3	75.3	54.2	75.7	93.3	3.6	7.8
БХ	99.1	109.6	45.0	94.9	42.1	0.0	12.0	14.7
ӨВ	131.6	58.3	50.1	44.6	66.9	2.6	14.7	11.1
ХӨ	138.7	140.6	41.1	68.7	93.3	63.0	4.2	8.9
БУ	93.4	69.1	21.0	23.2	58.8	43.4	13.6	2.5
ОР	0.7	0.0	0.2	0.0	0.0	0.0	0.5	0.0
	ТӨВИЙН БҮС							
ДҮН	862.7	554.7	433.8	404.1	299.7	73.1	129.1	77.5
ГС	31.8	4.3	30.2	2.7	0.0	0.0	1.6	1.6
ДО	206.7	140.8	90.7	125.9	92.7	6.2	23.3	8.7
ДУ	167.5	99.7	106.0	88.2	48.0	0.5	13.6	11.0
ӨМ	146.1	95.3	102.6	67.9	25.0	0.0	18.5	27.4
ДА	43.3	48.1	39.9	43.7	0.0	0.0	3.3	4.4
СЭ	34.1	57.7	25.3	2.4	2.7	41.8	6.1	13.5
ТӨ	233.1	108.8	39.2	73.3	131.2	24.6	62.7	10.9
	ЗҮҮН БҮС							
ДҮН	469.5	667.5	257.6	333.3	173.9	57.0	37.9	277.2
ДД	179.6	179.6	140.8	140.8	20.8	20.8	18.0	18.0
СҮ	146.3	337.1	95.6	85.9	42.0	0.0	8.6	251.2
ХЭ	143.6	150.8	21.2	106.6	111.1	36.2	11.3	8.0
	УЛААНБААТАР							
УБ	12.2	3.7	4.1	2.2	3.6	0.9	4.6	0.6

ХУРААСАН УРГАЦ, ТАРИАЛСАН ТАЛБАЙ, ГА-ГИЙН УРГАЦ, өмчийн хэлбэрээр, ургамлын төрлөөр

	БҮГД				Үүнээс:							
					ХАА-н компани, хоршоо				Иргэд, өрхийн аж ахуй			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Тариалсан талбай (мян.га)												
Үр тариа	172.9	159.1	126.2	121.8	156.7	148.8	118.1	114.2	16.2	10.3	8.1	7.6
Үүнээс: буудай	168.0	153.8	117.9	116.7	153.1	144.4	111.2	110.0	14.9	9.3	6.7	6.7
Төмс	9.1	9.7	10.7	11.5	2.2	2.4	2.4	2.5	6.9	7.3	8.4	9.0
Хүнсний ногоо	4.9	5.9	5.9	6.1	0.8	0.7	0.8	0.8	4.1	5.2	5.1	5.3
Тэжээлийн ургамал	5.1	5.2	3.9	5.0	2.5	2.7	2.6	1.9	2.6	2.5	1.3	3.1
Техникийн ургамал	8.4	9.6	15.3	58.4	8.4	8.5	13.3	43.8	-	1.2	2.0	14.6
Дүн	200.5	189.5	162.0	202.8	170.6	163.1	137.1	163.2	29.8	26.5	24.9	39.6
Хураасан ургац (мян.тн)												
Үр тариа	138.5	75.5	138.6	114.8	123.1	70.6	131.9	109.4	15.4	4.9	6.7	5.4
Үүнээс: буудай	135.6	73.5	127.7	109.6	121.0	69.3	121.7	105.0	14.6	4.2	6.0	4.6
Төмс	80.2	82.8	109.1	114.5	21.5	18.8	20.2	23.3	58.7	64.0	88.9	91.2
Хүнсний ногоо	49.2	64.2	70.4	76.4	7.6	5.9	8.9	9.6	41.6	58.3	61.5	66.8
Тэжээлийн ургамал	9.6	8.3	10.2	8.0	6.5	2.4	4.4	3.0	3.1	5.9	5.8	5.0
Техникийн ургамал	5.9	1.2	11.0	17.2	2.7	1.2	9.9	11.4	3.2	0.0	1.1	5.8
Өвс хадлан	850.5	845.1	983.3	933.1	71.3	57.0	56.6	92.2	779.2	788.1	926.7	840.9
Га-гийн ургац (цн)												
Үр тариа	8.0	4.7	11.0	9.4	7.9	4.7	11.2	9.6	9.5	4.8	8.3	7.1
Буудай	8.1	4.8	10.8	9.4	7.9	4.8	10.9	9.5	9.8	4.5	9.0	6.9
Төмс	88.1	85.4	102.3	99.9	97.7	78.3	85.4	93.1	85.1	87.7	105.8	101.3

**ТАРИАЛСАН ТАЛБАЙ, ХУРААСАН УРГАЦ, ГА-ГИЙН УРГАЦ, бүс нутгаар, ургамлын
төрлөөр**

	Тариалсан талбай, га							
	Үр тариа		Төмс		Хүнсний ногоо		Тэжээлийн ургамал	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ДҮН	126 200.7	121 777.0	10 723.4	11 461.5	5 882.6	6 134.5	3 850.5	4 939.4
БАРУУН БҮС								
ДҮН	2 594.1	2 737.9	1 620.9	1 760.9	1 222.0	1 247.4	1 351.4	2 887.3
БӨ	8.9	5.7	321.3	317.6	105.1	107.0	184.2	254.0
ГО	455.8	614.7	190.6	204.2	88.3	96.4	299.5	392.9
ЗА			222.0	234.9	118.6	130.7	267.1	243.1
УВ	1 438.4	1 562.0	179.0	182.7	125.1	127.3	283.3	1 518.7
ХО	691.0	555.5	708.0	821.5	784.9	786.0	317.3	478.6
ХАНГАЙН БҮС								
ДҮН	27 752.8	26 796.5	2 336.1	2 377.2	846.1	1 039.8	615.4	679.2
АР	520.0	728.0	536.9	434.0	73.4	181.3	290.0	288.0
БХ	4.1	12.4	208.9	217.9	108.8	112.6	53.9	64.2
БУ	18 043.0	14 627.0	689.4	771.2	196.7	214.1	0.0	30.0
ӨВ	1 640.0	1 145.9	209.9	219.2	101.6	114.3	246.6	224.0
ХӨ	5 746.7	8 274.0	217.8	247.3	88.7	93.9	0.0	8.0
ОР	1 799.0	2 009.2	473.2	487.6	276.9	323.6	24.9	65.0
ТӨВИЙН БҮС								
ДҮН	83 364.8	83 095.0	5 406.2	6 018.0	3 093.4	3 153.8	1 718.5	1 205.2
ДО	-	-	14.0	13.4	22.7	19.0	0.2	0.5
ДУ	-	-	21.6	24.3	19.4	18.1	0.2	0.6
ӨМ	-	-	115.1	132.6	81.6	75.4	19.4	21.0
СЭ	63 504.7	66 690.0	1 888.2	2 001.4	1 324.6	1 406.7	34.0	488.8
ТӨ	17 390.1	14 097.0	2 683.8	3 178.5	893.9	924.1	1 221.5	679.0
ДА	2 470.0	2 308.0	663.7	654.8	747.2	700.3	440.0	12.8
ГС	-	-	19.8	13.0	4.0	10.2	3.2	2.5
ЗҮҮН БҮС								
ДҮН	12 489.0	9 147.6	656.7	656.1	316.7	316.7	0.2	1.5
ДД	2 600.0	2 370.0	225.1	224.7	127.7	107.2	-	-
СҮ		0.6	30.6	42.2	15.1	19.8	0.2	1.5
ХЭ	9 889.0	6 777.0	401.0	389.2	173.9	189.7	0.0	0.0
УЛААНБААТАР								
УБ	-	-	703.5	649.3	404.4	376.8	165.0	166.2

Хавсралт 52-ийн үргэлжлэл

	Хураасан ургац, тн								Хадлан өвс, мян.тн	
	Үр тариа		Төмс		Хүнсний ногоо		Тэжээлийн ургамал			
	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007	2006	2007
ДҮН	138 572.0	114 778.2	109 069.9	114 490.5	70 440.5	76 430.5	10 222.8	14 109.7	983.3	933.1
	БАРУУН БҮС									
ДҮН	3 021.3	3 325.5	17 358.2	18 514.1	13 266.3	13 826.3	6 691.3	4 408.5	204.0	189.3
БӨ	6.3	6.4	3 384.4	3 294.3	1 077.9	942.0	405.3	838.9	50.6	48.1
ГО	519.0	676.0	1 266.9	1 390.3	506.1	521.7	831.2	1 512.1	6.4	4.3
ЗА	-	-	2 289.1	2 440.1	1 044.7	1 357.5	668.5	301.0	29.9	25.5
УВ	1 854.5	2 157.7	2 289.3	1 960.4	1 610.8	1 498.2	2 060.6	215.0	50.9	51.1
ХО	641.5	485.4	8 128.5	9 429.0	9 026.8	9 506.9	2 725.7	1 541.5	66.2	60.3
	ХАНГАЙН БҮС									
ДҮН	27 851.8	26 369.6	19 691.6	20 624.8	7 174.6	9 907.5	833.8	1 897.5	308.2	297.8
АР	649.0	190.0	3 348.4	2 926.5	478.9	1 255.4	340.0	1 180.0	69.9	54.9
БХ	3.7	7.2	1 664.0	1 882.0	964.0	1 082.1	307.0	334.9	3.6	3.2
БУ	18 250.5	15 231.8	6 375.5	7 595.9	1 621.5	2 192.0	-	51.9	79.9	80.5
ӨВ	1 170.6	4.4	1 881.5	2 025.0	997.0	1 281.8	179.0	298.5	39.5	28.7
ХӨ	5 626.3	9 586.4	1 764.8	1 730.2	728.5	720.3	-	-	109.9	121.6
ОР	2 151.7	1 349.8	4 657.4	4 465.2	2 384.7	3 375.9	7.8	32.2	5.4	8.9
	ТӨВИЙН БҮС									
ДҮН	99 061.9	82 519.6	61 202.1	65 419.3	43 042.7	46 754.4	2 161.3	7 252.5	278.8	275.8
ДО	-	-	62.6	57.9	147.9	229.1	-	-	0.7	0.8
ДУ	-	-	79.3	84.3	60.4	56.7	0.3	0.2	0.4	0.4
ӨМ	-	-	922.9	1 229.3	720.5	823.2	155.3	217.6	5.6	5.4
СЭ	75 544.2	67 666.3	29 026.2	30 902.1	23 019.2	28 051.7	82.3	6 105.4	142.6	150.2
ТӨ	21 055.8	13 105.1	25 668.3	27 387.1	8 091.9	8 305.9	947.5	892.8	85.8	70.6
ДА	2 461.9	1 748.2	5 395.5	5 703.8	10 975.5	9 234.8	948.3	36.5	42.9	48.0
ГС	-	-	47.3	54.8	27.3	53.0	27.6	-	0.8	0.4
	ЗҮҮН БҮС									
ДҮН	8 637.0	2 563.5	4 658.7	4 392.3	2 746.2	2 125.4	0.2	0.9	153.6	149.2
ДД	2 130.0	483.5	1 492.7	1 717.4	1 241.7	778.5	-	-	47.1	51.9
СҮ	-	-	585.7	335.5	104.6	151.0	0.2	0.9	6.2	6.5
ХЭ	6 507.0	2 080.0	2 580.3	2 339.4	1 399.9	1 195.9	-	-	100.3	90.8
	УЛААНБААТАР									
УБ	-	-	6 159.3	5 540.0	4 210.7	3 816.9	536.2	550.3	38.7	21.0

Хавсралт 52-ийн үргэлжлэл

	Га-гийн ургац, цн			
	Үр тариа		төмс	
	2006	2007	2006	2007
ДҮН	11.0	9.4	101.7	99.9
	БАРУУН БҮС			
ДҮН	11.6	12.1	107.1	105.1
БӨ	7.1	11.2	105.3	103.7
ГО	11.4	11.0	66.5	68.1
ЗА	-	-	103.1	103.9
УВ	12.9	13.8	127.9	107.3
ХО	9.3	8.7	114.8	114.8
	ХАНГАЙН БҮС			
ДҮН	10.0	9.8	84.3	86.8
АР	12.5	2.6	62.4	67.4
БХ	9.0	5.8	79.7	86.4
БУ	10.1	10.4	92.5	98.5
ӨВ	7.1	-	89.6	92.4
ХӨ	9.8	11.6	81.0	70.0
ОР	12.0	6.7	98.4	91.6
	ТӨВИЙН БҮС			
ДҮН	11.9	9.9	113.2	108.7
ДО	-	-	44.7	43.2
ДУ	-	-	36.7	34.7
ӨМ	-	-	80.2	92.7
СЭ	11.9	10.1	153.7	154.4
ТӨ	12.1	9.3	95.6	86.2
ДА	10.0	7.6	81.3	87.1
ГС	-	-	23.9	42.2
	ЗҮҮН БҮС			
ДҮН	6.9	2.8	322.1	216.0
ДД	8.2	2.0	66.3	76.4
СҮ	-	-	191.4	79.5
ХЭ	6.6	3.1	64.3	60.1
	УЛААНБААТАР			
УБ	-	-	87.6	85.3

УРИНШ БОЛОВСРУУЛАЛТЫН ХЭМЖЭЭ, бүс нутгаар

	2004	2005	2006	2007	2007/2006	
					%	зөрүү
					(га)	
ДҮН	132 757.0	148 718.0	120 095.0	146 788.0	122.2	26 693.0
БАРУУН БҮС						
ДҮН	100.0	-	-	-		-
ЗА	100.0	-	-	-		-
ХАНГАЙН БҮС						
ДҮН	29 410.0	31 048.0	25 755.0	24 281.0	94.3	-1 474.0
АР	1 673.0	1 300.0	1 500.0	1 500.0	100.0	0.0
БУ	18 230.0	19 418.0	13 523.0	15 136.0	111.9	1 613.0
ӨВ	1 500.0	1 990.0	690.0	300.0	43.5	- 390.0
ХӨ	6 007.0	6 200.0	7 942.0	6 325.0	79.6	-1 617.0
ОР	2 000.0	2 140.0	2 100.0	1 020.0	48.6	-1 080.0
ТӨВИЙН БҮС						
ДҮН	91 127.0	104 810.0	86 866.0	114 355.0	131.6	27 489.0
СЭ	60 451.0	76 434.0	69 260.0	85 235.0	123.1	15 975.0
ТӨ	20 532.0	22 378.0	14 436.0	25 620.0	177.5	11 184.0
ДА	10 144.0	5 998.0	3 170.0	3 500.0	110.4	330.0
ЗҮҮН БҮС						
ДҮН	12 120.0	12 860.0	7 474.0	8 152.0	201.3	678.0
ДД	3 120.0	2 200.0	1 400.0	1 220.0	87.1	- 180.0
СҮ	-	-	-	-	-	-
ХЭ	9 000.0	10 660.0	6 074.0	6 932.0	114.1	858.0

**ГАЗАР ТАРИАЛАНГИЙН ГОЛ НЭРИЙН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ
ЭКСПОРТ, ИМПОРТ, ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ХЭМЖЭЭ**

ТОНН

Бүтээгдэхүүний нэр	Үйлдвэрлэлт				Цэвэр импорт (импорт-экспорт)*				Нийт хэрэглээ (үйлдвэрлэл + цэвэр импорт)				Үйлдвэрлэл / Нийт хэрэглээ %			
	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007	2004	2005	2006	2007
Улаан буудай	135 622.2	73 484.7	127 756.5	109 559.8	114 869.4	97 475.1	102 167.6	91 840.4	250 491.6	170 959.8	229 924.1	201 400.2	54.1	43.0	55.6	54.4
Арвай	1 716.8	1 016.0	8 282.4	3 908.4	2.2	12.0	285.1	131.2	1 719.0	1 028.0	8 567.5	4 039.6	99.9	98.8	96.7	96.8
Овьёос	267.0	494.1	1 845.1	1 020.4	437.9	894.5	885.6	1 385.3	704.9	1 388.6	2 730.7	2 405.7	37.9	35.6	67.6	42.4
Бусад үр тариа	776.5	473.7	688.0	289.6	8 045.9	8 824.2	7 521.9	5 869.6	8 822.4	9 297.9	8 209.9	6 159.2	8.8	5.1	8.4	4.7
Төмс	80 192.1	82 841.4	109 069.9	114 490.4	38 368.1	40 985.7	35 609.5	30 184.3	118 560.2	123 827.1	144 679.4	144 674.7	67.6	66.9	75.4	79.1
Улаан лооль	1 737.5	1 844.7	2 336.3	2 420.6	1 306.0	1 457.1	1 859.8	2 333.1	3 043.5	3 301.8	4 196.1	4 753.7	57.1	55.9	55.7	50.9
Сонгино, сармис	1 810.3	2 930.5	2 880.5	3 663.2	9 468.3	5 497.2	4 272.8	1 937.5	11 278.6	8 427.7	7 153.3	5 600.7	16.1	34.8	40.3	65.4
Байцаа	13 792.5	14 861.1	18 453.9	20 563.3	8 212.4	9 657.4	10 325.2	12 973.4	22 004.9	24 518.5	28 779.1	33 536.7	62.7	60.6	64.1	61.3
Лууван, манжин	24 625.8	35 684.5	36 563.1	38 915.7	1 060.8	1 110.2	646.7	5 487.2	25 686.6	36 794.7	37 209.8	44 402.9	95.9	97.0	98.3	87.6
Өргөст хэмх	1 982.9	2 429.7	2 969.2	2 881.2	424.9	697.0	1 128.5	1 832.9	2 407.8	3 126.7	4 097.7	4 714.1	82.4	77.7	72.5	61.1
Тарвас, гуа, хулуу	3 288.3	4 702.5	4 501.4	5 343.3	4 606.2	4 279.9	3 499.3	3 079.1	7 894.5	8 982.4	8 000.7	8 422.4	41.7	52.4	56.3	63.4
Бусад ногоо	1 937.5	1 622.6	2 736.2	2 710.2	270.0	298.1	630.2	998.8	2 207.5	1 920.7	3 366.4	3 709.0	87.8	84.5	81.3	73.1

* Эх үүсвэр: Гаалийн Ерөнхий Газрын "Гаалийн статистик мэдээлэл"